



«Εθνικές νίκες» ή Η φενάκη του ελέγχου

ΝΔ: «Να κάνουμε την κρίση ευκαιρία»!

Νέα Δεξιά διαχείριση του κοινωνικού αποκλεισμού

«Η εθνική μας κυριαρχία απειλείται»

Γαλλία: Οι προκλήσεις της «επόμενης μέρας

Κοινωνική αναπαραγωγή και πανδημία

Αναπαραγωγή και φεμινιστικές στρατηγικές

Για την υγεία και την τιμή της - Όχι στην
ιδιωτικοποίηση του κόσμου

Να οικοδομήσουμε τη
μετάβαση στον οικοσυστημισμό, τώρα!

Να αρθεί ο αποκλεισμός της Κούβας,
στον αγώνα κατά του Covid 19

Για τον σύντροφο Ανέστη





«Εθνικές νίκες» Η φενάκη του ελέγχου

του Παναγιώτη Σηφογιωργάκη

Η κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη εμφανίζεται απρόσβλητη, αδιαμφισβήτητη, κυρίαρχη μέσα στο σημερινό κλίμα αβεβαιότητας και φόβου. Η αντιπολίτευση είναι περιθωριοποιημένη. Μέσα σε δύο μήνες, η κυβέρνησή του έχει χρεωθεί με δύο επιβλητικές πολιτικές επιτυχίες που «ένωσαν το έθνος» γύρω της. Τη μία φορά υπερασπίστηκε τα σύνορα της χώρας με ΜΑΤ και δακρυγόνα απέναντι σε κάποιες εκατοντάδες μεταναστών και προσφύγων στον «ασύμμετρο πόλεμο με την Τουρκία» στον Έβρο, την άλλη πήρε εγκαίρως σκληρά μέτρα προστασίας του πληθυσμού «με οδηγό την επιστήμη», στον πόλεμο απέναντι στον αόρατο εχθρό του κορονοϊού. Για δεξ, από τον καιρό των βαλκανικών πολέμων, το ελληνικό κράτος είχε να κερδίσει δύο πολέμους σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα!

Τύχη και όχι προνοητικότητα

Η πραγματικότητα είναι ότι η ελληνική κυβέρνηση ήταν απλώς τυχερή. Πήρε «αυστηρά» μέτρα μόνο όταν εμφανίστηκαν τα πρώτα κρούσματα και υπό το

φως της πανδημίας στη Βόρεια Ιταλία. Ο πρωθυπουργός έκανε σε μεγάλο βαθμό copy-paste το πρώτο του τηλεοπτικό διάγγελμα από εκείνο του Μακρόν που είχε προηγηθεί δύο μέρες από το δικό του και η απαγόρευση της κυκλοφορίας βασίστηκε εξόφθαλμα στο γαλλικό παράδειγμα. Η ανακοίνωση των μέτρων έβρισκε το 25% των κλινών στις μονάδες εντατικής θεραπείας στα νοσοκομεία του ΕΣΥ να μη λειτουργούν σε μια χώρα με μια από τις χαμηλότερες αναλογίες ΜΕΘ ως προς τον πληθυσμό στον «ανεπτυγμένο κόσμο». Ο Υπουργός Υγείας είχε ανακοινώσει το Γενάρη τη διάθεση μόλις 39 ιδιωτικών ΜΕΘ στον κρατικό μηχανισμό. Οι εισαγωγές φαρμακευτικού και προστατευτικού υλικού που είχαν πραγματοποιηθεί ήταν αμελητέες μπροστά στην προδιαγραφόμενη «υγειονομική κρίση». Είχε καταγραφεί η αρχική κραυγαλέα αποτυχία στην «ελεγχόμενη διασπορά» των κρουσμάτων με τις πρώτες περιπτώσεις σε Θεσσαλονίκη και Δυτική Ελλάδα. Πρόκειται για καθαρή τύχη που ο ιός δεν εξαπλώθηκε σε κάποιο αθλητικό στάδιο, καρναβάλι, οίκο ευγηρίας, στρατόπεδο, νοσοκομείο πριν από τη λήψη των μέτρων. Ένα

οποιοδήποτε «spike» στην καμπύλη των κρουσμάτων είναι ικανό να καταστρέψει συθέμελα το success story της κυβέρνησης.

Αστυνόμευση αντί περίθαλψης

Ο Κυριακός Μητσότακης, όταν είπε ότι δεν θα ήθελε να βρεθεί μπροστά σε μία κατάσταση όπου οι αναπνευστήρες δεν θα φτάνουν για όλους και όλες που τους έχουν ανάγκη, ήταν απόλυτα ειλικρινής. Οι πολιτικές αποφάσεις λαμβάνονται με αμιγώς πολιτικά κριτήρια. Η δήλωσή του ήταν μια σαφής ομολογία ότι το δημόσιο σύστημα υγείας θα κινδύνευε να καταρρεύσει. Το πολιτικό κόστος από εκατόμβες θυμάτων θα ήταν τεράστιο. Η ΝΔ ψηφίζεται σταθερά από συνταξιούχους. Κέρδισε υποστήριξη από περισσότερα στρώματα και γενιές στις τελευταίες εκλογές αλλά η «τρίτη ηλικία» παραμένει η πιο σταθερή της εκλογική βάση. Το ελληνικό κράτος δεν έχει νοσοκομειακές κλίνες εντατικής θεραπείας αλλά έχει τις ομάδες ΔΙΑΣ. Οι κυβερνήσεις στις οποίες συμμετείχε προηγούμενα ο σημερινός πρωθυπουργός έκλεισαν δημόσια νοσοκομεία αλλά δημιούργησαν κινητές αστυνομικές δυνάμεις για να ελέγχουν την κοινωνική διαμαρτυρία. Η Κίνα μπορεί να φτιάξει ένα τεράστιο νοσοκομείο σε μια εβδομάδα. Ακόμη και το Ηνωμένο Βασίλειο που «μπήκε αργά» στη μάχη, μπορεί να μετατρέψει ένα μεγάλο εκθεσιακό κέντρο σε ειδικό νοσοκομείο για την αντιμετώπιση του κορονοϊού. Η κυβέρνηση της ΝΔ μετατρέπει τις κινητές ομάδες της αστυνομίας από κυνηγούς καταλήψεων σε συλλέκτες προστίμων. Η μετατροπή είναι πιο κοντά στο αρχικό σκοπό του αστυνομικού αυτού σώματος και η απόσβεση των εξόδων του ακόμη υψηλότερη.

Υποκρισία για το δημόσιο σύστημα υγείας

Έκαναν τα πάντα για να υπονομεύσουν το δημόσιο σύστημα υγείας στα χρόνια των μνημονίων και σήμερα εξυμνούν τους αφανείς «ήρωες με τις μάσκες», το προσωπικό του ΕΣΥ που με αυταπάρνηση «φιλάσσει θερμοπύλες» όπως οι στρατιώτες στον Έβρο φυλάσσουν τα σύνορα της πατρίδας από τις «ορδές» του εχθρού. Ο πατερναλισμός του επαίνου συμβαδίζει με τη φτώχεια των έργων. Τα νοσοκομεία στερούνται στοιχειωδών μέσων προστασίας ενώ οι δαπάνες για την ενίσχυση του ΕΣΥ αποτελούν ένα ελάχιστο μέρος από το πακέτο 6,8 δις στήριξης της οικονομίας που ανακοίνωσε η κυβέρνηση. Οι εργαζόμενοι και εργαζόμενες στο δημόσιο σύστημα υγείας υπόκεινται σε εξαντλητική εργασία και είναι ανάμεσα στα πρώτα θύματα της επιδημίας. Η ενίσχυσή τους περιορίζεται σε μισό μηνιαίο για την ώρα, ενώ η διαρκής υπόμνηση του ηρωικού τους ρόλου έχει σκοπό να τους κρατήσει υπό έλεγχο, να κάνουν τη δουλειά χωρίς πολλές απαιτήσεις ώστε να εκπληρώσουν «το εθνικό καθήκον» τους. Όπως αναφέραμε, το ζητούμενο είναι αποφυγή του πολιτικού κόστους από εικόνες ντροπής και απειπισίας. Να μην υπάρξουν φωτογραφίες με φέρετρα, στοιβαγμένους νεκρούς σε νοσοκομειακά ψυγεία και ηλίκιωμένους να εκλιπαρούν για αναπνευ-

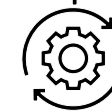
στήρες. Όταν περάσει η κρίση, θα έρθει ξανά η σειρά των «ηρώων» ιδιοκτητών των ιδιωτικών κλινικών και των κέντρων ιατρικών εξετάσεων, που κερδίζουν από τη συρρίκνωση και υποβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχονται από το δημόσιο νοσοκομείο.

Τηλεργασία και delivery

Ενώ το μεγαλύτερο τμήμα της παραγωγής παγώνει, επιχειρήσεις κλείνουν, δεκάδες χιλιάδες εργαζομένων αναγκάζονται να βγουν σε διαθεσιμότητα, υποχρεωτικές άδειες κοκ, να δουλέψουν υπό το καθεστώς της εκ περιτροπής εργασίας, νέες μορφές απομακρυσμένης εργασίας με χρήση του internet, βιντεο-συνσκέψεις κτλ αναπτύσσονται ραγδαία μέσα στην επιδημική κρίση σε ορισμένους κλάδους, όπως για παράδειγμα στην εκπαίδευση. Το νέο αυτό εργασιακό τοπίο δεν υπόκειται σε γνωστές ρυθμίσεις και είναι πηγή υπερεκμετάλλευσης και ακραίας ελαστικοποίησης όπου τα όρια μεταξύ εργασίας και ελεύθερου χρόνου γίνονται δυσδιάκριτα. Την ίδια ώρα η εντατικοποίηση, σε συνδυασμό με τη διαρκή έκθεση στον κίνδυνο της μόλυνσης, σημαδεύουν τους κλάδους εργασίας που συνεχίζουν τις εργασίες τους εν μέσω της υγειονομικής κρίσης. Οι υπάλληλοι των Super Market, οι οδηγοί και διανομείς πακέτων, εργάτες γης, εργοστασιακοί εργάτες σε εργοστάσια που δέχονται ακόμη παραγγελίες υπόκεινται σε εξαντλητική υπερωριακή εργασία συχνά υπό άθλιες συνθήκες που θέτουν σε κίνδυνο την υγεία τους. Είναι νωρίς για να μετρήσουμε το μέγεθος των αλληγών στην οργάνωση της εργασίας. Σε κάποιους τομείς η υιοθέτηση των νέων τεχνολογιών είναι λογικό να εικάζουμε ότι θα επιταχυνθεί. Το αποφασιστικό στοιχείο δεν είναι η «εξέλιξη», η «αποτελεσματικότητα» και η «ταχύτητα» όσο το φθηνότερο κόστος εργασίας και η παράκαμψη της εναπομείνουσας εργατικής νομοθεσίας που κινούν αυτή την τάση.

Κάποιοι νεκροί δεν μετράνε

Σε αντίθεση με «αρνητές» της επιστημονικής αλήθειας, όπως αρχικώς ο Τραμπ και προπάντων ο Μπολσονάρο στη Βραζιλία, η κυβέρνηση κινείται με «οδηγό την επιστήμη». Κάποια αυστηρή ιατρική μεθοδολογία υποχρεώνει την κυβέρνηση δια του εκπροσώπου της να διαχωρίζει τα κρούσματα σε αμιγώς εγχώρια και σε παρείσακτα. Ο 53χρονος Αφγανός από τη «δομή» της Μαλιακάσας ανήκει σε ξεχωριστή κατηγορία από τους Έλληνες πολίτες. Ο κύριος Τσόδρας ήταν έτοιμος να περιλάβει στον απολογισμό των εγχώριων κρουσμάτων τους αποκλεισμένους, κατά κύριο λόγο Τούρκους, τουρίστες στο ελληνόκτητο πλοίο «Ελευθέριος Βενιζέλος» αλλά όχι τους «φιλοξενούμενους» στις προσφυγικές δομές άσχετα αν βρίσκονται για χρόνια σε ελληνικό έδαφος. Η κυβέρνηση μάς προετοιμάζει για το ξέσπασμα της επιδημίας του ιού στα προσφυγικά κέντρα «φιλοξενίας» όπου δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι συνωστίζονται σε απάνθρωπες συνθήκες. Ενδέχεται να πεθάνουν ακόμη και χιλιάδες άνθρωποι στην Ελλάδα αλλά είναι άλλο να πεθαίνουν στην Ελλάδα και άλλο



Περιοδικό "Τέσσερα" για τον επαναστατικό μαρξισμό και την 4η Διεθνή | Νο 5, Απρίλης 2020

Εκδίδεται από την Τεταρτοδιεθνιστική Προγραμματική Τάση [μέληους του ελληνικού τμήματος της 4ης Διεθνούς]

Υπεύθυνος έκδοσης: Γιάννης Φελέκης

Διαδίκτυο: | site: tpt4.org | facebook: facebook.com/okdetpt | twitter: twitter.com/Okde4T |

emails : info@tpt4.org & contact@tpt4.org

ISSN 3057-5591



να πεθαίνεις Έλληνας. Η ελληνική κυβέρνηση θα συνεχίζει να υποστηρίζει ότι έχουμε αναλογικά λιγότερα θύματα από άλλες χώρες. Πρωταρχικός στόχος είναι η απομόνωση των «φιλοξενούμενων» προσφύγων και μεταναστών από το «γενικό» πληθυσμό και κατά κανένα τρόπο η προφύλαξη της υγείας τους.

Σε πόλεμο κάθε δύο μήνες

Ο πρωθυπουργός κάλεσε τους Έλληνες και τις Ελληνίδες σε συστράτευση ενάντια στον «αόρατο εχθρό». «Έχουμε πόλεμο». Σ' αυτό δεν διέφερε από τα μηνύματα άλλων ηγετών πχ του Μακρόν και της Μέρκελ αλλά αυτοί δεν είχαν στείλει παπάδες να ευλογήσουν στρατεύματα στα σύνορα των χωρών τους μόλις μερικές βδομάδες προηγουμένως. Θερμοπύλεις «υπερασπιζόμασταν» πριν ένα μήνα. Θερμοπύλεις υπερασπιζόμαστε και σήμερα. Το έθνος ενώθηκε και στις δύο περιπτώσεις με τους ηγέτες του αλλά κι αυτοί... κάθε δύο μήνες μας πάνε σε πόλεμο. Είναι περιττό να τονίσουμε ότι δεν υπάρχει τίποτα το «εθνικό» στη διάδοση του κορονοϊού και η αντιμετώπισή του προϋποθέτει διεθνή συνεργασία. Η εθνικοποίηση της μάχης κατά του κορονοϊού συνεχίζει την επιλεκτική αμφισβήτηση της «παγκοσμιοποίησης» από το ρεύμα του εθνολαϊκισμού των τελευταίων χρόνων λαμβάνοντας, όμως, άξεστες μορφές αντιπαράθεσης για τις πατέντες των εμβολίων και τη μονοπωλίση φαρμάκων, εξοπλισμού και ιατρικού υλικού. Και ενώ το ελληνικό έθνος υπερασπίζεται θερμοπύλεις ούτε σκέψη για εθνικοποίηση της φαρμακοβιομηχανίας της χώρας, παραγωγή «ντόπιου εμβολίου» και ιατρικού εξοπλισμού. Στα 200 χρόνια του εορτασμού της ελληνικής επανάστασης ο Μητσοτάκης σκέφτεται ότι θα χρειαστούμε ένα δεύτερο Ναυαρίνο. Η πρότασή του μαζί με άλλους Ευρωπαίους ηγέτες είναι η αγορά «σε λογική τιμή» πατεντών εμβολίων από την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ευρώπη θα εξελισσόταν σε κυρίαρχο της φαρμακευτικής αγοράς και μέσω αυτής κι η Ελλάδα. Ο Μητσοτάκης ονειρεύεται μια εθνική νίκη επί του κορονοϊού με τη βοήθεια των Ευρωπαίων συμμάχων σε βάρος τρίτων μερών και, πρώτα και κύρια, των αναπτυσσόμενων χωρών του παγκόσμιου Νότου.

Κρίση

Η επιδημία του κορονοϊού θα αποτελέσει το έναυσμα ενός νέου και κατά πάσα πιθανότητα εφιαλτικού υφεσιακού κύματος, γιατί ακριβώς η παγκόσμια καπιταλιστική οικονομία έπασχε, για να χρησιμοποιήσουμε την τρέχουσα ορολογία, από «υποκείμενο νόσημα». Μετά από μια δεκαετία αργής ανάκαμψης από την πτώση του 2008 δεν βρίσκεται σε καμία απολύτως υγιή κατάσταση. Δεν είναι δικός μας ισχυρισμός. Πλείστοι mainstream αναλυτές εδώ και δύο τουλάχιστον χρόνια βλέπουν την παγκόσμια οικονομία στο δρόμο προς μια νέα ύφεση ακόμη και αν δεν μπορούσαν -αναμενόμενο- να καθορίσουν το πότε θα ξεπάσει και το πόσο θα διαρκέσει. Το «πότε» ωστόσο πλέον το γνωρίζουμε. Συνέβη με τον covid-19. Δεν ξέρουμε πόσο θα δι-

αρκέσει αλλά έχουμε βάσιμους λόγους να ισχυριστούμε ότι η Ελλάδα υπό το Μητσοτάκη θα ανακάμψει από το βύθισμα της παγκόσμιας οικονομίας πιθανά με πιο βασανιστικό τρόπο. Στα μέσα του Μαρτίου η κυβέρνηση ανέμενε μηδενικό ρυθμό ανάπτυξης για το 2020. Σήμερα οι περισσότερες προβλέψεις μιλάνε για αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης και μάλιστα πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο που διάφορες πρόσφατες εκθέσεις τοποθετούν ανάμεσα στο -4,5 και το -6% του ΑΕΠ. Η ελληνική οικονομία ουσιαστικά δεν ανέκαμψε σοβαρά ποτέ. Οι οριακοί ρυθμοί ανάπτυξης οφείλονταν σχεδόν αποκλειστικά στην τουριστική φούσκα και η μείωση της ανεργίας στη διόγκωση των απορρυθμίσεων στην αγορά εργασίας. Ο Μητσοτάκης στοιχημάτιζε στο «δυναμισμό του Έλληνα επιχειρηματία» μα εκείνος στην πρώτη αναβροχιά αποθύει μέσα σε μια εβδομάδα 20.000 εργαζόμενους. Κρατικό χρήμα στις τράπεζες, αγορά χρεωγράφων και τεράστια εμβόλια στους καπιταλιστές με το «αδύναμο ανοσοποιητικό σύστημα». Η πανδημία καταστρέφει την ψευδαίσθηση του ελληνικού καπιταλισμού και του πολιτικού προσωπικού του ότι παίρνουν την κατάσταση στα χέρια τους. Η κυβέρνηση πανηγυρίζει για την άρση του δημοσιονομικού στόχου του πρωτογενούς πλεονάσματος για το τρέχον έτος, τη διαπραγμάτευση των ελληνικών ομολόγων από την ΕΚΤ κτλ. Όλες οι διευκολύνσεις που παρέχονται σήμερα για την τόνωση της οικονομίας από την κρίση του κορονοϊού, θα πληρωθούν μερικά χρόνια αργότερα. Το αδυσώπητο πρωτογενές πλεόνασμα του κρατικού προϋπολογισμού υπήρξε ένα αντικειμενικό γεγονός, ένας σαφής δείκτης για εξευμενισμό των αγορών (ένας άλλος θα ήταν υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης αλλά που να τους βρεις) και διαπραγμάτευση με τους δανειστές προς βελτίωση των όρων διάσωσης του χρεωμένου ελληνικού κράτους. Τώρα πορευόμαστε προς μια γενική άνοδο του ήδη δυσθεώρητου κρατικού δημόσιου χρέους σε όλη την Ευρώπη που μεσοπρόθεσμα θα θέσει σε αμφισβήτηση την εξυπηρέτηση του ελληνικού χρέους χωρίς το μαλακό μαξιλαράκι του τρέχοντος πρωτογενούς πλεονάσματος. Το μέλλον καθίσταται αβέβαιο όπως και η στρατηγική διαπραγμάτευσης του ελληνικού κράτους.

Όλα είναι στον αέρα

«Επιστροφή του κράτους». Κυβέρνηση ευθύνης. Η Ελλάδα παράδειγμα διαχείρισης της κρίσης του κορονοϊού. Μερικές από τις ρετσέτες των ημερών. Ανήκουστα ποσοστά επιδοκимασίας των κυβερνητικών χειρισμών σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις. Συνεχείς διαρροές περί πρόωπων εκλογών προκειμένου να κεφαλαιοποιηθούν οι «επιτυχίες» της κυβέρνησης. Κι όμως, όλα εκείνα στα οποία υπολόγιζε η κυβέρνηση είναι πια στο αέρα. Πριν βγει από την προηγούμενη, η Ελλάδα μπαίνει στην επόμενη κρίση. Τα μέσα που διαθέτει η κυβέρνηση να αντιμετωπίσει την ξαφνική καταβάρθρωση της οικονομίας είναι καταφανώς περιορισμένα. Το πρόγραμμα των 6,8 δις που ανακοίνωσε δεν είναι παρά ένα μπάλωμα. Η ελληνική οικονομία δεν επεδείκνυε κανένα δυναμισμό ούτε πριν από τον κο-

ρονοϊό παρά την πτώση των επιτοκίων δανεισμού και τη «θετική» εσχάτως διάθεση επενδύσεων και οίκων αξιολόγησης προς τη χώρα. Με τα δικά της εργαλεία, η κυβέρνηση δεν θα τη βγάλει εύκολα καθαρή μέχρι το Σεπτέμβρη οπότε σύμφωνα με τις φήμες θέλει να διεξαγάγει πρόωρες εκλογές, γιατί η κατάσταση στη χώρα προμηνύεται «μαύρη» με κατακόρυφη πτώση της οικονομικής δραστηριότητας, σπάσιμο της τουριστικής φούσκας και νέες στρατιές ανέργων όσο μεγάλη και να είναι η κρίση αξιοπιστίας της αριστεράς και η απουσία χειροπιαστής εναλλακτικής. Χρειάζεται αυτή την περιβόητη «Ευρωπαϊκή Λύση» που αργεί βασανιστικά να πάρει σάρκα σαν προϊόν συμβιβασμού ανάμεσα στους εθνικούς εγωισμούς και την ανάγκη διατήρησης του σημερινού οικονομικού μπλοκ. Για πόσους μήνες μπορεί να συνεχίζει να απαγορεύει τις απολύσεις και να δίνει 800 ευρώ σε κάθε εργαζόμε-

νο εκτός εργασίας; Πόσες φορές το χρόνο μπορεί να κηρύσσει πολέμους και να νικά; Για να μη μιλήσουμε για την περίπτωση εκείνη που θα μπορούσε να επιδεινωθεί δραματικά η επιδημία του κορονοϊού στη χώρα. Μέσα στο φόβο και τον προβληματισμό για το αύριο, το μεγάλο εκείνο κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας που ζει από τη μισθωτή εργασία αναδιπλώνεται, εγκαταλείπεται στην κρατική διαχείριση της κρίσης και αναμένει. Για πόσο καιρό μπορεί να κρατηθεί σ' αυτή την κατάσταση; Δεν υποστηρίζουμε ότι θα επαναληφθούν εύκολα γεγονότα σαν εκείνα που είδαμε με την κρίση του 2009. Αλλά πλέον δεν δίνεται η δυνατότητα ομαλών μεταβάσεων. Ο ιστορικός χρόνος συμπυκνώνεται. Η κατάσταση αλλάζει.

Στο ιντερνέτ: <https://tpt4.org/?p=4634>





ΝΔ: «Να κάνουμε την κρίση ευκαιρία»

του Νίκου Συμεωνίδη

Η επιδημιολογική κρίση έπεσε σαν δώρο από τον ουρανό στην κυβέρνηση της Ν.Δ. απέναντι στα προβλήματα που αντιμετώπιζε: στο προσφυγικό είχε έρθει σε αδιέξοδο συγκρουόμενη με την ίδια της τη βάση, στα δημόσια οικονομικά τα μεγέθη δεν της έβγαιναν με τίποτα και είχαν αρχίσει ήδη να παρουσιάζονται οι πρώτες κινήσεις αντίστασης στα μέτρα της τόσο στο οικονομικό όσο και στο κοινωνικό επίπεδο.

Η κυβέρνηση, επικουρούμενη από το σύνολο των ΜΜΕ, είχε προσπαθήσει να καλύψει τα προβλήματα που αντιμετώπιζε επικαλούμενη την απόπειρα μεγάλου αριθμού απειλησμένων προσφύγων να μπουν στο ελληνικό έδαφος και παρουσιάζοντάς την σαν εισβολή. Αλλά από την υπόθεση αυτή μόνο βραχυπρόθεσμα και περιορισμένα οφέλη μπορούσε να αποκομίσει. Η εμφάνιση της πανδημίας ήταν για αυτήν, έτσι, μια ανεκτίμητη σανίδα σωτηρίας και έσπευσε αμέσως να την αρπάξει.

Είναι γεγονός ότι η επιδημία του κοροναϊού βρήκε την Ελλάδα υγειονομικά τελείως ανέτοιμη. Στα δέκα χρόνια της κρίσης η Υγεία, που υστερούσε πάντα από εκείνη των ευρωπαϊκών χωρών, δέχτηκε βαρύ πλήγμα. Τα κονδύλια για αυτήν περικοπήθηκαν δραστικά, με αποτέλεσμα να υπάρχουν τεράστιες ελλείψεις σε υλικά, εξοπλισμό και, κυρίως, σε προσωπικό. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με τον ΠΟΥ, η Ελλάδα θα έπρεπε να έχει 3.500 ΜΕΘ και έχει μόνο 600. Η κατάσταση αυτή επιδεινώθηκε με την Ν.Δ., που αμέσως μόλις έγινε κυβέρνηση ακύρωσε τις 1.500 προσλήψεις γιατρών και 2.500 προσλήψεις υγειονομικών που προωθούσε η προηγούμενη κυβέρνηση και, αντί για αυτούς, προχώρησε σε προσλήψεις 1.500 αστυνομικών.

Γνωρίζοντας αυτή την κατάσταση στο χώρο της Υγείας και φοβούμενη μήπως η επιδημία πάρει ανεξέλεγκτες διαστάσεις, η κυβέρνηση προχώρησε γρήγορα στη λήψη μέτρων όπως το κλείσιμο των σχολείων, το κλείσιμο των χώρων συνάθροισης κοινού (κέντρα, καταστήματα, κλπ) και την απαγόρευση της κυκλοφορίας. Η αντιπολίτευση (ΣΥΡΙΖΑ και μερικά το ΚΚΕ) στήριξαν τα μέτρα σαν να μην καταλάβαιναν πού το πήγαινε και πώς θα τα αξιοποιούσε η κυβέρνηση. Ταυτόχρονα λοιπόν με αυτά και εκμεταλλευόμενη την απουσία του κόσμου από τους δρόμους και την ήπια αντιπολίτευση προχώρησε σε μια σειρά αντεργατικά και αντικοινωνικά μέτρα που δεν τοίμωσαν πριν να πάρει.

Οι πρώτες ενέργειες αμέσως μετά την απαγόρευση της κυκλοφορίας ήταν η είσοδος της αστυνομίας στο Πολυτεχνείο για να εκκενώσει την κατάληψη του

κτηρίου Γκίνη και η διακοπή της ηλεκτροδότησης της συνεταιριστικής βιομηχανίας ΒΙΟΜΕ στη Θεσσαλονίκη, με ισχυρή παρουσία των ΜΑΤ. Στη συνέχεια προχώρησε στην απαγόρευση λειτουργίας των Αγορών Παραγωγών και στον περιορισμό της λειτουργίας των Λαϊκών Αγορών αναγκάζοντας έτσι τους καταναλωτές να στραφούν κύρια στα σουπερμάρκετ για τις αγορές τους.

Αλλά εκεί που πραγματικά η κυβέρνηση έριξε το βάρος της ήταν στα μέτρα ενάντια στους εργαζόμενους. Ξεκινώντας από τις επιχειρήσεις που είχε ανασταλεί η λειτουργία τους ουσιαστικά απειλευθέρωσε τις απολύσεις, για όσο διάστημα υπάρχει η υγειονομική κρίση, δίνοντας σαν αντάλλαγμα σε κάθε απολυμένο το ποσό των 800 ΕΥΡΩ για ενάμιση μήνα. Μόνο το Μάρτιο είχαμε 140.000 απολύσεις ενώ 1,7 εκατομμύρια εργαζόμενοι βρέθηκαν σε κατάσταση αναστολής της εργασίας τους έναντι των 800 ΕΥΡΩ. Κατόπιν έδωσε στις επιχειρήσεις αυτές τη δυνατότητα να απασχολούν το προσωπικό τους το 50% του εργάσιμου χρόνου πληρώνοντας τους το 50% του μισθού τους, για το διάστημα αυτό. Στη συνέχεια επεξέτεινε αυτές τις δυνατότητες και σε όσες επιχειρήσεις παρουσιάζουν οικονομικές δυσκολίες την τελευταία περίοδο, δηλαδή πρακτικά σε όλες. Ταυτόχρονα επέτρεψε στους εργοδότες να δηλώνουν τις εργασιακές αλληγές στο προσωπικό τους τον επόμενο μήνα και όχι άμεσα όπως ίσχυε μέχρι τώρα. Άρα πρακτικά εξουδετέρωσε κάθε δυνατότητα ελέγχου για απασχόληση, παράβαση ωραρίου και καταστράτηγηση της εργασιακής νομοθεσίας.

Θα μπορούσε βέβαια να ισχυρισθεί κανείς ότι τα μέτρα αυτά είναι προσωρινά για μια μικρή περίοδο. Ήδη όμως υπάρχουν στοχευμένες διαρροές από κυβερνητικούς κύκλους ότι όλα αυτά, ή το μεγαλύτερο μέρος τους, θα συνεχίσουν να ισχύουν για μια μακρά και απροσδιόριστη περίοδο, μέχρι να ανακάμψει η οικονομία στα πλαίσια του λεγόμενου recovery plan. Επομένως τα μέτρα αυτά, που από καιρό σχεδιάζονταν από την κυβέρνηση και υιοθετήθηκαν με αφορμή την πανδημία, ήρθαν για να μείνουν.

Μέσα στον πανικό της υγειονομικής κρίσης η κυβέρνηση προχώρησε και σε μια σειρά σκανδαλώδεις παροχές σε επιχειρηματικούς κύκλους. Έτσι χαρίστηκαν 11 εκατομμύρια ΕΥΡΩ στα ιδιωτικά τηλεοπτικά κανάλια για να προβάλουν τα μηνύματα για τον κοροναϊό, ενώ ήταν υποχρέωσή τους να τα προβάλουν δωρεάν, και αναβλήθηκε για ένα χρόνο η πληρωμή του τέλους για τις τηλεοπτικές άδειες. Σε αντάλλαγμα αυτών, βέβαια, τα ήδη μεροληπτικά υπέρ της κυβέρνησης ΜΜΕ

υποβαθμίζουν μέχρι αποκλεισμού κάθε κριτική στα κυβερνητικά μέτρα. Διπλάσιασαν χωρίς καμιά αφορμή το ενοίκιο που το κράτος θα πληρώνει στις ιδιωτικές κλινικές για τις ΜΕΘ. Προχώρησαν σε απευθείας αναθέσεις κρατικών δουλειών πολλών εκατομμυρίων σε ημετέρους με χαρακτηριστική περίπτωση εκείνη της τουριστικής προβολής της χώρας. Πρόσφατα, επίσης, ξέσπασε και το σκάνδαλο της επανακατάρτισης των επιστημόνων με τα voucher των 600 ΕΥΡΩ σε ΙΕΚ – μαγαζάκια ημετέρων-, που προκάλεσε θύελλα αντιδράσεων στους χώρους των μηχανικών και των δικηγόρων και ανάγκασε την κυβέρνηση να υποχωρήσει.

Η κυβέρνηση προσπαθεί να κεφαλαιοποιήσει το γεγονός ότι εδώ είχαμε περιορισμένο αριθμό κρουσμάτων, σε σχέση με ορισμένες άλλες χώρες, για να καλύψει τα αντεργατικά και αντικοινωνικά μέτρα που παίρνει. Συγκρίνει πάντα τις εδώ απώλειες με εκείνες χωρών όπως η Ιταλία, η Ισπανία, κλπ., και κάνει ότι δεν βλέπει ότι γειτονικές χώρες, όπως η Αλβανία, η Βουλγαρία, το Μαυροβούνιο, η Κύπρος, κλπ. έχουν πολύ λιγότερους νεκρούς από την Ελλάδα, τόσο σε απόλυτες τιμές όσο και ανάλογα με τον πληθυσμό τους. Μια ματιά στο χάρτη δείχνει ότι η Ελλάδα ανήκει σε μία ζώνη χωρών στην Ανατολική πλευρά της Ευρώπης, από την Πολωνία μέχρι τα Βαλκάνια, που χτυπήθηκε πολύ λίγο από τον κοροναϊό, ανεξάρτητα από το πόσο η κάθε χώρα από αυτές πήρε μέτρα απομόνωσης του πληθυσμού. Αντίθετα, μια ζώνη χωρών στην Δυτική Ευρώπη (Ιταλία, Ισπανία, Γαλλία, Αγγλία) χτυπήθηκε πολύ από την επιδημία, ενώ μια ενδιάμεση ζώνη (Γερμανία, Αυστρία) βρέθηκε, από απώλειες, κάπου στη μέση.

Άρα, δεν είναι κυρίως η γρήγορη λήψη μέτρων από την κυβέρνηση της Ν.Δ. που έσωσε την κατάσταση, αλλά άλλοι λόγοι, όπως οι αεροπορικές διελεύσεις, η συγκέντρωση πληθυσμού και το κλίμα, που θα πρέπει στο μέλλον να διερευνηθούν με μια σφαιρική μελέτη της εξέλιξης της πανδημίας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Αλλάστε η κυβέρνηση παίρνει μόνο τα μέτρα εκείνα που την βολεύουν στη λήψη του αντεργατικού της προγράμματος. Γιαυτό δεν παίρνει μέτρα για την αποσυμφόρηση των φυλακών, όπου στοιβάζονται εκατοντάδες άνθρωποι, ούτε μέτρα για την αποσυμφόρηση των προσφυγικών δομών, όπου έχουν αρχίσει να εμφανίζονται κρούσματα. Επίσης, παρά τις ελλείψεις προσωπικού στο χώρο της Υγείας, όπου το Κράτος αναγνωρίζει την ύπαρξη 5.500 κενών οργανικών θέσεων, ενώ τα σωματεία των υγειονομικών μιλούν για 9.000 κενές θέσεις, έχουν κινηθεί διαδικασίες για πρόσληψη μόνο 2.500 ατόμων με ετήσιες συμβάσεις και κανενός σε μόνιμη θέση.

Άμεσα μπαίνει το καθήκον της απόκρουσης του μέλλοντος που μας ετοιμάζει η κυβέρνηση. Ήδη το θέμα της ενίσχυσης του εξαθλιωμένου υγειονομικού συστήματος μπήκε με τις κινητοποιήσεις των υγειονομικών και άλλων κατά την Παγκόσμια Ημέρα Υγείας, με την κυβέρνηση να προσπαθεί να τις αντιμετωπίσει με κατασταλτικά μέσα. Επίσης, το θέμα της αποσυμφόρησης των φυλακών έχει μπει με κινητοποιήσεις σε πολλές φυλακές, που χτυπήθηκαν βάνουσα από την αστυνομία. Κινητοποιήσεις έχουμε επίσης και σε ορισμένες προσφυγικές δομές. Το μεγάλο ζητούμενο είναι να υπάρξουν μαζικές κινητοποιήσεις των εργαζομένων απέναντι στα αντεργατικά μέτρα που έχει θεσπίσει και προσπαθεί να μονιμοποιήσει η κυβέρνηση.

Απρίλιος 2020

Στο ιντερνέτ: <https://tpt4.org/?p=4630>





Νέα Δεξιά και διαχείριση του Κοινωνικού Αποκλεισμού στην περίοδο της καραντίνας

Του Θοδωρή Ζέη

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, ανακοίνωσε περιοριστικά μέτρα εδώ και ένα μήνα, εμφανίζοντας έτσι, μια καμπύλη εξέλιξης της πανδημίας διαφορετική στην Ελλάδα από τις άλλες χώρες της Ευρώπης. Τα μέτρα αυτά σε μεγάλο βαθμό τηρούνται, πράγμα που έχει επιτρέψει στο συρρικνωμένο δραματικά δημόσιο σύστημα υγείας να μην εκτεθεί υπέρμετρα και να μην αντιμετωπίσουμε προς το παρόν τραγικές σκηνές όπως αυτές που είδαμε στην Ιταλία ή στην Ισπανία και την Αγγλία.

Κατά τα λοιπά, τα αντισταθμιστικά μέτρα για την οικονομία, πέρα από τις διαπραγματεύσεις στο Eurogroup για το ευρωομόλογο, περιλάμβαναν μέτρα στήριξης των επιχειρήσεων, μειώσεις και διευθετήσεις φόρων, ενοικίου, ενώ για τους εργαζόμενους που απολύονται, ένα έκτακτο βοήθημα. Έκτακτο βοήθημα εξαγγέλθηκε και για τους επιστήμονες, ελεύθερους επαγγελματίες, αρχικά με τη φαινή ιδέα να συνδυναστεί με το προπαι-

τούμενο της «τηλεκατάρτισης» σε μια σειρά θεματικά αντικείμενα που υποτίθεται θα βελτιώναν τις επαγγελματικές δεξιότητες των επιστημόνων, όμως με τον τρόπο που σχεδιάστηκε η υλοποίησή του κατέληξε σε ένα πρώτου μεγέθους σκάνδαλο, μια «αρπαχτή» κοινώς, για έναν κύκλο συμφερόντων γύρω από την κατάρτιση και τον διαμοιρασμό των ευρωπαϊκών κονδυλίων, γεγονός που ανάγκασε τον Μητσοτάκη να ακυρώσει το σχετικό μέτρο. Ο Υπουργός Εργασίας Βρούτσης, παραμένει στη θέση του, πάντως, παρόλο που δεν μπόρεσε να δικαιολογήσει την απόφασή του. Ας μην ξεχνάμε, βέβαια, ότι τα ιδιωτικά συμφέροντα που αρθρώνονται γύρω από τα κονδύλια της κατάρτισης είναι τα ίδια από την περίοδο του Α' ΚΠΣ και καμιά κυβέρνηση, ούτε αυτή του ΣΥΡΙΖΑ, μπόρεσε ή δεν θέλησε να τα ελέγξει.

Τα θύματα της «καραντίνας» έχουν φύλο...

Τα περιοριστικά μέτρα πλήττουν βάνουσα τα ήδη

πενιχρά εισοδήματα των ευέλικτα απασχολούμενων, οι οποίοι αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των εργαζομένων του ιδιωτικού τομέα. Δεν θα πρέπει να μας διαφύγει ότι το μεγαλύτερο μέρος των εργαζομένων που επηρεάζονται ή πλήττονται από την πανδημία και, κυρίως, από τα μέτρα για την αντιμετώπισή της, είναι οι γυναίκες. Η συντριπτική πλειονότητα των εργαζομένων, στις επιχειρήσεις και οργανισμούς που σήκωσαν το βάρος της φροντίδας, (επισιτισμός, σούπερ μάρκετ, νοσηλευτικό προσωπικό), είναι γυναίκες. Όπως επίσης και στις επιχειρήσεις που έκλεισαν (καταστήματα ρούχων, μόδας, καλλυντικών, κομμωτήρια), η πλειονότητα είναι πάλι γυναίκες. Επίσης, το ίδιο ισχύει για τις εργαζόμενες στον τομέα καθαριότητας και οικιακής φροντίδας, έναν τομέας που παραμένει παραδοσιακά αρρύμιστος, χωρίς επαγγελματικά και ασφαλιστικά δικαιώματα, για όσες έχασαν τη δουλειά τους. Πολλές από τις παραπάνω γυναίκες, εργαζόμενες ή άνεργες, καθώς επιστρέφουν σπίτι, συναντούν επιπρόσθετα τη φροντίδα των παιδιών (που δεν έχουν σχολείο), του νοικοκυριού και συχνά τη βία από τους συντρόφους τους. Το φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών είναι σε μεγάλη έξαρση αυτό τον καιρό λόγω και των μέτρων περιορισμού.

...έχουν δικαιώματα

Όμως, το παραπάνω πλαίσιο, «προστασίας και κοινωνικής αποστασιοποίησης», που λάνσаре η Κυβέρνηση με τη στοχευμένη καμπάνια «Μένουμε Σπίτι, προστατεύουμε τους εαυτούς μας και τους αγαπημένους μας», δεν περιλάμβανε από την αρχή, στους «αγαπημένους» και στους «εαυτούς», ολόκληρους πληθυσμούς που αποκλείστηκαν ακόμη μια φορά από τον δημόσιο λόγο, ενώ όταν γινόταν μια οποιαδήποτε αναφορά σε αυτούς, περιγράφονταν με συλλογικούς χαρακτηρισμούς, όπως «υγειονομική βόμβα», «απειλή», κλπ.

Πρόκειται για τους πρόσφυγες, τους κρατούμενους, τους Ρομά, τους άστεγους, όχι απαραίτητα με αυτή τη σειρά.

Όπως είναι γνωστό, το πολιτικό σχέδιο της Δεξιάς για τους πρόσφυγες, προβλέπει ένα σκληρό σύστημα ασύλου που θα ευνοήσει τις μαζικές απορρίψεις και επιστροφές των αιτούντων άσυλο και την κατασκευή κλειστών Δομών, διάσπαρτων στη χώρα, ώστε να ανακουφιστούν τα επιβαρυνόμενα νησιά.

Η στρατηγική όμως των κλειστών δομών, συνάντησε σφοδρές αντιτάσεις παντού στην Ελλάδα, από ένα δίκτυο πολιτικών παραγόντων, συλλόγων, επαγγελματιών ενώσεων, συνδεδεμένων με το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, ισχυρό κομμάτι της εκλογικής της βάσης. Μετά την αποτυχία εισόδου στη Βουλή της Χρυσής Αυγής και μετά τη δίκη της, αυτό το δίκτυο έχει καταφέρει να κυριαρχήσει στο δημόσιο λόγο, μονοπωλώντας τον πολιτικό διάλογο, επιβάλλοντας μια ακροδεξιά ξενοφοβική ατζέντα. Με άλλη ευκαιρία, έχω υπο-

στηρίξει ότι το «δίκτυο» αυτό μας φέρνει στη μνήμη τον τρόπο που λειτουργούσε η *Maggioranza Silenziosa* στο Μιλάνο και σε άλλες πόλεις της Ιταλίας, στη δεκαετία του 70'.1 Στην Ελλάδα λοιπόν, αυτό το δίκτυο πρωταγωνίστησε στην πρόσφατη περίοδο, αντιστεκόμενο με κάθε τρόπο στην κατασκευή των νέων «κλειστών Δομών» στα νησιά, όπου δεν δίστασε να έλθει σε σύγκρουση με την αστυνομία και τα ΜΑΤ, βανδαλίζοντας επίσης τις εγκαταστάσεις διαφόρων ΜΚΟ στην Λέσβο και βιοπραγώνοντας ενάντια σε πρόσφυγες.

Κορύφωσε τελικά τη δράση του τον περασμένο Φεβρουάριο, κατά την πρόσφατη κρίση στα βόρεια σύνορα με την Τουρκία, παίζοντας κι εδώ καθοριστικό ρόλο στην προπαγάνδα περί κινδύνου εξ ανατολής, και λειτούργησε σαν ενισχυτής της συστημικής προπαγάνδας, με την ανοχή αυτή τη φορά μεγάλου μέρους της Αριστεράς και της σοσιαλδημοκρατίας.

Η κυβέρνηση, πέρα από το κλείσιμο των συνόρων προχώρησε σε μια πρωτοφανή αναστολή του δικαιώματος κατάθεσης αίτησης ασύλου για ένα μήνα από 27 Φεβρουαρίου. Η απόφαση αυτή έρχεται σε ευθεία σύγκρουση με κάθε διεθνή συνθήκη.

Όσοι πέρασαν τα σύνορα αυτή την περίοδο στάλθηκαν στα καμпы του Κλειδιού στα βόρεια της χώρας, κοντά στις Σέρρες, περίπου 600 άτομα και στο καμπ της Μαλακάσσας, κοντά στην Αθήνα, 1300 περίπου άτομα. Πρόκειται στην πραγματικότητα για στρατόπεδα, για υπαίθριες φυλακές, με δραματικές ελλείψεις σε είδη πρώτης ανάγκης, σε πόσιμο νερό, σε ηλεκτρικό ρεύμα, όπου οι πρόσφυγες παραμένουν στην ουσία φυλακισμένοι, υπό απέλπηση. Τους έχουν δοθεί να υπογράψουν αποφάσεις απέλπησης σε γλώσσα που δεν κατανοούν.

Στο όνομα της *Maggioranza Silenziosa*

Σχεδόν ένα μήνα μετά την εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων για τον κορονοϊό, και ενώ καμιά συζήτηση δε γινόταν για τους έγκλειστους μετανάστες και γενικά τους έγκλειστους και τους κοινωνικά αποκλεισμένους, μάθαμε ξαφνικά ότι μια νεαρή Αφρικανή, η οποία γέννησε το μωρό της σε νοσοκομείο της Αθήνας, βρέθηκε να νοσεί από τον νέο ιό. Αμέσως σήμανε συναγερμός για τον υγειονομικό αποκλεισμό του καμπ της Ριτσώνας όπου διέμενε.

Τόσο η Κυβέρνηση όσο και τα ελεγχόμενα από αυτή Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, άρχισαν να μιλάνε για «υγειονομική βόμβα», ενώ το καμπ που διέμενε σφραγίστηκε, για να μην υπάρξει διασπορά του ιού στην «κοινότητα». Από την άλλη μεριά, για πάνω από ένα μήνα, δεν είχαμε ούτε μια επίσημη ενημέρωση για το τι πραγματικά συμβαίνει με τον καμπ της Μόρια στην Λέσβο, την «ντροπή της Ευρώπης» όπως περιέγραψε πολύ εύστοχα ο Jean Ziegler στο πρόσφατο βιβλίο του.2 Πάνω από 20.000 πρόσφυγες, μεταξύ των οποίων παιδιά και ηλικιωμένοι, στοιβαγμένοι ο ένας πάνω στον άλλον, κάτω από εντελώς ανάνθρωπες συνθή-





κες. Παρόμοια κατάσταση επικρατεί και στα άλλα νησιά, όπως σε Χίο, Σάμο, Κω.

Στην προσπάθειά τους να αντιδράσουν, οι πρόσφυγες που είναι κρατούμενοι στην Μόρια, επειδή έχει απορριφθεί οριστικά το αίτημα ασύλου τους, ξεκίνησαν απεργία πείνας με το σύνθημα, «Είμαστε μετανάστες, όχι εγκληματίες, καταδικασμένοι σε θάνατο». Όμως η απεργία αυτή κατεστάλη πολύ γρήγορα από αστυνομικές δυνάμεις, οι οποίες εισέβαλαν στο κέντρο κράτησης.

Το κίνημα υποστήριξης των δικαιωμάτων των μεταναστών και προσφύγων, στο οποίο και η ΤΠΤ συμμετέχει αγωνιστικά από την πρώτη στιγμή, ζητάει επιτακτικά την άμεση εκκένωση όλων των καμπς και την επίταξη των άδειων ξενοδοχείων στην ενδοχώρα, για τη στέγαση όλων των προσφύγων σε ασφαλείς και ανθρώπινες συνθήκες. Αντί γι αυτό, μόλις πριν λίγες μέρες, η Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης, ανακοίνωσαν ότι προτίθενται να ενοικιάσουν για τρεις μήνες δωμάτια σε ξενοδοχεία, στα νησιά και επιπλέον στην Κρήτη και στην Ρόδο, για να στεγάσουν ευάλωτους πρόσφυγες.

Πριν λίγες μέρες, μια γυναίκα πέθανε υπό αδιευκρίνιστες συνθήκες στον καμπ της ΒΙΑΛ στη Χίο, γεγονός που προκάλεσε την εξέγερση των προσφύγων και η αστυνομία πάλη επενέβη και έκανε συλλήψεις. Επίσης, σε ξενοδοχείο όπου διαμένουν πρόσφυγες στην Ερμιόνη, στην Δυτική Πελοπόννησο, ενώ κρούσματα του ιού εμφανίστηκαν από τις 6 Μαρτίου, μόλις προχθές οι υγειονομικές αρχές ανακοίνωσαν ότι υπάρχουν σήμερα 150 περίπου κρούσματα μεταξύ των προσφύγων και άρχισαν να παίρνουν μέτρα. Όμως είναι ήδη αργά.

Και η τελευταία πράξη του δράματος : Μόλις πριν λίγες μέρες, η Κυβέρνηση έδωσε στη δημοσιότητα, ώστε να υπάρξει διαβούλευση ολίγων ημερών, νέο Νομοσχέδιο για το Άσυλο, που τροποποιεί σε αρκετά κρίσιμα σημεία τον νόμο που η ίδια κυβέρνηση ψήφισε μόλις πριν λίγους μήνες. Το νομοσχέδιο αυτό θα μπορούσε κάλλιστα να έχει τίτλο «Νομοθεσία για την διευκόλυνση των Απελάσεων», γιατί περί αυτού πρόκειται. Σε λίγες μόνο μέρες, θα έχουμε ένα καινούργιο νόμο, ο οποίος θα τροποποιεί το σύστημα Ασύλου, περιορίζοντας ακόμη περισσότερο τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο, στενεύοντας δραματικά τις προθεσμίες για την άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων τους, περιορίζοντας τη δυνατότητά τους να έχουν δωρεάν νομική εκπροσώπηση.

Η ίδια κατάσταση επικρατεί και για τους κρατούμενους στις Φυλακές της χώρας. Κανείς δεν μιλάει για αυτούς, πέρα από την αντισυστημική Αριστερά. Πριν λίγες μέρες μια γυναίκα κρατούμενη στις γυναικείες φυλακές της Θήβας πέθανε κάτω από αδιευκρίνιστες συνθήκες. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι υπήρχαν παθολογικά αίτια. Όμως οι κρατούμενες εξεγέρθηκαν, γιατί κανείς δεν γνωρίζει το εύρος της διασποράς του

ιού στις φυλακές της χώρας, σχεδόν ενάμιση μήνα μετά την εφαρμογή των μέτρων και κανείς δεν μιλάει για την ασφάλεια της υγείας των κρατούμενων. Κατά διαβολική σύμπτωση, αυτές τις μέρες της καρντίνας, δόθηκε στην δημοσιότητα η Έκθεση της Επιτροπής για Πρόληψη των Βασανιστηρίων του Συμβουλίου της Ευρώπης για την κατάσταση στις φυλακές της χώρας. Η Έκθεση αυτή είναι αποκαλυπτική. Οι συνθήκες είναι πράγματι δραματικές και παραβιάζουν κάθε κοινωνικό και πολιτισμικό κεκτημένο μιας ευρωπαϊκής χώρας. Σε πολλές περιπτώσεις, οι συνθήκες αντιστοιχούν στην καταργηθείσα ποινή του θανάτου και συνιστούν εξευτελιστική μεταχείριση. Οι εμπειρογνώμονες του Συμβουλίου της Ευρώπης εκθέτουν με συγκεκριμένες αναφορές την ένδειξη του σωφρονιστικού συστήματος: καλούν σε επείγοντα μέτρα μείωσης του υπερπληθυσμού στις φυλακές Κορυδαλλού Ανδρών και Θεσσαλονίκης, που ξεπερνούν το 140% της χωρητικότητάς τους. Καταγγέλλεται η «συνήθης πρακτική αστυνομικής κακομεταχείρισης κρατουμένων» σε όλη την Ελλάδα. Διαπιστώθηκε, εντός των φυλακών, η κυριαρχία μαφιών που διακινούν όπλα και ναρκωτικά. Επίσης αναφέρονται μεγάλες ελλείψεις στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, όπως είναι η πρόσβαση στο σύστημα υγείας και οι ανεπαρκείς ιατρικοί έλεγχοι λόγω σοβαρών ελλείψεων προσωπικού.

Ο πληθυσμός στις ελληνικές φυλακές τετραπλασιάστηκε μέσα σε 25 περίπου χρόνια. Μόνο το 2015 η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ κατάφερε να μειώσει τον πληθυσμό παίρνοντας μέτρα για την αποσυμφόρηση των φυλακών, (ο περίφημος Νόμος Παρασκευόπουλου), όμως αυτή η νομοθεσία συκοφαντήθηκε από την Δεξιά και τις μαφίες που σχετίζονται με τις φυλακές, ότι ευνοεί την απελευθέρωση φοβερών εγκληματιών! Αυτό αποτελεί δείγμα της διαχρονικής επιλογής νεοσυντηρητικών αυταρχικών μοντέλων μηδενικής ανοχής στην εγκληματικότητα. Τα ποινικά δικαστήρια επίσης στην Ελλάδα, έχουν την τάση να μοιράζουν αυστηρότατες ποινές ακόμη και για την χαμηλή παραβατικότητα, στοχεύοντας στον έλεγχο των θεωρούμενων «επικίνδυνων τάξεων», μεταξύ των οποίων οι μετανάστες. Στην Ελλάδα ένα πολύ μεγάλο ποσοστό φυλακισμένων, που πλησιάζει το 90% , εκτίει ποινή πάνω από πέντε χρόνια. Ενώ η χώρα είναι πρωταθλήτρια και στις ποινές ισόβιας κάθειρξης. Προοδευτικά μέτρα, όπως ποινές εναλλακτικές της κράτησης, τακτικές άδειες εξόδου, ηλεκτρονική επιτήρηση, δεν εφαρμόζονται. Και, όταν εφαρμόζονται, κάνουν διαχωρισμούς σε κρατούμενους Α ή Β κατηγορίας. Όμως η Αρχή της Ισότητας απέναντι στον Νόμο πρέπει να εφαρμόζεται και εδώ.

Σήμερα, πάνω από ένα μήνα από την εφαρμογή των μέτρων για τον κορονοϊό, η σιωπή κυριαρχεί σχετικά με το δικαίωμα των κρατουμένων σε ανθρώπινες συνθήκες κράτησης και στην προστασία της υγείας τους. Η κυβέρνηση κάποια στιγμή ανακοίνωσε ότι θα εκδώσει άμεσα Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου για την αποσυμφόρηση των φυλακών, με στόχο να απο-

φυλακιστούν περίπου 1000 άτομα, πάλι μέσω υποκριτικών διαχωρισμών σε «επικίνδυνους» και «ακίνδυνους» εγκληματίες. Όμως δεν προχώρησε ποτέ στην υλοποίηση αυτού του σχεδίου, φοβούμενη μήπως έλθει σε σύγκρουση με την «Maggioranza Silenziosa» της και φανεί ανακόλουθη με τον εαυτό της, αφού καταγγέλλει, από το 2015 μέχρι σήμερα, τα αντίστοιχα μέτρα της προηγούμενης κυβέρνησης.

Να ακουστούν όσοι δεν έχουν φωνή!

Οι κρατούμενοι σε όλες της φυλακές της χώρας εκφράζουν την αγωνία και την αγανάκτησή τους, για ένα σύστημα που τους θεωρεί αναλίσσιμους, καταδικασμένους σε θάνατο, την ίδια ώρα που η κυβέρνηση, και το μιντιακό σύστημα που τη στηρίζει, θριαμβολογούν για τη «πρωτιά» της χώρας στην αντιμετώπιση της διασποράς του ιού.

Το ίδιο συμβαίνει και με τους πρόσφυγες, αλλά και

με τους Ρομά, και με τους άστεγους. Γενικά αυτούς που δεν έχουν φωνή. Είμαστε εδώ για να ακουστεί η φωνή τους. Μπορούμε να γίνουμε μαζί με αυτούς, μια Δυναμική, Θορυβώδης Πρωτοπορία. Οι περιστάσεις απαιτούν από τώρα να συγκρουστούμε με το πολιτικό - μιντιακό - επιχειρηματικό κατεστημένο που κυβερνά. Η διεκδίκηση ενός Δημόσιου Συστήματος Υγείας, με σταθερές εργασιακές σχέσεις του νοσηλευτικού προσωπικού, μπορεί να είναι η αιχμή του δόρατος μιας Πανευρωπαϊκής Καμπάνιας που θα θέσει επιτακτικά επίσης το ζήτημα της προστασίας όλων των κοινωνικά αποκλεισμένων. Η «Ευρώπη Φρούριο» μπορεί να ηττηθεί μέσα από ένα συνδυασμό διεκδικήσεων που ξαναδίνουν νόημα στην έννοια του «Δημοσίου» και του Κοινωνικού. Δηλαδή με την επιστροφή στην πολιτική δράση.

25/4/2020

Στο ιντερνέτ: <https://tpt4.org/?p=4648>





« Η Εθνική μας Κυριαρχία Απειλείται »

του Γιάννη Φελέκη

Άπαντες οι ελληναράδες, όλων των ειδών τα φασιστοειδή, αυτόκλητοι πολέμαρχοι τρακτεράδες, ανεγκέφαλοι μπαχαλόμαγκες, μέχρι και οι χρυσές ποδάρες του Ολυμπιακού, ηρωικοί Κρήτες βρακοφόροι μαζί με αρχιπαπάδες και την τεράστια ορχήστρα των «λειτουργών» της ενημέρωσης, εθελοντικά επιστρατεύτηκαν στο πλευρό της κυβέρνησης και της τεράστιας στρατιωτικής και αστυνομικής κινητοποίησης στα ανατολικά σύνορα της χώρας.

Πάνοπλοι υπερασπίζονται τα χερσαία και θαλάσσια σύνορά μας από απειλημένους και κατατρεγμένους πρόσφυγες όλων των ηλικιών, που εξαπατήθηκαν από τον Ερντογάν και πίστεψαν ότι μπορούσαν να συνεχίσουν το ταξίδι τους για τον τελικό τους προορισμό. Γιατί κανένας τους δεν εγκατέλειψε την κατεστραμμένη και επικίνδυνη για τη ζωή χώρα καταγωγής του, για να φάει την υπόλοιπη ζωή του στα προσφυγικά τσαντρία της Τουρκίας, ούτε φυσικά και της Ελλάδας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ρωσία, απ'την εποχή της Σοβιετίας ακόμα, δεν είναι καθόλου αμέτοχες στο μακελειό που γίνεται στο Αφγανιστάν, στη Μέση Ανατολή και σε πολλές χώρες της Αφρικής τα τελευταία 40 χρόνια. Παρεμβαίνοντας είτε με άμεσες στρατιωτικές επεμβάσεις, είτε μέσω τρίτων, έχουν τεράστια ευθύνη για την κατάσταση που επικρατεί. Παρόλα αυτά, όπως κάθε εγκληματίας αρνείται την ενοχή του, έτσι και αυτοί αρνούνται κάθε ευθύνη για τα θύματά τους, που ξεριζώνονται για να σώσουν τη ζωή τους μιας και δεν θάφτηκαν κάτω απ' τα ερείπια των βομβαρδισμών τους ή γλιτώσαν από το μαχαίρι των διάφορων φονταμενταλιστικών συμμοριών που υποστήριζαν και εξοπλίζουν οι ίδιοι ή τρίτοι σύμμαχοί τους.

Αντί οι πρόσφυγες να έχουν απρόσκοπτη πρόσβαση στο άσυλο ώστε να διαχυθούν σε ασφαλείς χώρες, για να ξεκινήσουν μια προσπάθεια να ξαναφτιάξουν τη ζωή τους, όπως προβλέπει η παγκόσμια σύμβαση για τους πρόσφυγες που υιοθετήθηκε μετά το μακελειό του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, τα προνομίονα κράτη της δύσης και άμεσα υπεύθυνα για την τραγωδία τους, έφτιαξαν εξωτερικούς φράχτες ξεκινώντας από το Μαρόκο και φτάνοντας μέχρι τον Έβρο, το Αιγαίο και όλη τη Μεσόγειο με την Φρόντεξ τους, τα Δουβλίνα τους και την ευρω-τουρκική τους συμφωνία, χτίζοντας την Ευρώπη Φρούριο.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία εγκλωβίστηκαν στην Τουρκία εκατομμύρια πρόσφυγες, όπως επίσης και αρκετές χιλιάδες στα νησιά του Αιγαίου, όπως προβλεπόταν από την ευρω-τουρκική συμφωνία. Παρόλο που οι ευρωπαίοι δεν συζήτησαν καν το θέμα της κατάργησης της βίζας για τους τούρκους πολίτες που ήθελε ο Ερντογάν, ο ίδιος χαλαρά τήρησε τη συμφωνία του παρά τις συχνές γκρίνιες του για τη μη τήρηση των υποχρεώσεών τους, με σκοπό να κρατήσει τους πρόσφυγες στο έδαφός του για να τους χρησιμοποιήσει ως εργαλείο εκβιασμού. Όπως συμβαίνει τώρα με την εισβολή του στην βόρεια Συρία, και τον πόλεμο που κάνει για την προσάρτηση των κουρδικών περιοχών που θέλει να εποίκισι με τους δικούς του ισλαμιστές, που ο ίδιος εξόπλιζε και ακόμα εξοπλίζει, εκτοπίζοντας τους αυτόχθονους Κούρδους. Μια επιχείρηση που η ΕΕ δεν στηρίζει όσο ο Ερντογάν θα ήθελε.

Οι πρόσφυγες είναι θύματα από τη μια της εξαπάτησης για χάρη των γεωπολιτικών επιδιώξεων του Ερντογάν και από την άλλη του ελληνοτικού κράτους και των φασιστοειδών ελληναράδων, που το παίζουν προκεχωρημένο φυλάκιο της Ευρώπης Φρούριο και του δυτικού κόσμου. Έτσι εισπράττουμε την αμέριστη υποστήριξη του Τραμπ, που επίσης χτίζει τείχους, για να προστατέψει την America First από τα λατινοαμερικάνικα θύματά της, όπως και όλα τα ρατσιστικά καθάρματα της Ευρώπης και του πλανήτη. Ο κάθε ηλίθιος ελληναράς και κάθε πάνοπλος ρομποκόπη μπάτσος ή караβανάς φαντασιώνεται ότι είναι νέος Μαραθωνομάχος και Σαλαμινομάχος, μόνο που απέναντί του δεν έχει ούτε τον Δαρείο ούτε τον Ξέρξη, αλλά καταταλαιπωρημένα προσφυγικά γυναικόπαιδα και απειλημένους νέους που δεν θέλουν τίποτα πάρα πάνω από μια ευκαιρία να επιβιώσουν.

Το έθνος μας κινδυνεύει από την εθνικιστική πανούκλα που είναι η θερμοκοιτίδα του φασισμού. Αν υπάρχει ίχνος αριστερής συνείδησης και στοιχειώδους ανθρωπισμός, ας το αποδείξουμε.

• ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

• ΑΣΥΛΟ ΚΑΙ ΣΤΕΓΗ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΙΣΤΟ

5-3-2020

Στο ιντερνετ : <https://tpt4.org/?p=4365>



Γαλλία: Οι προκλήσεις της «επόμενης μέρας»

του Χρήστου Ιωνά

Στη Γαλλία, περισσότερο μάλλον από αλλού, αν και τα μίντια δημιουργούν αρκετή σύγχυση, οι προκλήσεις για την « επόμενη μέρα » είναι σαφείς:

- είτε η κυβέρνηση του προέδρου Macron και του πρωθυπουργού Philippe θα πετύχουν να επιβάλουν την τάξη τους, με ακόμα μεγαλύτερη καταστολή και αστυνομικό έλεγχο, με τη δικαιοσύνη στην αποκλειστική υπηρεσία της αστικής τάξης, με απουσία πολιτικών και εργατικών δικαιωμάτων. Η αστική τάξη προετοιμάζει σοβαρά και συστηματικά ένα τέτοιο σχέδιο.
- είτε η μαζική κοινωνική οργή θα ξεσπάσει και, κυρίως, θα οργανωθεί με άξονα ένα πρόγραμμα του οποίου η λογική πρέπει να είναι η ζωή μας πάνω από τα κέρδη τους, με βάση όλους τους πρόσφατους και σημερινούς αγώνες.

Ένας χειμώνας μαζικών και αποφασιστικών αγώνων

Ενάντια στο σχέδιο του Macron να διαλύσει το σημερινό αλληλεγγύη σύστημα των συντάξεων, για να ικανοποιήσει τις ορέξεις των ασφαλιστικών εταιριών, σηκώθηκε ένα γιγάντιο μαζικό κίνημα, με μεγάλες απεργίες διαρκείας στον τομέα των τρένων και σε αυτόν των μεταφορών στην περιοχή του Παρισιού, αλλά και σε άλλους τομείς, όπως αυτόν των δικηγόρων και των εκπαιδευτικών και αλλού... Το κίνημα πήρε εκπληκτικές και πολύ δημοφιλείς μορφές, όπως δωρεάν παραστάσεις μπαλέτου της όπερας, έξω από την Opéra de Paris, οι χορωδίες των φεμινιστριών της ATTAC στις διαδηλώσεις, αλλά με ένα μεγάλο πρόβλημα: δεν πέτυχε το κίνημα να επιβάλει τη γενική απεργία. Θα ήταν ψέμα να πούμε ότι γι'αυτό φταίνει οι ηγεσίες των συνδικάτων, αν και δεν την ήθελαν. Γενικά, τα συνδικάτα που συμμετείχαν στο κίνημα (CGT, FSU, FO, SUD...) ήταν σε αρκετά σωστές θέσεις, τουλάχιστον τους δύο πρώτους μήνες, και οι 24-ωρες απεργίες και οι διαδηλώσεις γνώρισαν μεγάλη επιτυχία, που ενθάρρυνε για να συνεχίσουμε. Αλλά οι δυσκολίες συντονισμού και αυτο-οργάνωσης έδειξαν ότι, μετά από πολλά χρόνια χωρίς εργατικές νίκες, με μια αποδιοργάνωση του εργατικού κινήματος, οι εργαζόμενοι/ες δεν εμπιστεύονταν πια -και για την ώρα- τη δυνατότητα νίκης μέσα από γενική απεργία, που θα τους κόστιζε πάρα πολύ.

Αλλά αυτό που είναι σαφές είναι το εξής: ακριβώς πριν το κλείσιμο του κόσμου στην Γαλλία με την επιδημία, όταν ο Macron ήθελε να επιβάλει το σχέδιό του με ένα αντι-δημοκρατικό κόλπο, η πλειοψηφία του λαού (ακόμα και οι στρατιωτικοί!) εναντιώνονταν στο σχέδιο, και η κυβέρνηση ήταν αρκετά εξασθενημένη.

Και, ειρωνεία της Ιστορίας, υπήρχε παράλληλα και ένα πολύ μεγάλο κίνημα από νοσοκομειακούς που περνούσαν σε ανώτερη φάση των μακροχρόνιων κινητοποιήσεών τους, για να δοθούν τα μέσα για μια σωστή λειτουργία, με κρεβάτια, με θέσεις εργασίας, με συζητήσεις. Οργανωμένοι από την αδιαφορία των κυβερνήσεων (Sarkozy, Hollande, Macron...), εκατοντάδες γιατροί/γιατρίνες παραιτήθηκαν από διοικητικά καθήκοντα. Μεταξύ αυτών, ο καθηγητής André Grimaldi, ιδρυτής της συλλογικότητας Inter-Hôpitaux και φίλος του συντρόφου μας Daniel Bensaïd : όπως το λέγανε από χρόνια, είναι αδύνατο το προσωπικό των νοσοκομείων να συνεχίζει να δουλεύει έτσι, είναι εξαντλημένο και, αν συμβεί καμιά επιδημία, δε θα είναι δυνατό να την αντιμετωπίσει... Στο πλαίσιο αυτής της ιστορικής κινητοποίησης, υπάρχει μια περίφημη σκηνή που απέναντι σε μια νοσοκόμα που του λέει τις διεκδικήσεις τους, ο Macron απαντάει, μ'όλη την περιφρόνηση της αστικής τάξης της οποίας είναι υπηρέτης, ότι δεν έχει λεφτά να δώσει για την δημόσια υγεία!

Μια άνοιξη αγώνα ενάντια στον ιό ... και στα αίτια της καταστροφής

Η συμπεριφορά της κυβέρνησης, και του Macron ιδιαίτερα, από την αρχή της επιδημίας στη Γαλλία είναι εξοργιστική. Παρότι ο Macron ήθελε πρώτα να το παίξει στρατηγός σ'έναν πόλεμο και μετά πατέρα που ενδιαφέρεται για τα φτωχά παιδιά του, τα λόγια του δεν πείθουν καθόλου και δεν μπορούν να κρύψουν την ανικανότητα αυτών των ανθρώπων που προσποιούνται ότι εκπροσωπούν τον « καινούριο κόσμο »: αυτή η χώρα με την πέμπτη οικονομία του πλανήτη δεν ήταν εξοπλισμένη, ούτε στο ελάχιστο, για να αντιμετωπίσει την επιδημία. Οι περήφανες λέξεις του Macron, γεμάτες με αντιφάσεις και ψέματα, μοιάζουν με κακή παράσταση Καραγκιόζη, την ώρα που όλο το προσωπικό στα νοσοκομεία έδινε και δίνει μια ομηρική μάχη για να θεραπεύσει τους χιλιάδες αρρώστους. Και, όπως



σε όλες σχεδόν τις χώρες του άγιου φιλελευθερισμού, τον κεντρικό ρόλο στην επιδημία και στις συνέπειές της, τον έπαιξε και τον παίζει το δημόσιο, στους τομείς υγείας, εκπαίδευσης, κρατικών και δημοτικών υπηρεσιών, με συμμάχους τους εργάτες/τριες, τους εργαζόμενους/ες στα μαγαζιά τροφίμων, τους αγρότες, ..., δηλαδή σχεδόν όλους/ες τους « ήρωες της καθημερινής ζωής », όπως από χρόνια τους ονομάζει ο σύντροφός μας ο Olivier Besancenot, και που συμμετείχαν στις πρόσφατες κινητοποιήσεις με τα κίτρινα γιλέκα, για την υπεράσπιση των συντάξεων, για την επιβίωση των νοσοκομείων... Σ'αυτή την κατάσταση, η κυβέρνηση, που ήλπιζε να ξανακερδίσει λίγο δημοσιότητα -στην τηλεόραση, όπου δεν δίνεται ο λόγος σε πολιτικές κριτικές- δεν γίνεται πιστευτή και ο Macron ξέρεi ότι η οργή του λαού είναι πολύ μεγάλη.

Και πέρα απ'όλα αυτά υπάρχουν στην βάση πάρα πολλές πρωτοβουλίες αλληλεγγύης όχι μόνο με το νοσηλευτικό προσωπικό, αλλά με τους φτωχούς, τους αποκλεισμένους, και συχνά αυτές οι πρωτοβουλίες είναι πιο σημαντικές από τη βοήθεια του κράτους: παράδειγμα, ένας λαϊκός σύλλογος μιας γειτονιάς της Μασσαλίας παρέχει γεύματα με φρούτα και λαχανικά, που φέρνουν αγρότες, σε παιδιά που δεν τρώνε πια στο σχολείο τους και των οποίων οι γονείς δεν έχουν πια λεφτά. Όλες αυτές οι πρωτοβουλίες ενισχύουν την ταξική αλληλεγγύη ενάντια στην περιφρόνηση της αστικής τάξης.

Βέβαια, ο εργατικός αγώνας συνεχίζεται, με αιτήματα για ξελι, μάρκες, μπλούζες κτλ. Και για θέσεις εργασίας και εξοπλισμό στα νοσοκομεία. Στα σχολεία, το προσωπικό και τα συνδικάτα κατήγγειλαν τις διαβεβαιώσεις του υπουργού Blanquer όταν έλεγε ότι όλα πάνε ωραία, τη στιγμή που πολλά παιδιά, σε οικογένειες με οικονομικά προβλήματα και χωρίς computer, δεν μπορούν να συμμετέχουν στα « τηλε-μαθήματα ». Τώρα λένε ότι στο άνοιγμα των σχολείων στις 11 Μαΐου, όπως θα το ήθελε ο Macron, για να επιστρέψουν οι γονείς στην δουλειά. Αυτός ο αγώνας, που επιμένει εκτός των άλλων και για την αναγκαιότητα μέτρων για τα παιδιά που έχασαν την σχέση με το σχολείο, και στον οποίον συμμετέχουν οι σύλλογοι γονέων και τα συνδικάτα, είναι πολύ σημαντικός και έχει ένα χαρακτήρα αυτο-οργάνωσης: επειδή η κυβέρνηση δεν είναι σε θέση να πάρει τα σωστά μέτρα, πρέπει οι εργαζόμενοι/ες και οι νέοι να πάρουν τα πράγματα στα χέρια τους!

Και βέβαια, μια σημαντική εργατική νίκη είναι αυτή που έγινε στην επιχείρηση Amazon : τα συνδικάτα CGT, CFDT και SUD κατήγγειλαν -και με απεργίες- την έλλειψη μέτρων ασφάλειας (μάσκες, αποστάσεις...) και κέρδισαν δικαστικά ενάντια σ'αυτή την εταιρεία, που είναι υπέρμαχος της εργατικής σκληριάς...

Πρέπει να κερδίσουμε τον πόλεμο ενάντια στον ιό και τον καπιταλισμό!

Από τη μεριά των εργοδοτών, η επιλογή είναι σα-

φής: πρέπει οι εργαζόμενοι/ες να επιστρέψουν αμέσως στη δουλειά και αυτό είναι το αίτημα που εξηγεί την αναγγελία του Macron για να ξανα-ανοίξουν τα σχολεία στις 11 Μαΐου. Τα πανεπιστήμια, ωστόσο, θα μείνουν κλειστά μέχρι το Σεπτέμβριο: οι φοιτητές μπορούν να μένουν μόνοι τους στο σπίτι και, έτσι, δε θα κάνουν διαδηλώσεις ενάντια στην κυβέρνηση και στις καταστροφικές « μεταρρυθμίσεις » της κυβέρνησης ! Αλλά οι εργοδότες θέλουν περισσότερα, όπως το είπε ο πρόεδρος της συνομοσπονδίας τους: να δουλεύουν πιο πολύ οι εργαζόμενοι/ες και να ακυρωθεί ο νόμος για τις 35 ώρες εβδομαδιαίως, να μην έχουν να πληρώσουν οι εργοδότες τους φόρους τους και, κάτι ακόμα πιο σοβαρό, να μην έχουν εμπόδια με οικολογικά μέτρα -αν και ο Macron δεν ήθελε να εφαρμόσει αυστηρά τα μέτρα για το κλίμα! Ο σκοπός τους είναι να ξαναγίνει η παραγωγή όπως πριν, και χειρότερα ακόμα, για να βρουν πάλι μια υψηλή θέση στον διεθνή ανταγωνισμό με υψηλά κέρδη. Μερικοί εργοδότες το λένε κυνικά: αν πρέπει, θα πεθάνουν πολλοί εργαζόμενοι/ες, αλλά « η οικονομία » δεν μπορεί να περιμένει πιο πολύ καιρό... Θα μπορούσαν να το πουν διαφορετικά: τα κέρδη τους πάνω από τις ζωές μας!

Και βέβαια έχουν δίκιο οι εργοδότες να βασίζονται στην κυβέρνηση! Αν και ο Macron είπε ότι έγιναν λάθη (!) και πρέπει και αυτός να αλλάξει (!), η πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα είναι πολύ ανησυχητική και αύριο θα είναι ακόμα χειρότερη: επιθέσεις ενάντια στα δικαιώματα των εργαζομένων (μέχρι 60 ώρες εβδομαδιαίως ! / απειλές ενάντια στις διακοπές, καταστολή ενάντια σε επιθεωρητές εργασίας...), μονοπώλιο της κυβέρνησης και του κόμματος του Macron στην τηλεόραση, αστυνομία παντού, που ελέγχει όλα και όλους/ες, δικαιοσύνη που σιωπά ή δε λένε τίποτα για τις επιθέσεις του κράτους ενάντια στα δικαιώματά μας, ... Στις λαϊκές γειτονιές, η κυβέρνηση απαντάει σήμερα με την καταστολή στην οργή των νέων, που δεν υποφέρουν πια να μένουν σε πάρα πολύ μικρά διαμερίσματα, και γενικότερα των κατοίκων τους. που υποφέρουν από μίζερια και πείνα. Αύριο η απάντηση του κράτους σε μαζικές εξεγέρσεις θα είναι ακόμα πιο βίαιη... Για τη δημόσια υγεία, ένα ανώτερο στέλεχος τόλμησε να πει ότι θα συνεχίσει η πολιτική κλεισίματος κρεβατιών και κατάργησης θέσεων εργασίας!... Μερικοί δήμαρχοι επέβαλαν τη συσκότιση μετά τις 20.00. Οπ'αυτά βέβαια αρέσουν πάρα πολύ στο Rassemblement National της Marine Le Pen : επειδή η κυβέρνηση των Macron και Philippe παραμένει σε χαμηλό επίπεδο στα γκάλοπ, η Le Pen ελπίζει ότι αυτή η κρίση, για τα αίτια της οποίας οι φασίστες λένε τις ίδιες ανοησίες με αυτές που λένε ο Trump, θα της ανοίξει τη δυνατότητα να γίνει πρόεδρος της Δημοκρατίας... Και, όπως το λένε ο τίτλος του βιβλίου του συντρόφου μας, του Ugo Palheta, με την πολιτική των Sarkozy, Hollande, Macron, υπάρχει τώρα πραγματικά η δυνατότητα φασισμού στη Γαλλία... Αυτό που είναι σίγουρο για αύριο είναι ότι η κυβέρνηση προετοιμάζεται για μια μεγάλη οικονομική κρίση, που ήδη έπληξε τους φτωχούς, αλλά θέλει να την πληρώσουν

η εργατική τάξη, οι αγρότες, οι νέοι/ες.

Απέναντι σε όλ'αυτά και παρά τις συνθήκες, ο αγώνας συνεχίζεται, με υποστήριξη πρώτα στην κινητοποίηση των γιατρών και του προσωπικού των νοσοκομείων, και σ'όλους/ες όσοι πρέπει να δουλεύουν σ'αυτή τη φάση. Στα νοσοκομεία, το λένε με αποφασιστικότητα: δεν ξεχνούν τίποτα, και το επίδομα (3 κατηγορίες επιδομάτων!) που θέλει να τους δώσει ο Macron δεν είναι τίποτα μπροστά στη σφαγή του συστήματος υγείας από το φιλελευθερισμό. Σήμερα και επείγοντως πρέπει να έχει το προσωπικό όλα τα μέσα προστασίας. Αλλά πιο βαθιά, η πολιτική σ'αυτόν τον τομέα πρέπει να αλλάξει ριζικά! Και γενικά, υπάρχει μια λαϊκή διεκδίκηση για την ανατίμηση όλων των κοινωνικά χρησιμών επαγγελματιών, των οποίων οι μισθοί που δίνει ο καπιταλισμός είναι τόσο χαμηλοί. Τους δε εργαζόμενους/ες σε αυτά, η αστική τάξη τους ονομάζει -με την πρόσφατη υποκριτική ιδεολογική μόδα- « συνεργάτες », αλλά στην πραγματικότητα τους αντιμετωπίζει μάλλον σαν δούλους!

Όλα αυτά τα αιτήματα εκφράζονται και με προκηρύξεις από συνδικάτα, συλλόγους, κόμματα της αντικαπιταλιστικής αριστεράς, για την οποία οι πρόσφατες κινητοποιήσεις έδειξαν ότι είναι δημοφιλής όταν είναι (περίπου) ενωμένη (στις δημοτικές εκλογές, περίπου 12 % στους συντρόφους μας Philippe Poutou στην Bordeaux και Omar Slaouti στο Argenteuil...). Και βλέπουμε, όπως στην Ελλάδα, πρωτοβουλίες σαν ιντερνετικές διασκέψεις και εκδηλώσεις (όπως κάνει το NPA), ακόμα και διαδηλώσεις (άρχισε η France Insoumise!). Παρά τις δυσκολίες, η πολιτική δραστηριότητα συνεχίζει στην αριστερά!

Και κάτι που έχει πάρα πολύ μεγάλο ενδιαφέρον είναι το γεγονός ότι κυκλοφορούν με μεγάλη επιτυχία πολλά κείμενα που δημιουργούν μια ισχυρή σχέση μεταξύ του « σήμερα » και του « αύριο ». Μπορούμε να αναφέρουμε τρεις κατηγορίες τέτοιων κειμένων -αν και δεν σημαίνει ότι είναι τρία ριζικά διαφορετικά είδη κειμένων η πολιτικών γραμμών!

1. Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν αρκετά κείμενα από εκπροσώπους της αντικαπιταλιστικής αριστεράς, για παράδειγμα ένα άρθρο του Cédric Durand για τον προγραμματισμό ... της αλληλεγγύης της οικονομίας, η εκείνο του Michaël Löwy για οικολογικό και κοινωνικό προγραμματισμό και μετάβαση. Αλλά υπάρχουν και ελεύθερα βήματα όπως αυτό που υπέγραψε στην Libération η συντρόφισσά μας η Christine Poupin μαζί με ιστορικούς, κοινωνιολόγους, φιλοσόφους, δημοσιογράφους, και που λένε : « Έχουμε μια μόνιμη ευκαιρία να αλλάξουμε τον τρόπο ζωής μας και να οδηγήσουμε όλη την οικονομία με βάση τις αναγκαιότητες της οικολογικής μετάβασης ».

2. Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν κείμενα βασισμένα και στην σημερινή πραγματικότητα και στην ουτοπία για « την επόμενη μέρα ». Έτσι, η ιστορικός

Ludivine Bantigny, που έχει γράψει ένα εξαιρετικό βιβλίο για το Μάιο του 1968, υπέγραψε ένα είδος μανιφέστου που αρχίζει με μια διαβεβαίωση: « Η κριτική ικανότητά μας είναι άθικτη, όπως είναι η δύναμή μας για αντίσταση ». Βλέποντας την αγριότητα της στρατηγικής της αστικής τάξης, επιμένει στην αναγκαιότητα να φτιάξουμε και μεις μια στρατηγική, με βάση τον μετασχηματισμό και την ενότητα των κομμάτων της αριστεράς σ'έναν κόσμο όπου τίποτα δε θα είναι όπως πριν. Σε έναν κόσμο όπου πρέπει, λένε, να υπάρχουν « λιγότερα αυτο-κίνητα και περισσότερη αυτο-οργάνωση », που συνεπάγεται μια παραγωγή με άξονα αυτό που διατύπωνε ο Marx το 1844: « Ας υποθέσουμε ότι παράγουμε ως ανθρώπινα όντα », [τότε εγώ, όπως και ο καθένας μας] « θα πραγματοποιούσα και θα διατύπωνα, μέσα από την ατομική μου δραστηριότητα, την αληθινή μου φύση, την κοινή μου ύπαρξη ».

3. Τέλος, η τρίτη κατηγορία κειμένων περιλαμβάνει κείμενα από συνδικάτα, συλλόγους, κείμενα με μια λογική που είναι μεταρρυθμιστική, αλλά που σ'αυτή τη φάση, ξεπερνάει τα όρια του ρεφορμισμού. Τέτοιο είναι ένα μανιφέστο που υπογράφεται από 18 οργανώσεις, σαν τα συνδικάτα CGT, FSU, SUD-Solidaires, Confédération Paysanne, UNEF (φοιτητές), τους συλλόγους ATTAC, Copernic, Greenpeace France, Alternatiba... Το κείμενο αρχίζει με την πεποίθηση ότι ο φιλελευθερισμός δεν μπορεί να φέρει απαντήσεις σε κρίσεις σαν αυτή του ιού και ζητούν άλλες πολιτικές, που να απαντούν στις άμεσες ανάγκες και να επιτρέπουν -ιστορική ευκαιρία- να επανιδρυθεί όλο το σύστημα, στην Γαλλία και σ'όλο τον κόσμο. Στα μέτρα που θέλουν για σήμερα είναι η απαγόρευση των απολήσεων στην τωρινή περίοδο, κάτι που αρνείται η κυβέρνηση. Θέλουν τον έλεγχο των κεφαλαίων και των τραπεζών. Και πιο πέρα, ζητούν μεγάλες αλληλεγγύες στις γεωργικές και βιομηχανικές παραγωγές με στόχο να απαντούν στις ουσιαστικές ανάγκες και να οδηγούν προς την αποκατάσταση των οικολογικών ισορροπιών. Ζητούν ακόμα την αναδιανομή του πλούτου, μια γιγάντια οικονομική υποστήριξη στο δημόσιο, την μετεγκατάσταση των παραγωγικών δραστηριοτήτων για να ελέγξουμε τους τρόπους παραγωγής... Στο τέλος, προσκαλούν για να ξαναφτιάξουμε όλοι/ες μαζί ένα οικολογικό, φεμινιστικό και κοινωνιολογικό μέλλον που θα είναι σε ρήξη με το φιλελεύθερο χάος. Ένα τέτοιο κείμενο, αν και δεν μιλάει για την επανάσταση, υπερβαίνει τον κλασικό ρεφορμισμό: είναι σαφές ότι σ'αυτή τη φάση, και περισσότερο αύριο, δεν μπορεί η αστική τάξη να κάνει δεκτή ούτε μια διεκδίκηση απ'αυτό το πρόγραμμα !

Όπως το βλέπουμε, η μάχη συνεχίζεται και θα συνεχίσει, και καταλαβαίνουμε πόσο χρήσιμο είναι, και θα είναι σ'αυτή την κατάσταση, η ικανότητα των επαναστατών να προτείνουν και να προωθήσουν ένα πραγματικό ενιαίο μέτωπο!

22/4/2020

Στο ιντερνέτ : <https://tpt4.org/?p=4615>





Κοινωνική Αναπαραγωγή και πανδημία

Συνέντευξη της Tithi Bhattacharya

Η κρίση του κορονοϊού κατέστησε σαφές ότι η φροντίδα και οι εργασίες για την ίδια τη ζωή είναι το ουσιαστικό έργο της κοινωνίας. Η πανδημία του κορονοϊού έχει δείξει σε πολλούς από εμάς, με βάνουσα σαφήνεια, πόσο γρήγορα μπορεί να αλλιάξει η κοινωνία και τι είναι αυτό με το οποίο μπορούμε —ή δεν μπορούμε— να ζήσουμε χωρίς. Αποδεικνύεται ότι μεγάλα τμήματα μιας καπιταλιστικής οικονομίας μπορούν ουσιαστικά να σταματήσουν σε περιόδους κρίσης, ενώ οι πόροι ανακατευθύνονται προς την υγειονομική περίθαλψη. Πολλά πράγματα γίνονται που μας είχαν πει προηγουμένως ότι ήταν αδύνατο να γίνουν -από την απελευθέρωση κρατουμένων από τις φυλακές και την αναστολή των ενοικίων και υποθηκών μέχρι το να πάρουν όλοι ένα επίδομα.

Η Tithi Bhattacharya σκέφτεται από καιρό για το πώς θα ήταν μια κοινωνία που θα ήταν προσανατολισμένη προς τις ανθρώπινες ζωές και όχι τις ανάγκες της Παντοδύναμης Αγοράς. Είναι καθηγήτρια ιστορίας και διευθύντρια παγκόσμιων σπουδών στο Πανεπιστήμιο Purdue, συν-συγγραφέας του «Φεμινισμού για το 99 τοις εκατό: Ένα Μανιφέστο» (το οποίο είναι διαθέσιμο δωρεάν ως ebook από το Verso Books), συμμετέχει στη συντακτική επιτροπή του νέου περιοδικού Spectre, και επιμελήτρια ενός πρόσφατου βιβλίου με τίτλο «Social Reproduction Theory: Remapping Class, Recentering Oppression».

Εδώ μιλήσαμε μαζί για το πώς η θεωρία της κοινωνικής αναπαραγωγής μπορεί να μας διδάξει για το παρόν, τις διεκδικήσεις που θα έπρεπε να έχει τώρα η αριστερά, και το πώς μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αυτά τα μαθήματα για την πρόληψη της κλιματικής καταστροφής.

Sarah Jaffe: Για να ξεκινήσουμε, μπορείς να εξηγήσεις εν συντομία τι είναι η θεωρία της κοινωνικής αναπαραγωγής.

Tithi Bhattacharya: Ο καλύτερος τρόπος για να ορίσουμε την κοινωνική αναπαραγωγή είναι οι δραστηριότητες και οι θεσμοί που απαιτούνται για τη δημιουργία ζωής, τη διατήρηση της ζωής, και την αντικατάσταση των γενεών. Το αποκαλώ «δραστηριότητες γύρω από τη ζωή».

Η δημιουργία της ζωής με την πιο άμεση έννοια είναι ο τοκετός. Αλλά για να διατηρήσουμε αυτή τη ζωή, χρειαζόμαστε μια ολόκληρη σειρά από άλλες δραστηριότητες, όπως ο καθαρισμός, η σίτιση, το μαγείρεμα, το πλύσιμο των ρούχων. Υπάρχουν φυσικές απαιτήσεις που παίρνουν και θεσμική διάσταση: χρειάζεσαι μια στέγη για να ζήσεις, δημόσιες συγκοινωνίες για να πας σε διάφορα μέρη, δημόσιες εγκαταστάσεις αναψυχής, όπως πάρκα, προγράμματα για τα παιδιά μετά το σχολείο. Τα σχολεία και τα νοσοκομεία είναι μερικά από τα βασικά ιδρύματα που είναι απαραίτητα για τη διατήρηση της ζωής, για την ίδια τη ζωή.

Οι δραστηριότητες και οι θεσμοί που συμμετέχουν σε αυτή τη διαδικασία γύρω από τη ζωή ονομάζονται «κοινωνική αναπαραγωγική εργασία» και «θεσμοί κοινωνικής αναπαραγωγής». Αλλά η κοινωνική αναπαραγωγή είναι επίσης και ένα οπτικό πλαίσιο. Είναι

ένας φακός για να εξετάσουμε τον κόσμο γύρω μας και να προσπαθήσουμε να τον καταλάβουμε. Μας επιτρέπει να εντοπίσουμε την πηγή του πλούτου στην κοινωνία μας, η οποία είναι έτσι τόσο η ανθρώπινη ζωή όσο και η ανθρώπινη εργασία.

Το καπιταλιστικό πλαίσιο ή ο καπιταλιστικός φακός αντιστρέφει αυτή τη δημιουργία ζωής και τη μετατρέπει σε δημιουργία πραγμάτων, παραγωγή κέρδους. Ο καπιταλισμός ρωτά: «Πόσα περισσότερα πράγματα μπορούμε να παράγουμε;», επειδή τα πράγματα δημιουργούν κέρδος. Αυτό που τον απασχολεί δεν είναι ο αντίκτυπος αυτών των πραγμάτων στους ανθρώπους, αλλά το να δημιουργήσει μια αυτοκρατορία πραγμάτων στα οποία ο καπιταλισμός θα βασιλεύει ως ο υπέρτατος νεκρομάντης τους.

Οι περισσότερες από αυτές τις δραστηριότητες και οι περισσότερες από τις θέσεις εργασίας στον τομέα της κοινωνικής αναπαραγωγής -όπως η νοσηλευτική, η διδασκαλία, ο καθαρισμός- γίνονται κυρίως από γυναίκες. Και, επειδή ο καπιταλισμός είναι ένα σύστημα που παράγει πράγματα, όχι ένα σύστημα δημιουργίας ζωής, αυτές οι δραστηριότητες και αυτοί οι εργαζόμενοι(-ες) είναι σοβαρά υποτιμημένοι. Οι εργαζόμενοι στην κοινωνική αναπαραγωγή είναι οι πιο κακοπληρωμένοι, είναι οι πρώτοι που απολύονται, που αντιμετωπίζουν συνεχή σεξουαλική παρενόχληση και συχνά και άμεση βία.

S. J.: Βρισκόμαστε σε μια στιγμή όπου έχουμε βρικόλακες όπως ο Glenn Beck¹ να λένε ότι θα ήταν ευτυχές να πεθάνουν οι ίδιοι αν έτσι ο καπιταλισμός μπορούσε να συνεχίσει να λειτουργεί! Τί πιο σαφές;

T. B.: Η κρίση του κορονοϊού έχει αποσαφηνίσει τραγικά τα πράγματα από δύο απόψεις. Πρώτον, έχει διευκρινίσει το τι λένε εδώ και καιρό οι φεμινίστριες, της κοινωνικής αναπαραγωγής, δηλαδή ότι η εργασία στη φροντίδα και γύρω από τη ζωή είναι το ουσιαστικό έργο της κοινωνίας. Αυτή τη στιγμή, όταν είμαστε σε lockdown κανείς δε λείπει «χρειαζόμαστε χρηματιστές και τραπεζικούς επενδυτές»! «Αυτές τις υπηρεσίες να κρατήσουμε ανοιχτές!» Λένε «να συνεχίσουν οι νοσοκόμες να δουλεύουν, οι καθαριστές να δουλεύουν, οι υπηρεσίες αποκομιδής σκουπιδιών να λειτουργούν, η παραγωγή τροφίμων να μη σταματήσει». Τρόφιμα, καύσιμα, στέγη, καθαρισμός: αυτές είναι οι «βασικές υπηρεσίες».

Η κρίση αποκάλυψε επίσης, με θλιβερό τρόπο, πόσο εντελώς ανίκανος είναι ο καπιταλισμός για την αντιμετώπιση μιας πανδημίας. Είναι προσανατολισμένος προς τη μεγιστοποίηση του κέρδους και όχι τη διατήρηση της ζωής. Βέβαια, οι καπιταλιστές υποστηρίζουν ότι τα μεγαλύτερα θύματα σε όλα αυτά δεν είναι οι αμέτρητες ζωές που χάνονται, αλλά η καταραμένη οικονομία. Η οικονομία, φαίνεται, είναι το πιο ευάλωτο μικρό παιδί που όλοι αυτοί, από τον Τραμπ μέχρι τον Μπόρις

Τζόνσον, είναι έτοιμοι να προστατεύσουν με όλα τους τα όπλα.

Εν τω μεταξύ, έχουν ρημάξει τον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, στις Ηνωμένες Πολιτείες, με τις ιδιωτικοποιήσεις και τα μέτρα λιτότητας. Τώρα λένε στις νοσοκόμες να φτιάξουν μάσκες στο σπίτι τους. Πάντα έλεγα ότι ο καπιταλισμός ιδιωτικοποιεί τη ζωή και τις δραστηριότητες γύρω από τη ζωή, αλλά ίσως πρέπει να το αναδιατυπώσουμε μετά την πανδημία: «Ο καπιταλισμός ιδιωτικοποιεί τη ζωή, αλλά επίσης κοινωνικοποιεί το θάνατο».

S. J.: Θα ήθελα να μιλήσουμε λίγο περισσότερο για τον τρόπο με τον οποίο υποτιμούνται η εργασία της φροντίδας και οι άλλες μορφές εργασίας στην κοινωνική αναπαραγωγή. Ο κυβερνήτης της Πενσυλβάνια παρουσίασε μια λίστα των επιχειρήσεων γύρω από τη ζωή που θα επιτρεπόταν να παραμείνουν ανοικτές. Οι εργάτες στην καθαριότητα, όμως, αποχώρησαν από τη δουλειά, επειδή δεν έχουν προστατευτικό εξοπλισμό. Η τάση μας να υποτιμήσουμε αυτό το είδος εργασίας επηρεάζεται και, επίσης, επηρεάζει τη γνώμη μας για τους ανθρώπους που την κάνουν.

T. B.: Τα γηροκομεία και όλος ο κλάδος υποβοηθούμενης φροντίδας φροντίζουν σήμερα περίπου 4 εκατομμύρια ανθρώπους, στις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι περισσότεροι είναι στο Medicare². Οι New York Times





ανέφεραν πρόσφατα ότι 380.000 ασθενείς πεθαίνουν από λοιμώξεις κάθε χρόνο σε ιδρύματα μακροχρόνιας φροντίδας, που είναι συχνά απρόθυμα να επενδύσουν σε κατάλληλα πρωτόκολλα και διαδικασίες υγιεινής. Τα ιδρύματα αυτά παίζουν σημαντικό ρόλο στην κλιμάκωση των επιδημιών. Ας προσθέσουμε σε αυτό και το ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες 27 εκατομμύρια άνθρωποι δεν έχουν καθόλου ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Σχεδόν το 90% των εργαζομένων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης στο σπίτι και των βοηθών νοσοκόμων στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι γυναίκες. Περισσότερο από το 50 τοις εκατό από αυτές είναι έγχρωμες. Επιπλέον, δεν ξέρω -και κανείς δεν ξέρει- πόσες από αυτές είναι ταυτόχρονα χωρίς χαρτιά (παράνομες). Αυτές είναι διπλά ευάλωτες, τόσο σε απόλυση όσο και σε επιδρομές της υπηρεσίας αλλοδαπών (ICE -Immigration and Customs Enforcement). Κατά μέσο όρο, κερδίζουν περίπου 10 δολάρια την ώρα και δεν έχουν κατά κανόνα πληρωμένη άδεια ασθενείας ούτε και ασφάλιση υγείας (ιατροφαρμακευτική περίθαλψη). Αυτές, ωστόσο, είναι οι γυναίκες των οποίων η εργασία συντηρεί τόσα πολλή από τα κέντρα φροντίδας της χώρας μας.

Πήρα κάποιες από τις κατηγορίες θέσεων εργασίας από τον κατάλογο βασικών υπηρεσιών που συνέταξαν η Ιντιάνα και η Πενσιλβάνια και συνέκρινα τους μισθούς των εργαζομένων αυτών με βασικούς μισθούς διευθυνόντων συμβούλων (CEO). Η διαφορά είναι αστρονομική. Οι εργαζόμενοι σε αυτές τις υπηρεσίες, που μας λένε τώρα ότι είναι ουσιαστικές -κάτι που εμάς ως φεμινίστριες και σοσιαλιστές ήταν από πάντα γνωστό-, παίρνουν λιγότερο από 10 δολάρια την ώρα, ενώ οι τραπεζίτες κάθονται στο σπίτι.

Κατά τη διάρκεια της κρίσης, πρέπει να απαιτήσουμε να καθιερωθεί αμέσως αυτό που ονομάζω « αμοιβή για πανδημία » για τους βασικούς εργαζόμενους στον τομέα της περίθαλψης. Αυτοί βάζουν σε κίνδυνο τη ζωή τους. Χρειάζονται πολύ υψηλότερους μισθούς. Αλλά επιπλέον χρειάζονται αμέσως επενδύσεις σε νοσοκομεία και ιατρικές υπηρεσίες, χρειάζεται να εθνικοποιηθεί η ιδιωτική υγειονομική περίθαλψη, όπως το έκανε και η Ισπανία. Να παρασχεθεί παιδική φροντίδα και άμεση οικονομική βοήθεια σε όλους, ειδικά στους εργαζόμενους που υποχρεώνονται να πάνε στη δουλειά τους. Και να σταματήσουν οι επιδρομές ενάντια σε μετανάστες και οι απειλές. Αυτός είναι ο ένας λόγος που εμποδίζει τους ανθρώπους να προσφύγουν σε ιατρική βοήθεια -φοβούνται να πάνε σε γιατρό, γιατί θα μπορούσε έτσι να τους εντοπίσει η υπηρεσία αλλοδαπών (ICE). Η Ιρλανδία και η Πορτογαλία υιοθέτησαν νόμους που επεκτείνουν όλες τις βίζες και καταργούν το καθεστώς παρανομίας στους μετανάστες. Αυτά είναι μοντέλα που πρέπει να ακολουθήσουμε.

S. J.: Μια από τα μεγαλύτερες εξάρσεις, στην πολιτεία της Ουάσιγκτον, έγινε επειδή οι νοσηλευτές σε οίκους

ευγηρίας είχαν πολλαπλές θέσεις εργασίας και, κατά συνέπεια, προκάλεσαν τη διάδοση του ιού σε πολλή γηροκομία. Δηλαδή, και μόνο το γεγονός ότι ο μισθός είναι χαμηλός και δεν επαρκεί η μία θέση εργασίας προκαλεί μεγαλύτερη εξάπλωση του ιού.

T. B.: Ο ιός, κατά κάποιο τρόπο, είναι δημοκρατικός. Έπληξε ακόμη και τον πρίγκιπα Κάρολο. Ωστόσο, αυτό δεν πρέπει να μας ξεγελάει και να πιστεύουμε ότι η πρόσβαση στη θεραπεία θα είναι τόσο δημοκρατική όσο ο ιός. Όπως όλες οι άλλες ασθένειες στον καπιταλισμό, η φτώχεια και η πρόσβαση στην περίθαλψη θα καθορίσουν ποιος ζει και ποιος πεθαίνει.

Έτσι, θα έχει καταστροφικά αποτελέσματα στη χώρα μου, την Ινδία. Ο φασίστας πρωθυπουργός Narendra Modi διέταξε μόλις ένα lockdown για είκοσι μία ημέρες. Όλες οι πόλεις ουσιαστικά έκλεισαν όλες τις επιχειρήσεις. Τι συμβαίνει με τους μετανάστες; Μήπως ο Μόντι έχει ένα σχέδιο για αυτούς; Όχι. Εκατομμύρια μετανάστες διασχίζουν τώρα κυριολεκτικά όλη τη χώρα, για να επιστρέψουν στη γενέτειρά τους, σειρές ανθρώπων που περπατούν στους δρόμους από τα δυτικά προς τα ανατολικά. Ο Μόντι έκλεισε όλες τις μορφές δημόσιων και ιδιωτικών μεταφορικών μέσων για να τους εμποδίσει να πάνε στο σπίτι τους, επειδή μπορεί να μεταφέρουν τον ιό. Ωστόσο, ο Μόντι διασφάλισε ότι οι Ινδοί που ζούν έξω από την Ινδία -της ανώτερης μεσαίας τάξης Ινδών- θα μπορέσουν να γυρίσουν αεροπορικώς στην πατρίδα τους. Πραγματοποιήθηκαν ειδικές πτήσεις, έγιναν εξαιρέσεις για να επιτραπεί η προσγείωση, παρά τα περιοριστικά μέτρα που είχαν ανακοινωθεί, και εκδόθηκαν ειδικές βίζες.

Αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο ορισμένες καπιταλιστικές κυβερνήσεις του Παγκόσμιου Νότου πρόκειται να αντιμετωπίσουν τους φτωχούς. Θα δούμε την ασθένεια να μαστίζει τις παραγκουπόλεις της Καλκούτας, της Βομβάης, του Γιοχάνεσμπουργκ και ούτω καθεξής. Έχετε ήδη ακούσει δηλώσεις από τους ηγέτες μας ότι ο ιός είναι ένας τρόπος για να ανακάμψει ο πλανήτης, για να απαληθούμε από τα ανεπιθύμητα. Πρόκειται για μια έκκληση ευγονισμού για κοινωνική εκκαθάριση των πιο ευάλωτων και αδύναμων.

S. J.: Μερικοί λένε ότι και οι εκπομπές αερίων μειώνονται, αν και όχι επειδή υπάρχουν λιγότεροι άνθρωποι -ούτως ή άλλως οι περισσότεροι δεν πεθαίνουν. Όμως πράγματι φαίνεται να είναι ο κόσμος πολύ υγιέστερος χωρίς την τόση δουλειά, γιατί οι άνθρωποι κάνουν -όπως έλεγες- μόνο δραστηριότητες γύρω από τη ζωή.

T. B.: Το επιχείρημα αυτό, ότι ο covid-19 είναι ένα κουμπί επανεκκίνησης για τη γη είναι, ένα οικο-φασιστικό επιχείρημα. Αυτό που θα χρειαζόταν είναι ένα κουμπί επανεκκίνησης για την κοινωνική οργάνωση. Αν ο ιός περάσει και επιστρέψουμε στη ζωή όπως και πριν, τότε αυτό δε θα μας έχει διδάξει τίποτα.

Επειδή αναγκάζομαστε να μένουμε σπίτι, μπορούμε να

προσπαθήσουμε να βρούμε την ομορφιά και το χρόνο να απολαύσουμε εκείνους με τους οποίους μοιραζόμαστε τα σπίτια μας. Αλλά δεν μπορούμε να ξεχνάμε ότι τα σπίτια στον καπιταλισμό, ενώ παρέχουν σιγουριά και ασφάλεια, είναι ταυτόχρονα και θέατρα απίστευτης βίας. Πριν από δύο ημέρες έλαβα ένα μήνυμα [email] από ένα τοπικό καταφύγιο για θύματα ενδοοικογενειακής βίας, στο οποίο ήμουν κι εγώ εθελόντρια, και με ρωτούσαν αν θα μπορούσα να επανέλθω, διότι προβλέπουν ραγδαία αύξηση των σχετικών περιπτώσεων.

Οι φεμινίστριες συντρόφισσες μου στη Βραζιλία, στη Σρι Λάνκα και στην Ινδία αναφέρουν όλες το ίδιο: μια ραγδαία αύξηση στην ενδοοικογενειακή βία εξαιτίας της έντασης από τον εγκλεισμό των ατόμων που μένουν μαζί στο ίδιο σπίτι. Δεν χρειαζόμαστε κοινωνική απομόνωση. Χρειαζόμαστε φυσική απομόνωση και κοινωνική αλληλεγγύη. Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε τον ηλικιωμένο γείτονα που μένει απέναντί μας, μπορεί να κινδυνεύει όταν βγαίνει για ψώνια. Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε τη συνάδελφό μας που έρχεται στη δουλειά με πολύ μεϊκάπ στα μάτια της και λίζει ότι χτύπησε στην πόρτα. Πρέπει να τους προσέχουμε συνεχώς.

Άνθρωποι το κάνουν αυτό οικειοθελώς αυτό, παρόλο που οι ηγέτες μας κάνουν τα πάντα για να τα αποθαρρύνουν αυτά. Οι εκπαιδευτικοί περνάνε με αυτοκίνητο έξω από τα σπίτια των μαθητών τους, χαιρετώντας τους και ρωτώντας αν όλα πάνε καλά. Η δική μου σχολική περιφέρεια, όπως και πολλές άλλες, παρέχει γεύματα σε όλα τα παιδιά κάτω των δεκαοκτώ ετών. Στην πολιτεία μου, τα γεύματα παραδίδονται στο σπίτι. Αυτό δεν είναι κάτι που έχει κάνει η ομοσπονδιακή κυβέρνηση ή οποιοσδήποτε πολιτικός. Είναι οι δάσκαλοι και οι σχολικές συναικίες που αποφασίζουν να τα κάνουν οι ίδιοι. Υπάρχουν λαμπρές πράξεις αλληλεγγύης, αγάπης και φροντίδας που ανθίζουν σε αυτή την τρομερή κρίση. Αυτές είναι οι πηγές μας για ελπίδα

S. J.: Αναρωτιέμαι τώρα σχετικά με την οικιακή εργασία, επειδή έχουμε μια κατάσταση όπου πολλές από αυτές τις «ουσιαστικές» δουλειές που κάνουν ακόμα οι άνθρωποι γίνονται από γυναίκες. Και η φροντίδα στο σπίτι, που συνήθως οι γυναίκες τις κάνουν, τώρα ξαφνικά μπορεί να γίνονται και από τους λιγότερο «ουσιαστικούς» τους συζύγους. Τί αλληλεγγύη θα μπορούσε αυτό να φέρει στην κατανόηση των ανθρώπων για την εργασία της κοινωνικής αναπαραγωγής;

T. B.: Η Joan C. Williams έκανε μια ενδιαφέρουσα μελέτη που δείχνει ότι οι άνδρες της εργατικής τάξης φροντίζουν περισσότερο τα παιδιά τους από τους άντρες της μεσαίας τάξης. Απλώς, οι άνδρες της μεσαίας τάξης το διατυμπανίζουν, ενώ οι άνδρες της εργατικής τάξης δεν θέλουν να το παραδεχτούν επειδή είναι γυναικεία δουλειά.

Αναρωτιέμαι αν αυτό το ταμπού θα αποδυναμωθεί. Οι γυναίκες κάνουν εννέα ώρες περισσότερη οικιακή

εργασία από τους άνδρες σε εβδομαδιαία βάση κατά μέσο όρο στις Ηνωμένες Πολιτείες. Αυτές οι εννέα ώρες μπορεί να αλληλίζουν, αλλά αναρωτιέμαι αν η νοοτροπία θα αλληλίζει. Οι άντρες θα γίνουν υπερήφανοι άραγε που θα κρατήσουν την οικογένεια ενωμένη αφήνοντας στις συντρόφισσές τους να κρατήσουν τον κόσμο ενωμένο;

S. J.: Ένας από τους λόγους για τους οποίους οι άνδρες δεν το παραδέχονται -όπως είπες- είναι ότι πρόκειται για δουλειά των γυναικών. Ένα μεγάλο τμήμα αυτής της εργασίας ανατίθεται σε μειονότητες. Πολλοί από αυτούς που παρέχουν φροντίδα είναι μετανάστριες και έγχρωμες.

T. B.: Στις Ηνωμένες Πολιτείες πράγματι αυτό ακολουθεί φυλετική γραμμή. Όμως, σε άλλα μέρη του κόσμου, για παράδειγμα στην Ινδία, είναι κι εκεί μετανάστριες, αλλά είναι και οι φτωχότερες και συχνά και οι κατώτερες κάστες. Σε κάθε κοινωνία είναι οι πιο ευάλωτες που εκτελούν αυτό το έργο. Οι μισθοί και οι παροχές τους το αντικατοπτρίζουν αυτό.

Σε όρους κοινωνικής αναπαραγωγής, πολλή από τα καθήκοντα που πρέπει να γίνουν σε μια δεδομένη ημέρα εκτελούνται από έγχρωμες γυναίκες. Δεν θα μπορούσαμε να φάμε φαγητό, να περπατάμε στους δρόμους, να φροντίζουμε τα παιδιά μας και τους ηλικιωμένους μας, να καθαρίζουμε τα σπίτια μας και τα ξενοδοχεία μας, χωρίς γυναίκες, μετανάστριες και μαύρες, να κάνουν αυτό το είδος εργασίας. Αυτή την εργασία γύρω από τη ζωή είναι που υποτιμάει πλήρως ο καπιταλισμός.

S. J.: Ακούμε πολύ τώρα ότι αυτή η κρίση είναι σαν ένας πόλεμος. Αλλά ο οικονομολόγος James Meadway αναφέρθηκε σε αυτήν ως μια « αντιπολεμική οικονομία », γιατί αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι ακριβώς το αντίθετο απ'ό,τι στον πόλεμο. Πρέπει να μειώσουμε την παραγωγή. Ελπίζω να γίνει κατανοητό ότι η εργασία που είναι απαραίτητη και που θα πρέπει να συνεχιστεί ακόμη και σε έναν ριζικά διαφορετικό κόσμο είναι η εργασία που ακριβώς υποτιμάται συστηματικά εδώ και αιώνες και όχι « τα στρατεύματα » που τόσο έχουμε συνηθίσει να τα φετιχοποιούμε.

T. B.: Συμφωνώ με τον James, ότι η παραγωγή πρέπει να μειωθεί. Ωστόσο, όχι κάθε είδους παραγωγής. Πρέπει να αυξήσουμε την παραγωγή ιατρικών προμηθειών, τροφίμων και άλλων βασικών πόρων για τη ζωή. Στις Ηνωμένες Πολιτείες -στην πλουσιότερη χώρα στον κόσμο- έχω φίλους νοσοκόμους που πηγαίνουν στη δουλειά χωρίς τον κατάλληλο εξοπλισμό.

Πάρτε όμως, για παράδειγμα, τις ηλεκτρονικές αγορές. Είναι ωραίο να μπορείς να παραγγείλεις κάποια ρούχα ή παπούτσια. Αλλά πρέπει να θυμόμαστε ότι, ακόμη και αν έχουν ήδη κατασκευαστεί τα παπούτσια, όταν τα παραγγείλετε, πρέπει να περάσουν από διάφορους χώρους εργασίας, για να φτάσουν στην πόρτα σας. Σκεφτείτε τους φορτηγατζήδες, που τα μεταφέρουν.





Σκεφτείτε τους ανθρώπους που κρατούν ανοιχτά βενζινάδικα ή καντίνες για τους μεταφορείς. Σκεφτείτε και τους ανθρώπους που πρέπει να καθαρίσουν αυτές τις εγκαταστάσεις. Εάν είναι να παραγγείλτε απαραίτητα φάρμακα από το ιντερνέτ, να το κάνεις. Αλλά αν είναι για ένα χαριτωμένο ζευγάρι παπούτσια, μάλλον μπορείτε να περιμένετε λίγο.

Συνήθως δεν σκεφτόμαστε την αόρατη εργασία που βρίσκεται πίσω από αυτά τα παπούτσια. Δεν σκεφτόμαστε τα ανθρώπινα όντα στις αλυσίδες παραγωγής και εφοδιασμού που παραδίδουν αυτά τα παπούτσια στην πόρτα μας. Ωστόσο, σε αυτές τις πανδημικές περιόδους, πρέπει να σκεφτούμε αυτούς τους ανθρώπους και να προσπαθήσουμε να προσδιορίσουμε αν αξίζει να ρισκάρουν την ζωή τους δουλεύοντας για εμάς. Θέλουμε να τους υποβάλουμε σε τέτοιο κίνδυνο; Αυτό σημαίνει να κοιτάμε την ίδια την ανθρώπινη εργασία αντί για το προϊόν της ανθρώπινης εργασίας.

Το δεύτερο θέμα σχετικά με τη φράση «στηρίζουμε τα στρατεύματά μας»: Νομίζω ότι πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε πλήρως την έννοια «στρατεύματα». Οι εργαζόμενοι στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, οι εργαζόμενοι στην παραγωγή τροφίμων, οι καθαριστές μας, οι εργάτες αποκομιδής απορριμμάτων: αυτά είναι τα στρατεύματά μας! Αυτοί είναι οι άνθρωποι που πρέπει να υποστηρίξουμε. Δεν πρέπει να σκεφτόμαστε στρατεύματα ως κάποιους που αφαιρούν ζωές. Πρέπει να σκεφτούμε τα στρατεύματα ως ανθρώπους που δίνουν και διατηρούν τη ζωή.

S. J.: Αντιμετωπίζουμε εδώ και δεκαετίες την άρνηση του καπιταλισμού να αλλάξει για να καταπολεμηθεί η κλιματική αλλαγή. Και τώρα βλέπουμε πόσο γρήγορα μπορούν να αλλάξουν τα πράγματα, με εργοστάσια, όπως αποστακτήρια, και ακόμη και τη Ford, να προσφέρονται να στραφούν στην παραγωγή αντισηπτικών ή αναπνευστήρων. Ποια διδάγματα μας προσφέρουν αυτά για τη μελλοντική καταπολέμηση της κλιματικής καταστροφής;

T. B.: Ο αγώνας μας για τις υποδομές είναι απαραίτητος αλλά όχι επαρκής. Πρέπει να αγωνιστούμε για μια αλληλαγία στάσης απέναντι στην ίδια την κοινωνική οργάνωση. Αυτό είναι πολύ πιο δύσκολο από το να αγωνιζόμαστε για κοινωνικά ή δημοκρατικά οφέλη. Ήδη γνωρίζουμε ότι η αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας θα οδηγήσει σε κρίση την ικανότητά μας να παράγουμε τρόφιμα σε παγκόσμιο επίπεδο.

Εάν δεν ελεγχθούν, οι θερμοκρασίες θα αυξηθούν τόσο πολύ ώστε σε μέρη όπως η Νότια Ασία και η Αφρική, η υπαίθρια καλλιέργεια θα καταστεί αδύνατη για μεγάλο μέρος του χρόνου και τα ζώα θα πεθάνουν. Σήμερα στο Δελχί, όπου ζει η οικογένειά μου, σε ένα μεγάλο τμήμα του έτους τα σχολεία πρέπει να παραμένουν κλειστά, επειδή κάνει πολλή ζέστη, αλλά και το χειμώνα παραμένουν κλειστά λόγω του νέφους.

Η απειλή για την παραγωγή τροφίμων πρόκειται να

οδηγήσει σε αύξηση του σεξισμού και ενδεχομένως και της βίας κατά των γυναικών σε ολόκληρο τον κόσμο, επειδή είναι γυναίκες ή γυναίκες αρμοδιότητας αυτοί που ευθύνονται για να φέρνουν τα τρόφιμα στο τραπέζι ή και για να παράγουν αυτά τα τρόφιμα. Και ήδη υπάρχει μια κρίση φρέσκου πόσιμου νερού σε όλο τον κόσμο, που πρόκειται να επιδεινωθεί.

Με άλλα λόγια, αν δεν ασχοληθούμε με την αλληλαγία του κλίματος ως επείγουσα ανάγκη, όπως κάνουμε με τον κορονοϊό σήμερα, τότε αυτή η πανδημία θα μοιάζει σαν διακοπές σε σχέση με αυτό που έρχεται. Η αποκαλυπτική επίπτωση του κλίματος δεν θα είναι προσωρινή, και πολλοί δε θα μπορεί κανείς να προστατευτούν «μένοντας σπίτι».

Τώρα βλέπουμε τα έκτακτα μέτρα που μπορούν να λάβουν τα καπιταλιστικά κράτη για να αντιμετωπίσουν μια κρίση. Η βρετανική κυβέρνηση ανέλαβε το 80% των μισθών πολλών εργαζομένων. Η κυβέρνηση των ΗΠΑ σχεδιάζει να στείλει επιταγές σε οικογένειες. Αλλά αν αυτά τα μέτρα και αυτή η έμφαση σε αυτό που είναι απαραίτητο αποσυρθούν μόλις περάσει η κρίση, τότε η κλιματική αποκάθιση θα έρθει και δεν θα υπάρχει διέξοδος από αυτήν.

Μετά την κρίση του COVID-19, ο καπιταλισμός θα προσπαθήσει να επιστρέψει στην εργασία ως συνήθως. Τα ορυκτά καύσιμα θα συνεχίσουν να χρησιμοποιούνται. Η δική μας δουλειά δεν είναι να αφήσουμε το σύστημα να ξεχάσει.

Συνέντευξη στην Sarah Jaffe

Μετάφραση στα ελληνικά: Περιοδικό «4» από το αγγλικό πρωτότυπο: στο Dissent, "Social Reproduction and the Pandemic, with Tithi Bhattacharya", συνέντευξη στην Sarah Jaffe, 2 Απριλίου, 2020.

Στο internet: <https://tpt4.org/?p=4620>

Η Tithi Bhattacharya είναι καθηγήτρια ιστορίας και διευθύντρια παγκόσμιων σπουδών στο Πανεπιστήμιο Purdue. Είναι από τις συγγραφείς του «Φεμινισμού για το 99%: ένα μανιφέστο», μεταξύ άλλων βιβλίων.

Η Sarah Jaffe κάνει ρεπορτάζ στο Media Center, είναι συγγραφέας του Necessary Trouble: American in Revolt και συνδιοργανωτής του podcast του Dissent Belabored.



Θεωρίες της κοινωνικής αναπαραγωγής και στρατηγικές επιπτώσεις τους

της Aurore Lancereau

Η σημερινή πανδημία έδειξε έμπρακτα την οξυδέρκεια της θεωρίας της κοινωνικής αναπαραγωγής¹. Όμως, η ανάπτυξη της θεωρίας αυτής τα τελευταία χρόνια πηγάζει από την ανανέωση της μαρξιστικής θεωρίας μετά την κρίση του 2008, αλλά και από ένα νέο φεμινιστικό κύμα, ιδιαίτερα στη Λατινική Αμερική, στην Ιταλία, στο Ισπανικό Κράτος ή ακόμα και στην Ελβετία, με άξονα την πάλη κατά της σεξιστικής βίας και για το δικαίωμα ελεύθερης διάθεσης του σώματος. Σε αυτό το πλαίσιο, η θεωρία της κοινωνικής αναπαραγωγής μοιάζει σαν εργαλείο για το συνδυασμένο αγώνα κατά του καπιταλισμού και της κυριαρχίας επί των γυναικών και των μειονοτήτων φύλου. Αλλά σε τί συνίσταται η θεωρία αυτή; Και σε τί μπορεί να μας είναι χρήσιμη;

Η θεωρία της κοινωνικής αναπαραγωγής είναι ο καρπός πενήντα χρόνων συζητήσεων του μαρξιστικού φεμινισμού που διεξήχθη κυρίως στον αγγλοσαξωνικό κόσμο.

• Ήδη από τους αγώνες για την αντισύλληψη και για την έκτρωση στις δεκαετίες του 1960 και του 1970, η συζήτηση για την οικιακή εργασία ανέδειξε, μεταξύ άλλων, τις Silvia Federici, Mariarosa Dalle Costa και Selma James.

• Στη δεκαετία του 1980, η σκέψη αναπτύσσεται ιδιαίτερα στον Καναδά. Με τη δημοσίευση, το 1983, του βιβλίου «Marxism and the oppression of women. Towards a unitary theory» [= «Ο μαρξισμός και η καταπίεση των γυναικών. Προς μια ενιαία θεωρία»], η αμερικανίδα Lise Vogel θέτει με αυστηρότητα το θεωρητικό πλαίσιο αυτού που δεν έχει ονομαστεί

ακόμα «θεωρία της κοινωνικής αναπαραγωγής», καθώς προτείνει μια επεξεργασία με αφετηρία το θεωρητικό πλαίσιο του Βιβλίου Ι του «Κεφαλαίου» του Μαρξ.

• Τέλος, στο πλαίσιο της δεκαετίας του 2010, η θεωρία αυτή διατυπώνεται ως τέτοια, με πολλούς θεωρητικούς που αναφέρονται σε αυτήν και την αναπτύσσουν, όπως η Tithi Bhattacharya, η Sue Ferguson, η Cinzia Arruzza, η Sara Farris.

Ποιός παράγει τους εργαζόμενους

Με τον ίδιο τρόπο που ο Μαρξ ορίζει ως υλική βάση της κυριαρχίας επί των εργαζομένων την ιδιοποίηση από τους καπιταλιστές της υπεραξίας, με τον ίδιο τρόπο και μια από τις μεγάλες συζητήσεις που διαπέρασε το φεμινιστικό κίνημα είναι η σύλληψη της υλικής βάσης της κυριαρχίας επί των γυναικών και των μειονοτήτων φύλου. Οι περισσότερες θεωρητικοί των δεκαετιών 1960 και 1970 εντόπιζαν αυτή τη βάση στην οικιακή εργασία των γυναικών, που είναι αθέατη και δωρεάν και διεξάγεται στο πλαίσιο του ετερόφυλου γάμου (με τη φροντίδα των παιδιών και των ηλικιωμένων, την ετοιμασία φαγητού, τη συντήρηση του σπιτιού, κλπ.). Η θεωρία της κοινωνικής αναπαραγωγής προσπαθεί να προχωρήσει περισσότερο αναλύοντας αυτή τη μορφή ειδικής εργασίας με τη βοήθεια των εννοιολογικών εργαλείων του Μαρξ. Ο στόχος είναι, επομένως, λιγότερο το να αναλυθεί η εργασία αυτή με περιγραφικού τρόπο και πολύ περισσότερο να επιχειρηθεί να κατανοηθεί το τί είναι αυτό που θεμελιώνει την εργασία αυτή, καθώς και να εξηγηθεί η κεντρική της λειτουργία στο



εσωτερικό της συνολικής οικονομίας του καπιταλισμού.

Στο θεμέλιο της θεωρίας της κοινωνικής αναπαραγωγής βρίσκεται το ερώτημα που θέτει η Tithi Bhattacharya: «Ο μαρξισμός μας μαθαίνει ότι στον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής οι εργαζόμενοι(-ες) παράγουν εμπορεύματα, πράγμα που είναι κεντρικό για το σύστημα, αλλά η θεωρία της κοινωνικής αναπαραγωγής θέτει το ερώτημα: εάν οι εργαζόμενοι(-ες) παράγουν τα εμπορεύματα ποιός(-ά) είναι αυτός(-ή) που παράγει τους(-ις) εργαζόμενους(-ες);»².

Η αναπαραγωγική εργασία είναι ακριβώς η εργασία που εξασφαλίζει την παραγωγή και την αναπαραγωγή των εργαζομένων. Εξασφαλίζει την παραγωγή των μελλοντικών εργαζομένων μέσω της γέννησης και της εκπαίδευσης των παιδιών. Εξασφαλίζει την αναπαραγωγή των εργαζομένων με την καθημερινή φροντίδα που τους προσφέρει, τόσο σε υλικούς όρους (σπίτι, τροφή, ανάπαυση) όσο και συναισθηματικά (ψυχολογική φροντίδα, συναισθηματικά). Η ειδική αυτή εργασία ήταν και παραμένει ακόμα κατά το μεγαλύτερο μέρος το έργο γυναικών, και αποτελεί την υλική βάση της κυριαρχίας που ασκείται σε αυτές. Μπορούμε να κάνουμε την υπόθεση ότι είναι εξαιτίας του βιολογικού αναπαραγωγικού τους μονοπωλίου που αποδόθηκε σε αυτές κατόπιν η κοινωνική αναπαραγωγή ως τέτοια.

Η αναπαραγωγή είναι κεντρική για το σύνολο των κοινωνιών και ιδιαίτερα για τις καπιταλιστικές κοινωνίες. Πράγματι, τί παράγουμε όταν παράγουμε εργαζόμενους(-ες); Τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο από την εργατική δύναμη, που σύμφωνα -με τον Μαρξ- είναι το μόνο εμπόρευμα που παράγει υπεραξία. Έτσι, σε μαρξιστικούς όρους, η αναπαραγωγική εργασία είναι η μόνη εργασία που εξασφαλίζει την παραγωγή και την αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης και αυτό από διπλή σκοπιά: τόσο σε καθημερινό επίπεδο όσο και σε διαγενεακό επίπεδο. Αυτή είναι που εγγυάται, επομένως, τη σταθερότητα του καπιταλιστικού συστήματος μέσα από τη συνεχή παραγωγή μιας εργατικής δύναμης που είναι σε θέση να παράγει υπεραξία, το θεμέλιο του καπιταλιστικού κέρδους. Έτσι που πρέπει εδώ να κατανοήσουμε τον όρο «αναπαραγωγή» με διπλή έννοια: ταυτόχρονα και αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης και αναπαραγωγή του κοινωνικού συστήματος.

Ωστόσο, αντίστροφα από τη μισθωτή παραγωγική εργασία, η αναπαραγωγική εργασία δεν παράγει άμεσα υπεραξία στο πλαίσιο της οικογένειας. Πράγματι, δεν είναι μια εργασία που παράγει ανταλλακτική αξία και υπεραξία, γιατί διεξάγεται δωρεάν, εκτός αγοράς, δεν παίρνει τη μορφή εμπορεύματος και δεν έχει, άρα, αξία χρήσης. Αυτό δεν αλληλίζει σε τίποτα τον κεντρικό της χαρακτήρα, στο μέτρο που από αυτήν εξαρτάται εμμέσως η παραγωγή υπεραξίας. Είναι επομένως κεντρική για το καπιταλιστικό σύστημα.

Το ότι συλλογισθούμε τη μορφή αυτή της εργασίας σε σχέση με το ρόλο της στο καπιταλιστικό σύστημα (παραγωγή και αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης) μας επιτρέπει επίσης να δούμε ότι, εάν διεξάγεται ακόμα κατά το μεγαλύτερο μέρος της εκτός εργασιακών χώρων, μέσα στο πλαίσιο της οικογένειας, υπάρχουν επίσης και άλλοι χώροι, εξίσου κεντρικοί για την παραγωγή και την αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης, όπως για παράδειγμα οι καντίνες, οι βρεφικοί σταθμοί, τα νοσοκομεία ή τα σχολεία.

Το κεφάλαιο σε αναζήτηση εξοικονομήσεων αναπαραγωγικής εργασίας

Τέλος, ουσιαστικό σημείο που επισημαίνει η Lise Vogel είναι το ότι υπάρχει εσώτερη και ουσιαστική για το καπιταλιστικό σύστημα αντίφαση ανάμεσα στην ανάγκη παραγωγής υπεραξίας και στην ανάγκη παραγωγής και αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης, τόσο βραχυχρόνια όσο και μακροχρόνια. Από τη μια, η αναπαραγωγική εργασία αφαιρεί από τη μισθωτή εργασία, η οποία είναι και η μόνη που παράγει υπεραξία, αλλά, από την άλλη, η αναπαραγωγική εργασία είναι αναγκαία για να εξασφαλιστεί η μισθωτή εργασία, τόσο βραχυχρόνια όσο μακροχρόνια.

Αυτός είναι και ο λόγος που ο καπιταλισμός τείνει να μειώνει στο μέγιστο δυνατόν αυτή την αναπαραγωγική εργασία και κάνει ό,τι μπορεί για να τη μειώσει όσο μπορεί περισσότερο. Έτσι, διαπιστώνουμε ορισμένες εξελίξεις στην κοινωνική οργάνωση της αναπαραγωγικής εργασίας, οι οποίες είναι αποτέλεσμα του φεμινιστικού και ταξικού συσχετισμού δύναμης. Ιστορικά, παρατηρούμε τρεις κλασικές λύσεις, που εφαρμόζει ο καπιταλισμός, για να εξοικονομήσει την αναπαραγωγική εργασία: τις γυναίκες, το κράτος και τη μετανάστευση³.

- Η αναπαραγωγική εργασία μπορεί, έτσι, να διεξάγεται δωρεάν μέσα στο πλαίσιο της οικογένειας από τις γυναίκες, είτε αποκλειστικά, είτε επιπλέον από τη μισθωτή τους εργασία. Στην περίπτωση αυτήν, η αναπαραγωγική εργασία αμείβεται εμμέσως, μέσω των μισθών, ιδιαίτερα των συζύγων.
- Η αναπαραγωγική εργασία μπορεί, εξάλλου, να εξωτερικεύεται, πέρα από την οικογενειακή σφαίρα, για να συλλογικοποιείται και να γίνεται, έτσι, πιο φτηνή, ιδιαίτερα μέσα από κοινωνικές υπηρεσίες. Αυτή ήταν η περίπτωση, στη διάρκεια των «Τριάντα Θαυμαστών Χρόνων».
- Τέλος, μέσα σε ένα δεδομένο εθνικό πλαίσιο, οι καπιταλιστές μπορεί να προσφεύγουν σε εργατική δύναμη από το εξωτερικό. Η προσφυγή στη μετανάστευση επιτρέπει, έτσι, τη διάθεση εργαζομένων των οποίων δεν έχει να εξασφαλίσει την παραγωγή και την αναπαραγωγή, τουλάχιστον έως την άφιξή τους στην εθνική επικράτεια.

Επιπλέον, μια πρόσφατη εξέλιξη της αναπαραγωγικής

εργασίας διαγράφει και μια νέα στρατηγική για να λυθεί η αντίφαση ανάμεσα σε παραγωγική και σε αναπαραγωγική εργασία. Έτσι, διαπιστώνουμε μια αύξηση στην «εμπορευματοποίηση» της αναπαραγωγικής εργασίας, η οποία εισέρχεται όλο και περισσότερο στην ίδια τη μισθωτή σφαίρα μέσα από την ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα και των εξατομικευμένων υπηρεσιών, αλλά και με το πρόσφατο φαινόμενο της «ουμπεροποίησης» [από την Uber].

Ολόκληρα τμήματα της αναπαραγωγικής εργασίας, τόσο υλικά όσο και συναισθηματικά, εισέρχονται, έτσι, στην αγορά (η Uber στις συγκοινωνίες, η Deliveroo στη διατροφή, η Airbnb στη στέγαση, αλλά και σε διάφορες αμειβόμενες «εμπειρίες»). Ακόμα και αν, σε αυτό το πλαίσιο, η αναπαραγωγική εργασία μπορεί να γνωρίζει μια μορφή απο-φύλισης, να αναλαμβάνεται δηλαδή και από άντρες, διαπιστώνουμε ωστόσο ότι οι εξατομικευμένες υπηρεσίες παραμένουν στο μεγαλύτερο τμήμα τους έργο γυναικών και δη των λιγότερων τάξεων (γιατί ανήκουν σε κατάρτισεις που έχουν κοινωνικά οικοδομηθεί ως γυναικείες) και, μεταξύ τους, και πολλών γυναικών φυλετικών κατηγοριών. Ωστόσο, διαπιστώνουμε πως οι τομείς αυτοί είναι ακριβώς εκείνοι που γνωρίζουν, στη Γαλλία, ισχυρό δυναμισμό σε αγωνιστικούς όρους τα τελευταία χρόνια, με πολλές νικηφόρες απεργίες, όπως η απεργία στην καθαριότητα (ONET) ή στην αλυσίδα Holiday Inn.

Τρία στρατηγικά συμπεράσματα

Τα στρατηγικά συμπεράσματα που μπορούμε να βγάλουμε από τη θεωρία αυτή είναι πολλή. Μπορούμε να επισημάνουμε τουλάχιστον τρία κύρια:

Πρώτον, δείχνει πως το διακύβευμα δεν είναι να διεξαχθεί απεργία και διεκδικήσεις αποκλειστικά στο επίπεδο της παραδοσιακής μισθωτής εργασίας, αλλά να τα συναρθρώσουμε αυτά και με διάφορους τομείς της αναπαραγωγικής εργασίας, στο πλαίσιο της οικογένειας, των επιφανιών συμβάσεων ή των δημοσίων υπηρεσιών, των οποίων η χρηματοδότηση βρίσκεται σε κάθετη πτώση (ας σκεφτούμε για παράδειγμα την απεργία στις μονάδες εντατικής θεραπείας). Από αυτή τη σκοπιά, κεντρικό διακύβευμα για εμάς πρέπει να είναι να οικοδομήσουμε τη διεθνή φεμινιστική απεργία της 8 Μαρτίου, που έχει προωθηθεί από το 2017 από την αργεντινική συλλογικότητα Ni Una Menos. Η απεργία αυτή γνωρίζει πρωτόγνωρη έκταση στη Λατινική Αμερική, στην Ισπανία ή στην Ελβετία. Πρέπει να είναι από τις προτεραιότητές μας τη χρονιά που έρχεται: να οργανώσουμε παντού όπου μπορούμε επιτροπές βάσης για την 8η Μαρτίου (σε χώρους εργασίας, σε συνοικίες, ...), κινητοποιώντας τα συνδικάτα για να τη διοργανώσουν (ιδιαίτερα σε τοπικά συνδικάτα όπου έχουμε ρίζωμα), και συναρθρώνοντας τις διεκδικήσεις του κόσμου της εργασίας με ειδικά φεμινιστικά διακυβεύματα (τέλος στην ατιμωρησία της σεξιστικής βίας, επέκταση των χρονικών ορίων για έκτρωση, εκπαίδευση για το έμφυλο, ιατρικά υποβοηθούμενη

αναπαραγωγή για όλους(-ες), δικαιώματα των ατόμων τρανς, ...). Βέβαια, δεν πρέπει να αρκεστούμε σε μια ημερήσια απεργία στις 8 Μάρτη, πράγμα που θα κινδύνευε να μας περιορίσει σε μια συμβολική ρουτίνα. Είναι ωστόσο ένα πρώτο, αναγκαίο, βήμα για να οικοδομήσουμε ένα φεμινιστικό κίνημα που να είναι σε θέση να επηρεάσει το εργατικό κίνημα και να οδηγήσει την πάλη των τάξεων στο χώρο του αγώνα για τα αναπαραγωγικά δικαιώματα.

Δεύτερον, η θεωρία αυτή δείχνει τον κεντρικό ρόλο που παίζουν οι άνθρωποι φυλετικής διάκρισης, ιδιαίτερα οι γυναίκες των λιγότερων τάξεων, στην εκπλήρωση της αναπαραγωγικής εργασίας. Οι ειδικά αντιπρατιστικές διεκδικήσεις πρέπει, έτσι, να βρίσκονται στο κέντρο της επεξεργασίας μας.

Τέλος, αυτό που δείχνει η θεωρία είναι η εσώτερη τάση του καπιταλισμού να θυσιάζει την αναπαραγωγή για τις ανάγκες της παραγωγής. Όμως ακριβώς, το θέμα είναι η αναπαραγωγή τόσο των εργαζομένων, της κοινωνίας, όσο όμως και του περιβάλλοντος στο οποίο ζούμε. Τη στιγμή που ζούμε μια πρωτόγνωρη οικολογική κρίση, της οποίας οι επιπτώσεις αρχίζουν να γίνονται αισθητές σε μεγάλη κλίμακα (ο πληθυσμός των επηρεασμένων με μεγάλους καύσωνες έπαιξαν, έτσι, ρόλο σε μια ευρύτερη συνειδητοποίηση στη Γαλλία), και την ώρα που οι κινητοποιήσεις για το κλίμα πολλαπλασιάζονται και διευρύνονται, γίνεται όλο και περισσότερο από ποτέ αναγκαίο να εξηγήσουμε τους λόγους αυτής της καταστροφής και να δείξουμε ότι δεν υπάρχουν δυνατός λύσεις μέσα στο πλαίσιο του καπιταλισμού, πράγμα που ακριβώς αρχίζει να το κάνει η θεωρία της κοινωνικής αναπαραγωγής.

Το θέμα δεν είναι, λοιπόν, να παραμείνουμε σε μια θεωρία, αλλά να τη μετασχηματίσουμε σε στρατηγική για δράση. Και αυτός είναι ο ρόλος μας.

Aurore Lancereau

Μετάφραση στα ελληνικά: Περιοδικό « Τέσσερα », από το γαλλικό πρωτότυπο: Aurore Lancereau,

« Nouvelle vague féministe, théorie de la reproduction sociale et conséquences stratégiques »

Στο ιντερνέτ: <https://tpt4.org/?p=4224>

¹ Françoise Vergès, « Un Féminisme décolonial », Paris, La Fabrique, 2019 ; Cinzia Arruzza, Tithi Bhattacharya, Nancy Fraser, « Féminisme pour les 99%. Un manifeste », Paris, La Découverte, 2019 ; Silvia Federici, « Le Capitalisme patriarcal », Paris, La Fabrique, 2019.

² Tithi Bhattacharya, « What is Social Reproduction Theory », βίντεο από το Historical Materialism (2017) [μετάφραση δική μας]. Βλ. <https://www.youtube.com/watch?v=Uur-pMk7XjY>.

³ Ευχαριστούμε την Penelope Duggan για αυτή τη συνθετική διατύπωση.



Daniel Bensaid: Για την υγεία και την τιμή της

Η επιδημία του Covid-19 επαναφέρει τα ερωτήματα για την πορεία του κόσμου, ιδιαίτερα για τη εμπορευματοποίηση, την ιδιωτικοποίηση, τα κοινά αγαθά, όπως η γνώση ή η υγεία, κλπ. Αναδημοσιεύουμε από το Contretemps -Revue de critique communiste ένα σχετικό κείμενο του Daniel Bensaid, για το οποίο η σύνταξη του περιοδικού επίσης γράφει:

«Το Φλεβάρη του 2009, ο φιλόσοφος και αγωνιστής, Ντανιέλ Μπενσαϊντ, αναρωτιόταν -με βάση τον Μαρξ- εάν η υγεία μπορεί να έχει τιμή, όπως και η γνώση, και αν υπάρχει δικαίωμα στη στέγη, στην παιδεία, κλπ., χωρίς προϋποθέσεις¹. Με τον τρόπο αυτόν έθετε μια σειρά από θεμελιακά ερωτήματα στη διεξαγόμενη διαδικασία ιδιωτικοποίησης του κόσμου, δηλαδή στη νεοφιλελεύθερη καταστροφή των δημοσίων υπηρεσιών και της λογικής του κοινού, την οποία και αυτές ενέχουν. Καταστροφές των οποίων αλληλίστα βλέπουμε τις δραματικές τους επιπτώσεις με αφορμή τον Covid-19».

Όχι στην ιδιωτικοποίηση του κόσμου

του Daniel Bensaid

Ανάγοντας την εμπορευματική αξία κάθε πλούτου, κάθε προϊόντος, κάθε υπηρεσίας, στον κοινωνικά αναγκαίο χρόνο εργασίας για την παραγωγή του, ο νόμος της αγοράς έχει ως στόχο να καταστήσει συγκρίσιμο το ασύγκριτο, να αποδώσει χρηματική τιμή σε αυτό που είναι δύσκολο ποσοτικοποιήσιμο. Ως γενικό ισοδύναμο, το χρήμα θα είχε έτσι τη δύναμη κάθε μεταμόρφωσης. Φορέας μια καθολικής μετάφρασης, «ενσωματώνει και ανταλλάσσει κάθε πράγμα, είναι ο κόσμος ανάποδα, η μετατροπή και ενσωμάτωση όλων των γενικών και ανθρωπίνων χαρακτηριστικών»². Η γενική εμπορευματοποίηση έχει προφανώς ως στόχο να αποδώσει τιμή σε αυτό που δεν έχει τιμή:

«Η προσπάθεια να αποδοθεί τιμή σε ό,τι μπορεί να ανταλλάγεται έχει σημαντικά αυξηθεί», διαπιστώνει ο Marcel Hénaff. «Έχουμε γλιστρήσει σε μια αντίληψη της εμπορευματοποίησης χωρίς όρια: όλα μπορούν να αποτιμηθούν σε μία αγορά, επομένως όλα μπορούν να πουληθούν, ακόμα και ό,τι δεν είναι για πούλημα»³.

Η δημόσια υπηρεσία πρέπει ή θα έπρεπε να είναι δωρεάν. Αλλά ο εκπαιδευτής ή ο υγειονομικός πρέπει να τραπεύουν και να ντυθούν. Το σχετικό ερώτημα είναι: σε τί αντιστοιχεί τότε ο μισθός ενός πανεπιστημιακού καθηγητή ή ερευνητή; Δεν πουλάει κανένα προϊόν (για γνώση – εμπόρευμα), αλλά παίρνει μια αμοιβή, που χρηματοδοτείται μέσα από μια φορολογική εξίσωση, για τον κοινωνικά αναγκαίο χρόνο για την παραγωγή και την αναπαραγωγή της εργατικής του δύναμης (όπου συμπεριλαμβάνεται και ο χρόνος μόρφωσής του). Πρόκειται άραγε μόνο για το χρόνο που έχει περάσει στο εργαστήριό του και το χρόνο που έχει περάσει στην θόνη του υπολογιστή του (που μετριέται από ένα ενσωματωμένο χρονόμετρο); Μήπως όμως σταματάει να σκέφτεται όταν παίρνει το μετρό ή όταν κάνει τζόγκινγκ; Ερώτημα που είναι εξαιρετικά επώδυνο στο μέτρο ακριβώς που η παραγωγή γνώσης είναι εξαιρετικά κοινωνικοποιημένη, δύσκολο εξαιρουμένη και περιέχει επίσης και μια μεγάλη ποσότητα νεκρής εργασίας. Και όμως, οι σημερινές μεταρρυθμίσεις τείνουν να μετατρέψουν τον καθηγητή – ερευνητή μας σε πωλητή εμπορευματικών υπηρεσιών. Υποτίθεται ότι θα ήταν πλεόν πωλητής ιδεών και γνώσεων και ότι οι διαδικασίες αξιολόγησης (όπως μια ποσοτική βιβλιομέτρησή τους) θα μετρούσαν και την εμπορευματική του αξία. Και όμως, «μεταξύ χρήματος και γνώσης, κανένα κοινό μέτρο δεν υπάρχει», διαπίστωνε σοφά ο Αριστοτέλης.

Η σημερινή κρίση είναι ιστορική κρίση -οικονομική, κοινωνική, οικολογική- του νόμου της αξίας. Το μέτρο όλων των πραγμάτων μέσα από τον αφηρημένο χρόνο εργασίας έχει γίνει, όπως το προέβλεπε ο Μαρξ στα

«Χειρόγραφα του 1857», ένα «άθλιο» μέτρο των κοινωνικών σχέσεων. Όμως, «δεν μπορούμε να διαχειριστούμε παρά μόνο αυτό που ξέρουμε να μετρήσουμε», λέει ο Pavan Sukhdev, τέως επικεφαλής της Deutsche Bank της Βομβάης, από τον οποίο η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης ζήτησε μια έκθεση για να «προτείνει μια πυξίδα στους ηγέτες του κόσμου» «αποδίδοντας επείγοντως μια οικονομική αξία στις υπηρεσίες που προσφέρει η φύση»⁴! Ωστόσο, το να μετρηθεί κάθε υλικός, κοινωνικός, πολιτιστικός πλούτος με μόνο μέτρο τον κοινωνικά αναγκαίο χρόνο για την παραγωγή του γίνεται όλο και πιο προβληματικό, εξαιτίας μιας αυξημένης κοινωνικοποίησης της εργασίας και μιας μαζικής ενσωμάτωσης της διανοητικής εργασίας σε αυτήν την κοινωνικοποιημένη εργασία.

Ο μακρύς χρόνος της οικολογίας προφανώς και δεν έχει καμία σχέση με το βραχύ χρόνο του Χρηματιστηρίου! Το να αποδοθεί «μια οικονομική αξία» (χρηματική) στις υπηρεσίες της φύσης προσκρούει στο ανυπέρβλητο πρόβλημα της εύρεσης κοινού παρονομαστή ανάμεσα σε φυσικούς πόρους, εξατομικευμένες υπηρεσίες, υλικά αγαθά, ποιότητα αέρα, πόσιμο νερό, κλπ. Θα χρειαζόταν άλλο μέτρο από το χρόνο εργασίας και άλλο εργαλείο μέτρησης από την αγορά, που να είναι σε θέση να αποτιμήσει την ποιότητα και τα μακροχρόνια αντισταθμίσματα των άμεσων κερδών. Μόνο μια κοινωνική δημοκρατία θα ήταν σε θέση να αποδώσει μέσα για την κάλυψη των αναγκών, συνυπολογίζοντας τους μακρινούς και αργούς χρόνους των φυσικών κύκλων, και να θέσει προϋποθέσεις στις κοινωνικές επιλογές που να συμπεριλαμβάνουν και την οικολογική τους διάσταση.

Η αποεμπορευματοποίηση των κοινωνικών σχέσεων δεν μπορεί να αναχθεί, άρα, σε μια απλή αντίθεση ανάμεσα στο αμειβόμενο και στο δωρεάν. Εντασόμενη σε μια ανταγωνιστική οικονομία της αγοράς, η διαδικασία της δωρεάν παροχής επίσης μπορεί να αποδειχτεί στρεβλή και να χρησιμοποιηθεί ως πολεμική μηχανή ενάντια σε μια ποιοτική και αμειβόμενη παραγωγή. Αυτό το δείχνει, π.χ., ο πολυπληθασισμός των δωρεάν εφημερίδων, σε βάρος μιας δουλειάς πληροφόρησης και έρευνας, που κοστίζει.

Ασφαλώς θα μπορούσαμε να φανταστούμε και να δοκιμάσουμε χώρους άμεσων ανταλλαγών -μη χρηματικών- με αξίες χρήσης ή με εξατομικευμένες υπηρεσίες. Αλλά το «παράδειγμα του δώρου», ως διαδικασία αμοιβαίας αναγνώρισης, δεν μπορεί να γενικευτεί, εκτός αν κανείς περιοριστεί σε μια αυτάρκη οικονομία αντιπραγματισμού. Όμως, μια διευρυμένη κοινωνία ανταλλαγών και σύνθετου κοινωνικού καταμερισμού της εργασίας απαιτεί και λογιστική παρακολούθηση και έναν τρόπο αναδιανομής του παραγόμενου πλούτου.

Το κεντρικό ερώτημα της αποεμπορευματοποίησης μετατρέπεται επομένως στο ερώτημα των μορφών ιδιοποίησης και των σχέσεων ιδιοκτησίας, στις οποίες η δωρεάν παροχή (πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες

ή σε κοινά αγαθά) είναι απλώς μια από τις πλευρές τους. Είναι η γενικευμένη ιδιωτικοποίηση του κόσμου -δηλαδή όχι μόνο των προϊόντων και των υπηρεσιών, αλλά και των γνώσεων, των έμβιων, του χώρου, της βίας- αυτό που καθιστά κάθε εμπόρευμα πωλήσιμο. Βρισκόμαστε μπροστά, έτσι, σε ένα φαινόμενο ανάλογο με αυτό που είχε γίνει στις αρχές του 19ου αιώνα με τη συστηματική επίθεση κατά των εθιμικών δικαιωμάτων των φτωχών: ιδιωτικοποίηση και εμπορευματοποίηση των κοινών αγαθών και μεθοδική καταστροφή των παραδοσιακών μορφών αλληλεγγύης (οικογενειακών ή τοπικών, χτες, των κοινωνικών συστημάτων προστασίας, σήμερα)⁵.

Από τη σκοπιά αυτήν, οι αντιπαραθέσεις σε σχέση με την πνευματική ιδιοκτησία είναι παραδειγματικές:

«Και η παραμικρή ιδέα που ενδέχεται να ωθήσει σε μια δραστηριότητα βγαίνει για πώληση, όπως και στον κόσμο του θεάματος όπου δεν υπάρχει ούτε μία έμπνευση, ούτε ένα σχέδιο που να μην καλύπτεται αμέσως από ένα copyright. Είναι ένας ανταγωνισμός για ιδιοποίηση, για κέρδος. Δεν υπάρχει μοιρασιά: αρπάζεις, ιδιοποιείσαι, εμπορεύεσαι. Θα έρθει ίσως και μια στιγμή που δε θα μπορεί καν να πεις μια κάποια φράση χωρίς να ανακαλύψεις πως είναι γερά προστατευμένη και υπόκειται σε πνευματικό δικαίωμα»⁶.

Με την υιοθέτηση, το 1994, της συμφωνίας Trips (Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights) στο πλαίσιο των συμφωνιών του Γύρου της Ουρουγουάης (από τον οποίο προέρχεται και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου), οι κυβερνήσεις των μεγάλων βιομηχανικών χωρών κατάφεραν, έτσι, να επιβάλουν τον παγκόσμιο σεβασμό στις πατέντες. Προηγουμένως, όχι μόνο η ισχύς τους δεν ήταν καθόλου αναγνωρισμένη παγκοσμίως, αλλά και πενήντα χώρες απέκλειαν πλήρως την κατοχύρωση δικαιώματος επί ουσιών και δεν αναγνώριζαν παρά μόνο δικαιώματα σε διαδικασίες παραγωγής.

Από τη δεκαετία του 1970, παρακολουθούμε μια πορεία απολυτοποίησης των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων, μια τρομερή ιδιωτική ιδιοποίηση, από τις πολυεθνικές, της γνώσης και των διανοητικών και καλλιτεχνικών παραγωγών γενικότερα. Με το φόβο διάθεσης στους χρήστες μέσω λογισμικού, ο δωρεάν δανεισμός από τις βιβλιοθήκες αμφισβητήθηκε ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του 1980. Στην επόμενη περίοδο, καθώς η πληροφορία γίνεται μια νέα μορφή κεφαλαίου, ο αριθμός των πατεντών που κατατίθενται κάθε χρόνο έχει εκραγεί (156.000 το 2007). Μόνο οι Monsanto, Bayer και Basf έχουν καταθέσει 532 πατέντες για γονίδια ανθεκτικά στην ξηρασία. Εταιρείες που λέγονται «trolls» αγοράζουν ολόκληρους φακέλους από πατέντες, για να μπορέσουν να μηνύσουν για πηλαστογραφία παραγωγούς, των οποίων η δραστηριότητα χρησιμοποιεί ένα σύνολο από γνώσεις που είναι άρρηκτα δεμένες μεταξύ τους. Νέα μορφή περίφραξης ενάντια στην ελεύθερη πρόσβαση στη γνώση, αυτή η ξέφρενη





πορεία προς πατεντάρισμα δημιουργεί και μια πραγματική «φούσκα από πατέντες».

Η επέκταση αυτή του δικαιώματος πατενταρίσματος επιτρέπει να κατοχυρωθούν έως και ποικιλίες καλλιιεργούμενων φυτών ή ζώων κτηνοτροφίας, όπως και ουσίες του ζωντανού οργανισμού, το οποίο και βοηθάει έτσι τη διάκριση ανάμεσα σε εφεύρεση και ανακάλυψη, ενώ ανοίγει επιπλέον και το δρόμο στη νεοϊμπεριαλιστική καταλήστευση μέσα από ιδιοποίηση παραδοσιακών ζωολογικών και βοτανικών γνώσεων. Αυτό που είναι σοβαρό δεν είναι ότι η κατοχύρωση αλληλουχίας του DNA θα αποτελούσε πλήγμα για τη θεία Δημιουργία, αλλά ότι η κατανόηση ενός φυσικού φαινομένου μπορεί πλέον να γίνει αντικείμενο ιδιωτικής ιδιοκτησίας. Η περιγραφή μιας γονιδιακής αλληλουχίας είναι γνώση, όχι κατασκευή. Ωστόσο, οι πατέντες και τα πνευματικά δικαιώματα είχαν στην αρχή ως προϋπόθεση την υποχρέωση δημόσιας ανακοίνωσης της σχετικής γνώσης. Είναι αλήθεια ότι ο κανόνας αυτός πολλούς φορές καταστρατηγήθηκε (συχνά ως στρατιωτικό μυστικό), όμως ο Λαβουαζιέ δεν κατοχύρωσε πνευματικά το οξυγόνο, ούτε ο Άινσταϊν τη θεωρία της σχετικότητας ή οι Ουότσον και Κρικ τη διπλή έλικα του DNA. Από τον 17ο αιώνα η πλήρης δημοσιότητα ευνόησε την επιστημονική και τεχνική επανάσταση, ενώ τώρα πλέον το ποσοστό των παρισμάτων που βγαίνει στο δημόσιο χώρο όλο και μειώνεται, ενώ αυξάνει το μερίδιο που πάει για ιδιοποίηση μέσω κατοχυρώσεων για να πουληθεί ή για να αποδώσει πρόσοδο.

Το 2008, η Microsoft ανήγγειλε την ελεύθερη πρόσβαση στο ίντερνέτ των κύριων δεδομένων στα εμβληματικά της προγράμματα, επιτρέποντας τη δωρεάν χρήση τους για μη εμπορευματικές επεξεργασίες. Δεν επρόκειτο, όπως έσπευσε να διευκρινίσει σε συνέντευξή του στο Médiapart ο νομικός της υπεύθυνος, Marc Mossé, για αμφισβήτηση της πνευματικής ιδιοκτησίας, αλλά απλώς για να «αποδείξει πως η πνευματική ιδιοκτησία μπορεί να είναι δυναμική». Απέναντι στον ανταγωνισμό από το ελεύθερο λογισμικό, τα εμπορικά λογισμικά, όπως της Microsoft, αναγκάζονται να προσαρμοστούν εν μέρει σε αυτή τη λογική του δωρεάν, που πηγάζει από την αυξανόμενη αντίφαση ανάμεσα στην ιδιωτική ιδιοποίηση των κοινών αγαθών και στην κοινωνικοποίηση της διανοητικής εργασίας, που αρχίζει με την πράξη της γλώσσας.

Στην εποχή της, η ιδιωτική ιδιοποίηση των εδαφών είχε υποστηριχτεί στο όνομα της γεωργικής παραγωγικότητας, της οποίας η αύξηση θα ερχόταν υποτίθεται να εξαλείψει τους λιμούς και την πείνα. Σήμερα βρισκόμαστε μπροστά σε ένα νέο κύμα περιφράξεων, που με τη σειρά του δικαιολογείται ως αγώνας για ανακάλυψη καθώς και με παραπομπή στο επείγον της παγκόσμιας διατροφής. Αλλά η χρήση της γης είναι «αμοιβαία αποκλειστική» (δηλαδή αυτό για το οποίο, αν ο ένας το ιδιοποιείται, τότε ο άλλος αποκλείεται από τη χρήση του), ενώ η χρήση της γνώσης και των γνώσεων δεν είναι αποκλειστική: το αγαθό δεν τελειώνει από

τη χρήση που του γίνεται, είτε πρόκειται για γονιδιακή αλληλουχία είτε για ψηφιοποιημένη εικόνα. Αυτός είναι και ο λόγος που, από τον καθόγερο που αντέγραφε ως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, περνώντας από την εκτύπωση ή τη φωτοτυπία, το κόστος αναπαραγωγής συνεχώς μειώνεται. Και αυτός είναι και ο λόγος που σήμερα, για να δικαιολογήσουν την ιδιωτική ιδιοποίηση, παραπέμπουν στα κίνητρα της έρευνας και όχι στη χρήση του προϊόντος.

Επιβραδύνοντας τη διάδοση της ανακαίνισης και τον εμπλουτισμό της, η ιδιωτικοποίηση αντιφάσκει προς αυτά που διατείνεται ο φιλελεύθερος λόγος για τα καλά του ανταγωνισμού. Η αρχή του ελεύθερου λογισμικού, αντίθετα, καταγράφει με τον τρόπο της τον έντονα συνεργατικό χαρακτήρα της κοινωνικής εργασίας που συμπυκνώνεται σε αυτό. Το μονοπώλιο του ιδιοκτήτη αμφισβητείται έτσι όχι μόνο πλέον, όπως για τους φιλελεύθερους, στο όνομα της ανακαινιστικής αρετής του ανταγωνισμού, αλλά και ως εμπόδιο για την ελεύθερη συνεργασία. Η διφορούμενη έννοια του αγγλικού όρου free, εφαρμοζόμενου στο λογισμικό, δίνει και τα δύο αυτά χαρακτηριστικά, και του δωρεάν και της ελευθερίας.

Όπως και στην εποχή των περιφράξεων, οι απαισιοτριωτές του σήμερα διατείνονται ότι προστατεύουν τους φυσικούς πόρους και ότι ευνοούν την ανακάλυψη. Μπορούμε να τους αντιτάξουμε αυτό που τους απαντούσε ήδη, το 1525, η Χάρτα των εξεγερμένων γερμανών χωρικών:

«Οι άρχοντές μας ιδιοποιήθηκαν τα δάση και, αν ο φτωχός χρειαστεί κάτι, πρέπει να το πληρώσει διπλά. Η γνώμη μας είναι πως όλα τα δάση πρέπει να επανέλθουν στην ιδιοκτησία όλης της κοινότητας και ότι πρέπει να είναι σχεδόν πλήρως ελεύθερος ο καθένας από την κοινότητα να πάρει ξύλα χωρίς να τα πληρώσει. Πρέπει απλώς να ενημερώνει μια επιτροπή που να εκλεγεί προς τούτο από την κοινότητα. Με αυτό θα αποφευχθεί και η εκμετάλλευση»⁷.

Φλεβάρης 2009
Μετάφραση: Περιοδικό «4»
Στο ίντερνέτ : <https://tpt4.org/?p=4483>

- ¹ Συμβολή στο συλλογικό βιβλίο, με τη διεύθυνση του Paul Ariès, «Viv(r) la gratuité» [Ζώντας το δωρεάν], Εκδόσεις Golias, 2009
- ² Karl Marx, «Χειρόγραφα του 1844».
- ³ Marcel Hénaff, «Comment interpréter le don» [Πώς να κατανοηθεί το δώρο], στο Esprit, Φλεβάρης 2002. Ο Μαρσέλ Ενάφ είναι συγγραφέας μεταξύ άλλων του «Le Prix de la vérité. Le don, l'argent, la philosophie» [Η τιμή της αλήθειας. Το δώρο, το χρήμα, η φιλοσοφία], Παρίσι, Seuil, 2002.
- ⁴ Libération, 5 Γενάρη 2009.
- ⁵ Daniel Bensaïd, «Les Dépossédés. Karl Marx, les voleurs de bois et le droit des pauvres» [Οι απόκληροι. Ο Καρλ Μαρξ, οι κλέφτες ξυλείας και το δίκαιο των φτωχών], Παρίσι, La Fabrique, 2006.
- ⁶ Marcel Hénaff, op. cit.

Να οικοδομήσουμε τη μετάβαση στον οικοσσιαλισμό, τώρα!

Ανακοίνωση του Εκτελεστικού Γραφείου της 4ης Διεθνούς, 16 Απριλίου 2020

1. Βρισκόμαστε μέσα σε μια κρίση όλο κινδύνους, μια κρίση του καπιταλιστικού πολιτισμού, που είναι η πιο σοβαρή από τους παγκόσμιους πολέμους του 20ου αιώνα. Αντιμετωπίζουμε μια πανδημία που πλήττει όλους τους λαούς. Δεν υπάρχει (για την ώρα) κανένα εμβόλιο ούτε και δοκιμασμένο και σίγουρο αντι-οικό φάρμακο. Προς το παρόν, το μόνο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί είναι η φυσική αποστασιοποίηση, για να μειωθεί η εμβέλειά του, να σταματήσει η αλυσίδα μόλυνσης του ιού. Οι μόνες προστασίες που έχουμε, όταν αναγκάζομαστε σε απομόνωση, είναι τα δημόσια συστήματα υγείας, η εγγύηση των εισοδημάτων και των δικαιωμάτων και η αλληλεγγύη. Την ώρα που πολλοί επιχειρηματίες το μόνο που σκέφτονται είναι να εξασφαλίσουν τα κέρδη τους από την ύφεση που έρχεται, και που κινδυνεύει να μετατραπεί σε βαθιά κρίση, οι ηγεσίες των διαφόρων χωρών προσπαθούν η κάθε μία να προστατευτεί σε βάρος των γειτόνων της. Αλλά οι ανισότητες, η ξενοφοβία ή ο ρατσισμός, η πάλη όλων ενάντια σε όλους, η αναζήτηση αποδιοπομπαίων τράγων, δεν είναι μέσα για να αντιμετωπίσουμε την πανδημία. Την κρίση αυτή δεν μπορούμε να την ξεπεράσουμε παρά μόνο με βάση το συμφέρον, τα δικαιώματα και την αλληλεγγύη της ανθρωπίνης κοινωνίας στο σύνολό της. Είναι η στιγμή του διεθνισμού, της δικαιοσύνης, κοινωνικά, φυλετικά, φύλων και περιβαλλοντικά, της υπεράσπισης του μέλι-

λοντος της ανθρωπότητας.

2. Ο Covid-19 είναι μια πανδημία του νεοφιλελεύθερου, προϊόν αυτής της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποιημένης φάσης του καπιταλισμού. Ο καπιταλισμός έχει επεκτείνει την επιρροή του σε όλο τον πλανήτη. Οι παγκόσμιες αλυσίδες παραγωγής, που επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να αυξάνουν τα κέρδη τους, καθιστούν κάθε χώρα ευάλωτη και στην ελάχιστη κρίση, ενώ και η υπερκινητικότητα που τις υποστηρίζει έχει καταργήσει και κάθε μηχανισμό υγιεινής και οικολογικής ασφάλειας. Η σχέση καταλήστευσης απέναντι στη φύση, που βασίζεται στη χρήση ορυκτών καυσίμων και στην επεκτατική καπιταλιστική γεωργία, με τις πράσινες ερήμους της, καταστρέφει ταυτόχρονα και τις ισορροπίες στους θεμελιώδεις κύκλους του γήινου συστήματος (άνθρακα, νερού, αζώτου) και τη σχέση των ανθρώπων με τη βιόσφαιρα, με την αλυσίδα της ζωής της οποίας εμείς δεν είμαστε παρά μόνο ένα τμήμα. Πρόκειται για ένα μη βιώσιμο μοντέλο, για άπειρη ανάπτυξη σε έναν πεπερασμένο πλανήτη, η οποία ξεπερνάει κάθε περιορισμό της Γης, δημιουργώντας μια οικολογική αλλοτρίωση και μια καταναλωτική ζήτηση που είναι ασύμβατη με την ορθολογική χρήση των κοινών αγαθών.

3. Εάν οι λεγόμενες «φυσικές» καταστροφές είναι το αποτέλεσμα της κλιματικής κρίσης, ο SARS-CoV-2, καθώς και οι ενδεχόμενες μεταλλάξεις του, είναι επίσης το αποτέλεσμα των επιθέσεων κατά της γήινης βιόσφαιρας. Η αποψίλωση των δασών, η υποβάθμιση του περιβάλλοντος και το εμπορικό, ή και «ψυχαγωγικό», κυνήγι άγριων





ζώων, δημιουργούν διαρκώς τις προϋποθέσεις για νέες αρρώστιες, απέναντι στις οποίες δεν υπάρχει ανοσοβιολογική αντίσταση στους ανθρώπους. Η επιταχυνόμενη αύξηση της κατανάλωσης κρέατος συνδέεται αναπόσπαστα με τις πιο πρόσφατες επιδημίες από ιούς, επειδή ακριβώς η βιομηχανία κρέατος προϋποθέτει τη συγκέντρωση μεγάλου αριθμού γενετικά παρόμοιων ζώων. Ίδια είναι και η κινητήρια αιτία της αποψίλωσης των δασών και της απώλειας γενετικής βιοποικιλότητας σε πολλές περιοχές του κόσμου: η γεωργία ήδη καταλαμβάνει το ήμισυ των κατοικήσιμων εδαφών και το 77% της αγροτικής επιφάνειας αφιερώνεται είτε σε ζωοβοσκές είτε σε παραγωγή τροφίμων για ζώα. Ένας βαθύς μετασχηματισμός του συστήματος παραγωγής τροφίμων και της διατροφής μας είναι αναγκαίος για να νικηθεί αυτή η βιομηχανία πανδημιών!

4. Ολόκληρη η ανθρωπότητα πλήττεται από τον ιό. Οι εκμεταλλεζόμενες τάξεις και οι καταπιεσμένοι τομείς είναι αυτοί που πλήττονται το περισσότερο. Αυτοί(-ές) που πλήττονται πρώτα-πρώτα είναι οι οικογένειες που ζουν σε επισφαλείς στέγες, σε συνοικίες με ανεπαρκή συστήματα υγιεινής, οι επισφαλείς εργαζόμενοι, όσοι παίρνουν μισθούς πείνας. Το ίδιο και το προσωπικό της υγείας (γιατροί, νοσοκόμοι, βοηθοί ατόμων, προσωπικό καθαριότητας), οι οδηγοί και οι μεταφορείς, που δεν μπορούν να σταματήσουν την τροφοδοσία, όλοι όσοι χρειάζονται για να λειτουργήσουν τα γρανάζια του κόσμου έτσι ώστε όλοι οι άνθρωποι να ζήσουν. Με άλλα λόγια, η πανδημία πλήττει όλο τον κόσμο, αλλά όχι με τον ίδιο τρόπο, ανάλογα με την κοινωνική τους τάξη. Επίσης υπάρχει και μια επίπτωση γενεών, καθώς σκοτώνει κυρίως τους πιο ηλικιωμένους ανθρώπους. Στο φάσμα όλης της ανθρωπίνης κοινωνίας, οι φτωχοί ηλικιωμένοι είναι αυτοί που πεθαίνουν περισσότερο. Και η κρίση πλήττει επίσης σκληρά τις γυναίκες, που ευθύνονται για το μεγαλύτερο μέρος της εργασίας της κοινωνικής αναπαραγωγής, και που, απομονωμένες στα σπίτια τους, έχουν το βάρος μιας ακόμα πιο βαριάς και επώδυνης εργασίας μιας άλλης επιδημίας, της οικιακής βίας.

5. Η κατάσταση στις χώρες του Νότου είναι ακόμα πιο σοβαρή. Με διαφοροποιημένους όρους και συνθήκες πλήττονται από την πανδημία οι χώρες της Λατινικής Αμερικής, της Αφρικής και της Μέσης Ανατολής, της Ανατολικής Ασίας και της Ινδικής υπο-ηπείρου. Όλα δείχνουν πως ο συνδυασμός της πανδημίας, η οποία βρίσκεται ακόμα σε πρώιμο στάδιο στις χώρες αυτές, μαζί με κακές συνθήκες υγιεινής, με απουσία υγιεινών υποδομών, με πόλεις και συνοικισμούς μεγάλης πυκνότητας και με τοπικές κυβερνήσεις και άρχουσες τάξεις χωρίς ιδιαίτερη διάθεση να πάρουν μέτρα κοινωνικής ασφάλειας, ενδέχεται να οδηγήσει σε ανθρωπιστική καταστροφή πρωτόγνωρων ως τώρα διαστάσεων. Ο τρόπος διασποράς της επιδημίας σήμερα σε ορισμένες χώρες της Αφρικής, όπως η Αλγερία, η Αίγυπτος και η Νότιος Αφρική, ή στο Περού, στον Ισημερινό, στην Ινδία, αλλά και κυρίως στις φαβέλες των μεγάλων πόλεων της Βραζιλίας, δείχνει πόσο

πολύ μεγαλύτερο κίνδυνο διατρέχουν οι μη λευκοί, οι οποίοι υποτάσσονται με πολλούς τρόπους στη λογική της καπιταλιστικής κυριαρχίας που βυθίζει δισεκατομύρια ανθρώπους στην εξαθλίωση. Είναι πλείον αναγκαίο να επικεντρωθούν οι ενέργειες σε μια έκκληση για οικονομική, κοινωνική και ανθρωπιστική αλληλεγγύη με τις χώρες του Νότου, για να προληφθεί η διασπορά ρατσιστικών επίκεντρων γενοκτονίας των αυτοχθόνων πληθυσμών, των αγροτών, των φτωχών εργαζομένων, των Μαύρων, των Dalits, όλων όσων εντάσσονται σε φυλετικές κατηγοριοποιήσεις και εθνικούς αποκλεισμούς από τα σύγχρονα νεο-αποικιακά συστήματα.

6. Επίσης πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή στα αυταρχικά μέτρα που παίρνονται, ιδιαίτερα από τις ακροδεξιές κυβερνήσεις στην περιφέρεια του καπιταλισμού και στο Νότο. Τα μέτρα καταστολής και αυταρχισμού που υιοθέτησαν οι κυβερνήσεις στην Ινδία, στις Φιλιππίνες και στον Ισημερινό αποτελούν υπόδειγμα για τον τρόπο με τον οποίο η πανδημία του Covid-19 χρησιμοποιείται για να βαθύνει τα αυταρχικά μέτρα και για να ενισχύσει τα πολιτικά καθεστώτα. Ο Ντουτέρτε ανακοίνωσε ότι θα πυροβολείται όποιος δεν σεβαστεί στην καραντίνα. Στον Ισημερινό, η αστυνομία εισέβαλε σε σπίτια φτωχών εργαζομένων.

7. Ο ιός αναδεικνύει τις αντιφάσεις και τα δεινά όλου του καπιταλιστικού συστήματος και δείχνει πως ο μόνος τρόπος για να λυθούν είναι ένα άλλο σύστημα που να δημιουργεί διαφορετική σχέση ανάμεσα στους ανθρώπους και τη φύση. Όλα αμφισβητούνται, το σύστημα αμφισβητείται...

- Στη νεοφιλελεύθερη φάση του, ο καπιταλισμός εγκατέλειψε τις υπηρεσίες που το κράτος παρείχε ως εγγύηση για την παραγωγική δύναμη των εργαζομένων και για τα κοινωνικά δικαιώματα που σκληρά είχαν κατακτηθεί από τους εργαζόμενους κατά τον 20ο αιώνα. Ο νεοφιλελευθερισμός ιδιωτικοποίησε τις υπηρεσίες αυτές, καθιστώντας το κράτος ακόμα πιο ανίκανο να ικανοποιεί ανθρώπινες ανάγκες του πληθυσμού. Είναι αδύνατον να απαιτηθεί η κρίση αυτή χωρίς να αγγιχτεί το σύστημα στο σύνολό του και η συμπεριφορά του.
- Τα ιδιωτικοποιημένα συστήματα υγείας του νεοφιλελευθερισμού, που εξυπηρετούν ουσιαστικά αυτούς που μπορούν να πληρώσουν τις υπηρεσίες τους, δεν μπορούν να ικανοποιήσουν τις ζωτικές ανθρώπινες ανάγκες. Είναι αναγκαίο να κοινωνικοποιηθεί η υγεία.
- Ο νεοφιλελευθερισμός αποδιοργάνωσε τις σχέσεις εργασίας και τις κατέστησε πιο επισφαλείς. Έτσι, μηχανισμοί εγγύησης των εισοδημάτων των μισθωτών, καθώς και των ανεξάρτητων και των αυτοαπασχολούμενων, επιπλέον και από την ανάπτυξη μηχανισμών αναδιανομής των εισοδημάτων, απολείουν σήμερα κεντρικές διεκδικήσεις.

- Αναδεικνύοντας τον καταστροφικό χαρακτήρα της παγκοσμιοποίησης και του ευάλητου των κοινωνιών, που καθίστανται όμηρες των επιχειρήσεων των παγκόσμιων αλυσίδων παραγωγής, η κρίση ανοίγει πάλι τη δυνατότητα να αμφισβητηθεί η γενική οργάνωση του διεθνούς καταμερισμού της εργασίας που είναι και κοινωνικά και οικολογικά μη βιώσιμη.

- Ο νεοφιλελευθερισμός έχει βαθύνει, μέσω του καταναλωτισμού, τις ατομικιστικές συμπεριφορές. Αλλά η κοινωνία ξαναμαθαίνει από την κρίση πως η κοινωνική αλληλεγγύη είναι αναγκαία για την επιβίωση.

- Οι αντικοινωνικές ιδεολογίες, ο σκοταδισμός και ο θρησκευτικός φονταμενταλισμός ξαναβγήκαν στην επιφάνεια, για να δικαιολογήσουν και να τροφοδοτήσουν την κυριαρχία αυτή, με τις ιδεολογίες του Ρόναλντ Ρήγκαν και του Μπους, και συνεχίζουν τώρα με τους Τραμπ, Μπολσονάρο, Ντουτέρτε, Μόντι, ... Αλλά ο αρνητισμός τους προσκρούει όλο και πιο καθαρά στις επιστημονικές υποθέσεις. Οι κυβερνήσεις εξαναγκάστηκαν, σε διαφορετικές προθεσμίες και με διαφορετικές μεθόδους, να πάρουν μέτρα για να αμβλύνουν την κρίση, μέτρα ενίοτε συνδυασμένα με αυταρχικές πράξεις. Ωστόσο, μερικοί ηγέτες, όπως οι πρόεδροι της Βραζιλίας, Μπολσονάρο, του Τουρκμενιστάν, Μπερντιμουχαμεντόφ, και της Λευκορωσίας, Λουκατσένκο, αντιστέκονται, υποστηρίζοντας το σκοταδισμό και την άρνηση.

- Η κρίση θέτει τα πάντα σε αμφισβήτηση. Τα επείγοντα μέτρα (συντάξτε ανεπαρκή) που οι κυβερνήσεις υιοθετούν για να επιβραδύνουν την πανδημία αναγκάζονται να απαρνηθούν τη σημερινή μορφή της καπιταλιστικής κοινωνίας. Για να σωθούν ζωές, πρέπει να αγωνιστούμε ενάντια στην ίδια την καπιταλιστική δομή στο σύνολό της. Είναι αυτός ο ίδιος αγώνας ενεργητικά που θα μπορέσει να διασώσει την ανθρωπότητα και τη ζωή στον πλανήτη.

8. Οι εργαζόμενοι και οι λαοί αντιμετωπίζουν το σύστημα αυτό αγωνιστικά ήδη πριν από την ανάδυση της πανδημίας. Στη Χιλή, στο Λίβανο, στις ΗΠΑ, στην Ινδία, στο Χονγκ Κονγκ και σε πολλά άλλα μέρη, οι μάζες εξεγέρθηκαν σε όλη τη διάρκεια του 2019. Τα κινήματα γυναικών, νέων και για το περιβάλλον, οικοδόμησαν έναν έντονο αγωνιστικό διεθνισμό -και πρόκειται στην πραγματικότητα για την πιο γερή διεθνιστική ώθηση από τη δεκαετία του 1960 και 1970. Συγκρούστηκαν με κυβερνήσεις όλο και πιο αυταρχικές και ολικληρωτικές, που κυνηγούν τη ζωή και τη φύση. Είναι τα ίδια αυτά καθεστώτα που καθλούν τις μάζες να εμπιστευτούν, όχι τη δική τους δύναμη και αλληλεγγύη, αλλά τους σωτήρες και μεσσίες και κατά της επιστήμης. Την ίδια στιγμή, είναι τα ίδια που θέλουν να επωφεληθούν από την πανδημία, για να ενισχύσουν τον ολικληρωτισμό τους. Μπορεί, για την ώρα, η κινητοποίηση στους δρόμους να είναι παγωμένη, όμως ο αγώνας δεν εί-

ναι μόνο στους δρόμους. Νέες μορφές διαμαρτυρίας, η χρήση νέων μεθόδων για να κερδηθεί η κοινή γνώμη αναπτύσσονται στο πλαίσιο της αλληλεγγύης.

9. Σε αυτή την κατάσταση, στη μεγάλη πλειονότητα οι κυβερνήσεις αναγκάστηκαν να πάρουν ακραία μέτρα. Πρέπει να υποστηρίξουμε τα μέτρα που υποσκάπτουν τη μορφή και την ουσία του νεοφιλελευθερισμού και του καπιταλιστικού συστήματος:

- μέτρα υγιεινής για να καταπολεμηθεί η πανδημία και να σωθεί η υγεία.

- εξασφάλιση της εργασίας, παρά τη φυσική απομόνωση: ανάληψη κατά 100% των μισθών των εργαζομένων που έχουν αναστείλει τη δραστηριότητά τους, από τις επιχειρήσεις και/ή το κράτος, ιδιαίτερα των επισφαλών εργαζομένων, των ενοικιαζόμενων, των οικιακών βοηθών, των ανεξάρτητων και των εποχιακών, χωρίς υποχρέωση να παρθεί από τις ημέρες αδείας τους η αναστολή και χωρίς υποχρέωση να αναπληρωθεί αργότερα σε ώρες εργασίας.

- για τους εργαζόμενους του άτυπου τομέα, για τους μη επιδοτούμενους ανέργους, για τους φοιτητές, για όλους όσοι το χρειάζονται, το κράτος πρέπει να εγγυηθεί ένα ελάχιστο εισόδημα, που να είναι επαρκές για να ζει κανείς αξιοπρεπώς.

- απαγόρευση όλων των απολύσεων και επανένταξη των απολυμένων μισθωτών από την αρχή της πανδημίας.

- άρνηση κάθε αυταρχικού και έκτακτου μέτρου αναστολής των κοινωνικών δικαιωμάτων, όπως και του δικαιώματος απεργίας.

- δικαίωμα στην πληροφόρηση και στην επικοινωνία.

- διάθεση ικανοποιητικής κοινωνικής φροντίδας για όλους όσοι έχουν αναπηρίες, για τους ηλικιωμένους και για όλους όσοι είναι κοινωνικά απομονωμένοι από τα περιοριστικά μέτρα.

- υιοθέτηση, ιδιαίτερα στις χώρες όπου αποφασίστηκαν πολιτικές απομόνωσης, επείγοντων μέτρων άμεση προστασίας για τις γυναίκες και τα παιδιά που πέφτουν θύματα βίας, με γρήγορη απόφαση απομάκρυνσης των βίαιων συζύγων ή με παροχή άλλης στέγης για τα θύματα.

- βοήθεια σε όλα τα ευάλωτα άτομα.

- ισότητα μεταχείρισης για το σύνολο του πληθυσμού.

- άμεση μετατροπή των βιομηχανιών παραγωγής αυτοκινήτων, αεροπλάνων, όπλων, ..., σε παραγωγές που να βοηθούν την κοινωνία να διαχειριστεί την υγειονομική κρίση: αναπνευστήρες, μηχανήματα χειρισμών εντατικής, κλίνες ΜΕΘ, εξοπλισμούς





προστασίας.

- δωρεάν χορήγηση φαρμάκων και προστατευτικού υλικού και διατίμηση τιμών.
- καλύτερες συνθήκες εργασίας στους ουσιαστικούς τομείς.
- κοινωνικοποίηση των υπηρεσιών υγείας και ανοικοδόμησή τους εκεί όπου αποδιαρθρώθηκαν από το νεοφιλελευθερισμό, κάτω από τον έλεγχο του γενικού συμφέροντος.
- εθνικοποίηση της φαρμακευτικής βιομηχανίας.
- υπεράσπιση της λαϊκής οικονομίας και της στέγας.
- άμεση αναστολή των αποπληρωμών του δημόσιου χρέους, με έλεγχο του δημόσιου χρέους και με συμμετοχή των πολιτών, στην προοπτική καταγγελίας/διαγραφής του αθέμιτου τμήματός του.
- πάγωμα των τραπεζικών χρεών των οικογενειών, των μικρο-πιστώσεων και των ενοικίων και πρόσβαση για όλους σε νερό, ηλεκτρικό, αέριο και ίντερνέτ.
- να τεθεί το τραπεζικό σύστημα κάτω από τον έλεγχο του γενικού συμφέροντος με απαλλοτρίωση των τραπεζών, χωρίς αποζημίωση για τους μεγάλους μετόχους, και κοινωνικοποίηση του τραπεζικού συστήματος με έλεγχο των πολιτών.
- φορολόγηση των μεγάλων περιουσιών.

10. Δεν μπορούμε να περιμένουμε με σταυρωμένα τα χέρια να δράσουν οι κυβερνήσεις. Πρέπει να δράσουμε συλλογικά, να αναπτύξουμε τις αυτοδιαχειριζόμενες πρωτοβουλίες των εργαζομένων, των περιοχών που αντιστέκονται, στην ύπαιθρο και στην πόλη. Υπάρχουν παραδείγματα τέτοιων πρωτοβουλιών από τον πληθυσμό και από οργανωμένους τομείς, όπως αγρότες, αυτόχθονες λαοί, άνεργοι, λαοί και κοινότητες στην περιφέρεια των μεγάλων πόλεων, δίκτυα φεμινιστικής αλληλεγγύης, μεταξύ άλλων. Οι πρωτοβουλίες αυτές σφυρηλατούν πολύ σημαντικές εναλλακτικές, όπως η συλλογική παρασκευή υφασμάτων μασκών για τον πληθυσμό, για να μπορέσει να προληφθεί η μόλυνση, η προσφορά και η εναλλακτική παραγωγή τροφίμων, η υπεράσπιση της δημόσιας υγείας και η διεκδίκηση καθολικής πρόσβασης σε αυτήν, η απαίτηση εγγύησης για τα εργασιακά δικαιώματα και για την πληρωμή των μισθών, η καταγγελία της ενίσχυσης της βίας απέναντι στις γυναίκες και της εξαντλητικής εργασίας φροντίδας που διεξάγουν κατά την οικιακή τους απομόνωση, μεταξύ άλλων. Τώρα, περισσότερο από ποτέ, πρέπει να γενικεύσουμε τις πρωτοβουλίες αυτές και να προσανατολίσουμε τις καθημερινές αυτές εναλλακτικές αυτόνομης αυτο-οργάνωσης στο πλαίσιο του οικοσυστημικού και της ευημερίας [του buen vivir] που προτείνουμε ως συγκεκριμένες εναλλακτικές στον καπιταλισμό που καταστρέφει τη ζωή και τον πλανήτη, αυτό το γενικό και οικολογικό σύστημα.

σμός που καταστρέφει τη ζωή και τον πλανήτη, αυτό το γενικό και οικολογικό σύστημα.

11. Σεβόμενοι την αναγκαία φυσική αποστασιοποίηση και τα επείγοντα μέτρα που απαιτούν οι συνθήκες συμμόρφωσής τους, οι εργαζόμενοι και η μάζα του πληθυσμού διαθέτουν τα μέσα για να δράσουν, να αγωνιστούν. Στη Βραζιλία, οι cacerolazos και η υπογραφή ψηφίσματος από πάνω από ένα εκατομμύριο ανθρώπους για την αποπομπή του Μπολσονάρο, Πρόεδρου της Βραζιλίας, είναι παραδείγματα της αίσθησης αλληλεγγύης που μετατρέπεται σε συνείδηση αλληλεγγύης, πράγμα που οδηγεί στην πάλη για τα αναγκαία μέτρα που πρέπει να πάρουν οι πληθυσμοί. Εάν λείπουν τρόφιμα, οργανώνουμε σε συνοικίες, τηλεφωνικά και με ίντερνέτ, με τις σοδειές σε κοινωτικούς κήπους, μια συνειδητή κατανάλωση τροφίμων που παράγουν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί. Επιπλέον, τα λαϊκά εστιατόρια μπορούν να μετασχηματιστούν σε κέντρα διανομής φρέσκων ή και μαγειρεμένων τροφίμων. Εάν οι πολιτικές εγγύησης των εισοδημάτων δεν αρκούν, τότε είναι δυνατόν να απαιτήσουμε επιδοτήσεις και από τους δήμους. Η λαϊκή εφευρετικότητα πρέπει να ενθαρρυνθεί σε όλες τις μορφές της.

12. Παρά τη σοβαρότητά της, η πανδημία του Covid-19 απέχει πολύ από το να είναι «πραγματικός κατακλυσμός». Το σύστημα διατροφής μας και η σχέση αργαγής από τη φύση μπορούν ενδεχομένως να δημιουργούν επιδημίες ιών πολύ πιο μοιρασιακών και/ή φονικών από ό,τι ο SARS-CoV-2. Επιπλέον, μπορεί παράλληλα να προκληθούν και εξάρσεις βίας απέναντι σε ακραία φαινόμενα που προκαλεί το κλιματικό χάος. Η εμφάνιση σοβαρών πλημμυρών, κυκλώνων ή ισχυρών τυφώνων, που επιβάλλουν ξαφνικά την εκκένωση χιλιάδων, ή και εκατομμυρίων, ανθρώπων, θα αποδιάρθρωσαν πλήρως τα αναγκαία μέτρα φυσικής αποστασιοποίησης ή και καραντίνας απέναντι σε μια σοβαρή πανδημία. Ο συνδυασμός της υγειονομικής και της κλιματικής κρίσης μπορεί να προκαλέσει πρωτόγνωρες ανθρωπιστικές καταστροφές. Ταυτόχρονα, οι πανδημίες και ο επείγον κλιματικός και οικολογικός χαρακτήρας έχουν ομοιότητες: η γρήγορη δράση είναι κρίσιμη, η εκθετική ανάπτυξη [τόσο μιας μόλυνσης όσο και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου] πρέπει να περιοριστούν σοβαρά και μόνο δίκαιες, ισότιμες και αντικαπιταλιστικές λύσεις είναι σε θέση να προσφέρουν εναλλακτική προοπτική για να σωθούν όσο γίνεται περισσότερες ζωές.

13. Γιγαντιαίες γεωπολιτικές αλληλεγγύες διεξάγονται, οι οποίες θα ανασχηματίσουν το πρόσωπο του κόσμου. Αλλά τώρα υπάρχει μια απαίτηση που επιβάλλεται: ανακακή σε όλους τους πολέμους στον πλανήτη. Είναι η ώρα να ενισχύσουμε την αλληλεγγύη των λαών!

14. Έχει επισημανθεί πως η κρίση που προκαλεί ο Covid-19 είχε θετική επίπτωση στο περιβάλλον. Παρατηρήθηκε μια προσωρινή μείωση στη συγκέντρωση ατμοσφαιρικών ρύπων, όπως των αερολυμάτων και

των πρωτοξειδίων αζώτου, ιδιαίτερα στις μητροπολιτικές ζώνες, πράγμα που οδήγησε σε καλύτερη ποιότητα αέρα, μεγαλύτερη ορατότητα, κλπ. Αλλά σε όρους πιο μόνιμων ρύπων, όπως το CO₂ [διοξείδιο του άνθρακα], η κρίση του SARS-CoV-2 μόλις που αγγίζει το πρόβλημα. Πάνω από το ήμισυ της διεθνούς αεροπορίας έχει μείνει στο έδαφος και η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, μαζί με τον ηλεκτρισμό και τις μεταφορές, υπολογίζεται ότι θα μειώσει τις παγκόσμιες εκπομπές κατά περίπου 5%, που είναι η πιο γρήγορη μείωση ετησίως που έχει καταγραφεί ποτέ στις παγκόσμιες εκπομπές CO₂. Ωστόσο, αυτό απέχει πολύ ακόμα από τον ετήσιο ρυθμό μείωσης που είναι αναγκαίος για να διατηρηθεί το κλιματικό σύστημα σε τροχιά που να μπορέσει να περιορίσει την κλιματική θέρμανση στο + 1,5 °C κάτω από τη μέση παγκόσμια θερμοκρασία εδάφους σε σχέση με την προ-βιομηχανική (για να μειωθούν κατά το ήμισυ οι εκπομπές ως το 2030, απαιτείται ετήσια μείωση των εκπομπών κατά 6% με 7%). Όμως ο στόχος των καπιταλιστικών επιχειρήσεων είναι να αποκαταστήσουν όσο πιο γρήγορα μπορούν την προηγούμενη κατάσταση και οικονομική ανάπτυξη... Επιπλέον, σε μερικές χώρες, όπως η Βραζιλία, όπου η κύρια πηγή CO₂ είναι η αλιθαγή χρήσης των εδαφών, η αποδιάρθρωση της περιβαλλοντικής παρακολούθησης, στη διάρκεια της κρίσης του SARS-CoV-2, επέφερε αύξηση της αποψίλωσης των δασών και των εκπομπών. Μόνο μια συνεκτική και οργανωμένη προσπάθεια για μείωση της ζήτησης ενέργειας, για προστασία των δασών και των περιοχών των ιθαγενών, και για μείωση των εκπομπών μπορεί να αποτελέσει κατάλληλη απάντηση στο επείγον της κλιματικής αλληλεγγύης. Οι αυταπάτες για ενδεχόμενες «θετικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις» της πανδημίας είναι, στην καλύτερη περίπτωση, αφελέις, στη χειρότερη μπορεί να οδηγήσουν σε μισάνθρωπες, ευγονικές και οικο-φασιστικές ιδεολογίες. Μια βαθιά αναδιοργάνωση της ανθρωπίνης κοινωνίας είναι αναγκαία.

15. Στις αρχές του νεοφιλελευθερισμού, υπήρχαν φιλόδοξα κινήματα και κοινωνικοί τομείς που ενώθηκαν για να διατυμπανίσουν ότι «ένας άλλος κόσμος είναι εφικτός». Σήμερα, πρέπει να ενωθούμε για να πούμε ότι «ένας άλλος κόσμος είναι αναγκαίος και επείγοντως!», με μια κοινή διεθνιστική δράση που να δείξει το δρόμο προς έναν κόσμο όπου η ζωή θα αξίζει περισσότερο από τα κέρδη, όπου η φύση θα πάψει να είναι εμπόρευμα.

Η σημερινή κρίση δείχνει σαφώς ότι ένα σημαντικό τμήμα της καπιταλιστικής παραγωγής είναι καθαρά αρπακτικό, τελείως περιττό και σπάταλο. Η κρίση επίσης δείχνει ότι μια σημαντική μείωση του χρόνου εργασίας επιτρέπει να παραχθούν τα ουσιαστικά αγαθά, ότι η εγγύηση μισθών και εισοδημάτων και η καθολική πρόσβαση στα συστήματα

υγείας και εκπαίδευσης είναι απολύτως βιώσιμα σε ένα μεταβατικό καθεστώς κατά το οποίο η ενέργεια και τα συστήματα παραγωγής αναδιαρθρώνονται εκ βάθρων, με τεράστια τμήματα των εργαζομένων να αναπροσανατολίζονται σε διάφορους οικονομικούς τομείς που να είναι συμβατοί με μια οικοσυστημική μετάβαση, και ότι μια μαζική βιομηχανική επαναπροσαρμογή μπορεί να γίνει και σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα αρκεί να υπάρχει πολιτική θέληση.

Δεν υπάρχει μέλλον χωρίς μετάβαση προς τον οικοσυστημισμό. Ας ενωθούμε για να τον οικοδομήσουμε και να τον κατακτήσουμε.

Εκτελεστικό Γραφείο της 4ης Διεθνούς
16/4/2020
Στο internet : <https://tpt4.org/?p=4588>

Επίσης στο site μας μπορείτε να βρείτε τις σχετικές, προηγούμενες, ανακοινώσεις της 4ης Διεθνούς:

- Γραφείο 4ης Διεθνούς: Να προστατεύσουμε τις ζωές μας, όχι τα κέρδη τους!, 17/3/2019 <https://tpt4.org/?p=4460>
- Ευρωπαϊκά τμήματα της 4ης Διεθνούς: Οι ζωές μας αξίζουν περισσότερο από τα κέρδη τους, 8/4/2020 <https://tpt4.org/?p=4533>





Να αρθεί ο αποκλεισμός της Κούβας για να ενισχυθεί ο αγώνας κατά του Covid 19

Ανακοίνωση του Γραφείου της 4ης Διεθνούς

Μαζί με την πρόσβαση στην εκπαίδευση (δωρεάν και ελεύθερη από το νηπιαγωγείο ως το πανεπιστήμιο), η υγεία είναι μια από τις σπουδαίες κατακτήσεις της Κουβανικής Επανάστασης, που, παρά τις δυσκολίες, τα λάθη και τις οπισθοχωρήσεις, εξακολουθεί να παραμένει όρθια.

Για να πάρουμε μια ιδέα για την ισχύ του κουβανικού συστήματος υγείας, αρκεί να συγκρίνουμε κάποια πειστικά στοιχεία. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, μια χώρα με ετήσιο κατά κεφαλή ΑΕΠ 58.469 ευρώ και όπου η επένδυση στην υγεία αντιπροσωπεύει το 14,32% του ΑΕΠ, βλέπουμε μια πραγματική κατάρρευση στην υγεία που δεν είναι δύσκολο να κατανοηθεί: υπάρχει αναλογία 3 γιατρών ανά χιλιά κατοίκων (κάτι που δίνει μια καλή εικόνα για τη βάνουση κοινωνική ανισότητα που χαρακτηρίζει αυτή την κοινωνία). Η Κούβα, μια χώρα με ανά κεφαλή ΑΕΠ όχι πάνω από 7.470 ευρώ, που επενδύει το 10,92% του ΑΕΠ στην υγεία και έχει 9 γιατρούς ανά χίλιους κάτοικους, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία για το 2019, αποδεικνύεται ωστόσο, όχι μόνο ικανή να χειριστεί την πανδημία στον τόπο της, αλλά και να παρέχει επίσης βοήθεια στο εξωτερικό.

Στις 19 Απριλίου 2020, η Κούβα είχε 1.035 ασθενείς που είχαν μολυνθεί με τον κορωνοϊό, 34 έχουν αποβιώσει από την αρχή της επιδημίας. Οι αρχές προειδοποιούν για τον κίνδυνο της εξάπλωσης της επιδημίας και δεν έχουν υιοθετήσει μια στάση θριαμβευτική.

Οι αριθμός των θανάτων ενδέχεται να αυξηθεί σημαντικά, και ο αποκλεισμός της Κούβας επιδεινώνει την κατάσταση, καθώς εμποδίζει την εισαγωγή συγκεκριμένου εξοπλισμού και φαρμάκων που χρειάζονται για να ανταποκριθούν στην επιδημία.

Είναι σαφές, εντούτοις, ότι ο καταμερισμός των πόρων στην Κούβα είναι κατά πολύ πιο ισότιμος και αποτελεσματικός από ό,τι σε άλλες χώρες. Επί πλέον, η παράδοση της διεθνιστικής αλληλεγγύης του κουβανικού λαού έχει εκφραστεί, ιδιαίτερα στον τομέα της υγείας, χάρη σε ένα 100% δημόσιο σύστημα. Πρόσφατα, μερικές ευρωπαϊκές χώρες έχουν αναγκαστεί να προσφύγουν στη βοήθεια της Κούβας στη μάχη κατά της πανδημίας. Η Ιταλία που έχει περίπου 4 γιατρούς ανά χίλιους κάτοικους και ανά κεφαλή ετήσιο ΑΕΠ των 29.610 ευρώ, ή η Ανδόρα, με ανά κεφαλή ΑΕΠ των 35.975 ευρώ, έχουν υποχρεωθεί να ζητήσουν βοήθεια από αυτή τη χώρα της Καραϊβικής εξαιτίας της αδυναμίας των γειτονικών τους χωρών να τους βοηθήσουν, καθώς και εξαιτίας της παράλυσης της Ε.Ε.

μικό προσωπικό της Κούβας στο εξωτερικό υπερέβαινε τους 28.000 σε 60 χώρες.

Μέχρι σήμερα, η Κούβα έχει στείλει 21 αποστολές επαγγελματιών του κλάδου της υγείας για να συμβάλουν σε εθνικές και τοπικές προσπάθειες σε 20 χώρες που έχουν πρόσφατα ζητήσει από την Κούβα ιατρική βοήθεια, για να καταπολεμήσουν τον κορωνοϊό. Αυτές οι 21 αποστολές ήρθαν να προστεθούν ή να ενισχύσουν τις ιατρικές αποστολές που ήδη παρείχαν υπηρεσίες.

Κατά τα τελευταία 50 έτη, το κουβανικό ιατρικό προσωπικό έχει εκτελέσει αποστολές σε 164 χώρες της Αφρικής, σε χώρες της Αμερικής, στη Μέση Ανατολή και στην Ασία.

Το κουβανικό υγειονομικό προσωπικό έχει συσσωρεύσει μεγάλη εμπειρία στη μάχη κατά του δάγκειου πυρετού που κατά περιόδους πλήττει το νησί, όπως και στην επιδημία του Έμπολα στην Σιέρα Λεόνε, στη Γουϊνέα Κονάκρι και στη Λιβερία (2014-2015), καθώς και στην επιδημία της χολέρας στην Αϊτή. Έχει επίσης παρέμβει αποτελεσματικά για να βοηθήσει τα θύματα σεισμών σε αυτή τη χώρα της Καραϊβικής, όπως και στο Πακιστάν (2005) και στο Νεπάλ (2015), καθώς και τα θύματα πλημμυρών και τυφώνων στην Κεντρική Αμερική και την Καραϊβική. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας έχει αναγνωρίσει τη σημασία και την ποιότητα της κουβανικής ιατρικής βοήθειας σε διεθνές επίπεδο.

Η Κούβα έχει επίσης αναπτύξει την παραγωγή ιδιαίτερα αποτελεσματικών φαρμάκων και θεραπειών κατά αρκετών επιδημιών. Αν και δεν υπάρχει προς το παρόν αποτελεσματικό εμβόλιο ή συγκεκριμένη θεραπεία για τον νέο κορωνοϊό SARS-CoV-2, που προκαλεί την ασθένεια COVID-19, η κουβανική φαρμακευτική βιομηχανία εγγυάται την παραγωγή δοκιμασμένων και ιδιαίτερα αποτελεσματικών φαρμάκων όπως η ιντερφερόνη alpha 2b, όπως και άλλων φαρμάκων που περιλαμβάνονται στο θεραπευτικό πρωτόκολλο για ασθενείς με αυτή την ασθένεια και κατά των ενδεχόμενων επιπλοκών της.

Το εμπάργκο που έχει επιβληθεί από τις Ηνωμένες Πολιτείες κατά της Κούβας είναι μια εγκληματική πράξη γιατί προσπαθεί να εμποδίσει την ελεύθερη ιατρική συνεργασία μεταξύ της Κούβας και των διάφορων χωρών που έχουν ζητήσει τη βοήθειά της ή που επιθυμούν να ενδυναμώσουν την συνεργασία με το νησί αυτό της Καραϊβικής.

Οι κουβανικές αρχές δηλώνουν δικαίως, σε μια



ανακοίνωση του Υπουργείου Εξωτερικών Υποθέσεων στις 16 Απριλίου: “Αν δεν υπάρχει εγγύηση προς τις αναπτυσσόμενες χώρες ότι θα έχουν πρόσβαση σε τεχνολογίες που είναι κυρίως διαθέσιμες στα βιομηχανικά έθνη, ιδίως στον τομέα της υγείας, και αν αυτά τα έθνη δεν είναι διατεθειμένα να μοιραστούν τις επιστημονικές εξελίξεις και τα προϊόντα τους ανεμπόδιστα και με ανιδιοτελή τρόπο, τότε η μεγάλη πλειοψηφία του πληθυσμού του κόσμου θα είναι εξίσου ευάλωτη ή και πιο ευάλωτη απ’ό,τι σήμερα σε ένα ολόθενο και περισσότερο διασυνδεδεμένο κόσμο”.

Η ίδια ανακοίνωση επίσης σωστά λέει: “Αν τα περιοριστικά οικονομικά μέτρα με πολιτικά κίνητρα κατά των αναπτυσσόμενων χωρών δεν αρθούν, και αν δεν εξαιρεθούν από την πληρωμή του επαχθούς και απληρώτου εξωτερικού χρέους τους, αποδεδειγμένες από την ανηλεή κηδεμονία των διεθνών χρηματοπιστωτικών οργανισμών, δεν μπορούμε να έχουμε αυταπάτες ότι θα είμαστε σε καλύτερη θέση για να ανταποκριθούμε στις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες, που ακόμα και χωρίς πανδημία σκοτώνουν εκατομμύρια ανθρώπους κάθε χρόνο, συμπεριλαμβανομένων παιδιών, γυναικών και ηλικιωμένων”.

Η κρίση του κορωνοϊού έχει δείξει ότι η ραχοκακλία μιας επαρκούς ανταπόκρισης στην επιδημία του covid-19 είναι το δημόσιο σύστημα υγείας. Οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές των τελευταίων 40 χρόνων, γενικά, και των τελευταίων 10 χρόνων λιτότητας ιδιαίτερα, είναι υπεύθυνες για τις βαριές απώλειες ζωών. Εκεί όπου οι περικοπές ήταν πιο αυστηρές, η κατάρρευση του συστήματος υγείας ήταν πιο δραματική. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, το χάος είναι μεγαλύτερο απ’ό,τι σε άλλες χώρες, όχι μόνο εξαιτίας της υπεραντιδραστικής φύσης της κυβέρνησης, αλλά και εξαιτίας της απουσίας οτιδήποτε στοιχείου θα μπορούσε να μοιάζει με ένα δωρεάν καθολικό δημόσιο σύστημα υγειονομικής φροντίδας.

Επιπλέον, οι Ηνωμένες Πολιτείες όχι μόνο έχουν απορρίψει την κουβανική βοήθεια με μια εγκληματική πράξη –που θα στοιχίσει εκατοντάδες χιλιάδες ζωές– αλλά και πιέζουν τις χώρες που ζήτησαν βοήθεια από την Κούβα να παραιτηθούν απ’αυτήν. Οι αντιδραστικές

κυβερνήσεις της Βραζιλίας, του Εκουαδόρ και της Βολιβίας, από την πλευρά τους, έχουν απειλήσει κουβανικές ιατρικές αποστολές.

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, ο Τραμπ αποφάσισε στις 15 Απριλίου 2020 να σταματήσει την εισφορά των ΗΠΑ στον ΠΟΥ, σε μια εποχή που αυτή η υπηρεσία του ΟΗΕ παίζει σημαντικό ρόλο στη μάχη κατά του κορωνοϊού.

Εν όψει αυτών, η Κούβα υποστηρίζει ότι μια διεθνής προσπάθεια, χωρίς πολιτικές προκαταλήψεις, είναι απολύτως απαραίτητη για να αναπτυχθεί και να διαμοιραστεί η επιστημονική έρευνα και για να γίνει ανταλλαγή των εμπειριών διαφόρων χωρών στον τομέα της πρόληψης, της προστασίας των περισσότερο ευάλωτων και των πρακτικών κοινωνικής συμπεριφοράς. Αυτό θα καταστήσει δυνατή τη μείωση της διάρκειας της πανδημίας και το ποσοστό ανθρώπων απωλειών.

Για τους λόγους αυτούς, η 4η Διεθνής καλεί όλες τις επαναστατικές, προοδευτικές και δημοκρατικές δυνάμεις να ενισχύσουν τον αγώνα εναντίον του αποκλεισμού της Κούβας και να εντείνουν την αλληλεγγύη με τον κουβανικό λαό. Υποστηρίζουμε πλήρως την εξωτερική βοήθεια που παρέχεται από τους κουβανούς εργαζόμενους στον τομέα της υγείας. Ο μόνος τρόπος εξόδου από την κρίση είναι η διεθνής αλληλεγγύη και η ανάπτυξη του διεθνισμού ανάμεσα στους λαούς.

- Κάτω οι αντιδραστικές κυβερνήσεις που περιφρονούν τις ζωές των λαών τους και προωθούν τον εθνικισμό, τον ρατσισμό και τον πόλεμο ως τρόπο εξόδου από την κρίση!
- Να εντείνουμε τον αγώνα να αρθεί ο αποκλεισμός της Κούβας!
- Αλληλεγγύη, αυτοδιάθεση και διεθνισμό!
- Οι ζωές μας αξίζουν περισσότερο από τα κέρδη τους!

20 Απριλίου 2020
Εκτελεστικό Γραφείο της 4ης Διεθνούς
Στο internet: <https://tpt4.org/?p=4625>

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, το 2019, το υγειονο-



ΟΙ ΔΙΚΟΙ ΜΑΣ:

Ανέστης Σουβατζόγλου (1945-2020)

Για τον σύντροφο Ανέστη

Του Γιάννη Φελέκη



Ο σύντροφος Ανέστης Σουβατζόγλου πέθανε στις 15 Φλεβάρη σε ηλικία 75 χρονών, μετά από απανωτά καρδιακά επεισόδια που τον είχαν πολύ καταβάλει τελευταία. Μετά το τελευταίο επεισόδιο, μεταφέρθηκε μέσα στη νύχτα στο νοσοκομείο όπου, μετά από λίγο, εξήπνευσε.

Παρά την αναπηρία του εξαιτίας της πολυομειλίτιδας που τον χτύπησε στην παιδική του ηλικία, και του άφησε το ένα πόδι πολύ ατροφικό, ο Ανέστης ποτέ του δεν παραιτήθηκε. Από την εφηβεία του ήταν στη νεολαία της ΕΔΑ και στο Κομμουνιστικό Διεθνιστικό Κόμμα Ελλάδας (ΚΔΚΕ) ελληνικό τμήμα της Τέταρτης Διεθνούς από τις αρχές της δεκαετίας του '60. Μετά την 21η Απριλίου του '67, από την επόμενη μέρα του πραξικοπήματος, συμμετείχε στην παράνομη δράση των Δημοκρατικών Επιτροπών Αντίστασης (ΔΕΑ) μέχρι τις 3 του Σεπτεμβρίου, όταν, λόγω της πυκνής τους δράσης, σχεδόν το σύνολο των αγωνιστών των ΔΕΑ συνελήφθησαν από την Ασφάλεια Αθηνών. Για βδομάδες μαρτύρησαν στο χασάπικο της Μπουμπουλίνας και από εκεί η συνέχεια στο Αβέρωφ, το στρατοδικείο, την καταδίκη και την Άιγινα, και αποφυλακίστηκαν με την αμνηστία μετά το πραξικόπημα του βασιλιά.

Ο Ανέστης και το περίπερό του ήταν πάντα το σταθερό σημείο που θα περνάγαμε συχνά για τα τσιγάρα μας και τα μεταξύ μας μηνύματα. Βρισκόταν στη γωνία Πανόρμου και Κηφισίας, μέχρι που κάποια στιγμή, μάλλον μέσα στο '68, η Χούντα αφαίρεσε από την οικογένεια του Ανέστη το δικαίωμα να διατηρούν περίπερο.

Το '69 εγώ και ο Θεολόγος Ψαραδέλλης πέρασαμε στη φάκα που μας έστησε η Ασφάλεια Προαστίων, η οποία προχώρησε σε συλλήψεις όχι μόνο όσων είχε στα κατάστικά της προδικτατορικά και από τη δράση και τις συλλήψεις των ΔΕΑ, αλλά και από όλο μας τον περίγυρο, συμπεριλαμβανομένων και των οικογενειών μας. Μετά από ολονύκτιες ανακρίσεις, συνοδευόμενες από σωματική και ψυχολογική βία και απειλές, αφήνονταν ελεύθεροι μετά από μερικές μέρες ή βδομάδες, εκτός από πέντε συντρόφους –τον Ανέστη και τους Αντώνη Περάκη, Αντώνη Δαμίγο, Αντώνη Σωτηράκο και Δάντη Χρυσικό-, που μπορεί να μην είχαν καμία συμμετοχή στη συγκεκριμένη υπόθεση, αλλά ήταν απαραίτητοι για να εμφανιστεί μια «τρομοκρατική οργάνωση».

Μετά από δύο μήνες απομόνωσης, ανακρίσεων, βασανιστηρίων και τις άγαρμπες κακοποιήσεις των χωροφυλάκων, προφυλακιστήκαμε για άλλους τέσσερις μήνες στις φυλακές Αβέρωφ, εκτός από τον Ψαραδέλλη, που είχε δραπετεύσει από τα κρατητήρια στη Φιλαδέλφεια και βρισκόταν σε στρατόπεδο προσφύγων στην Τουρκία. Μετά το στρατοδικείο, που έγινε αρχές Νοέμβρη του '69, αφού αποδείχτηκε ότι δεν είχαν καμία σχέση με τη συγκεκριμένη υπόθεση, αθωώθηκαν και αποφυλακίστηκαν και οι πέντε που είχαν επιβγει από την Ασφάλεια για να συναπαρτίσουν την «τρομοκρατική οργάνωση». Μάλλον για να μη σπάνε το κεφάλι τους οι ασφαλίτες που κατασκεύασαν την υπόθεση, ποιούς να παραπέμψουν και ποιούς να αφήσουν από τους δεκάδες «συνήθεις υπόπτους», ξεκίνησαν με αλφαριθμητική σειρά και την πλήρωσαν ο Ανέστης και οι Αντώνηδες.

Στα τέλη του '71, κάτω από τη διεθνή κατακραυγή για την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η Χούντα αναγκάστηκε να άρει την απαγόρευση όλων των βιβλίων ακόμα και λογοτεχνικών, που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ύποπτα ως αντιχουντικά, και ξαναεμφανίστηκαν στα βιβλιοπωλεία αριστερά βιβλία όπως και περιοδικά, αρκεί να μην αναφέρονταν στην ελληνική κατάσταση. Εκμεταλλευόμενοι αυτό το κλίμα, η παλαιά γενεά των συντρόφων του ΚΔΚΕ με τον θύμιο Παπανικολάου άνοιξαν τις εκδόσεις Νέοι Στόχοι, εκδίδοντας μαρξιστικά βιβλία και το περιοδικό Νέοι Στόχοι. Σε αυτή την προσπάθεια, ο Ανέστης, παρά τις απανωτές συλλήψεις και διώξεις καθόλου δε δίστασε να γίνει η κοιλόνα του βιβλιοπωλείου, από την αρχή μέχρι το τέλος του '78 που έκλεισε.

Στη συνέχεια ως μέλος της ΟΚΔΕ δε σημείωσε καμία απουσία, ούτε από τις εσωτερικές διαδικασίες, ούτε από την εξωτερική δράση μας. Ήταν σταθερός στο πόστο της διακίνησης των βιβλίων και των εντύπων μας, μέχρι που τα πόδια του τον εγκατέλειψαν εντελώς.

Τελευταία, αγωνιούσε πολύ με την καλπάζουσα καπιταλιστική επίθεση και τα χάλια της αριστεράς. Ήθελε όμως να ειπίζει ότι η ανθρωπότητα θα έβγαζε τα συμπεράσματά της από τις νίκες και τις ήττες της αριστεράς, όπως και από τα εγκλήματα που έγιναν εις βάρος του οράματος για μια κοινωνία ελεύθερη και χωρίς εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Και πίστευε ότι για να ξαναζωντανέψει το όραμα είναι απαραίτητη η ύπαρξη της 4ης Διεθνούς.

28/2/2020

Στο internet : <https://tpt4.org/?p=4288>

